Ilmapuolustussormus -kampanja jatkuu (sivu 10-11)

SUOMEN SOTAVETERAANILIITTO 50 vuotta 1957-2007

SOTAVETERAANI
KRIGSVETERANEN

N:o 6/2007 ■ Tarkastettu levikki 68 225 ■ Joulukuun 12. päivänä 2007

Talvisodan syttymispäivänä 30.11. laskivat marsalkka Mannerheimin patsaalle Helsingissä seppeleen kenraalimajuri Jaakko Oksanen ja apulaiskaupunginjohtaja Tuula Haatainen sekä veteraanijärjestöjen ja maanpuolustusjärjestöjen edustajat.

Laki edunvalvontavaltuutuksesta (sivu 3)

Kansallinen identiteetti Tammenlehvän Perinneliiton seminaarin aiheena (sivu 12-13)

1000 miestä lauloi itsenäiselle Suomelle Turussa (sivu 14)

Sosiaali- ja terveysministeriö 90 vuotta (sivu 16)

Valtuustolla syyskokous (sivu 19)

Pohdintaa Vapaussodasta (sivu 22-23)

SUOMEN SOTAVETERAANILIITTO 50 vuotta 1957-2007

Helsingissä 12. joulukuuta 2007

Juhlavuoden satoa

Suomen Sotaveteraaniliiton 50-vuotisjuhlavuosi pyrittiin tuomaan lähelle veteraania, koko veteraanikentän yhteiseksi kokemukseksi. Toimet alkoivat itse asiassa jo ennen vuodenvaihdetta, kun jokaiseen jäsenkotiin posti toi juhlavuoden seinäkalenterin. Varsinaisesti vuoden monet tapahtumat aloitettiin maaliskuun sotaveteraaniviikon juhlallisuuksin Hyvinkäällä maan vanhimman sotaveteraaniyhdistyksen vieraina sekä Tampereella, liiton syntysijoilla. Liittohan perustettiin, aluksi Rintamamiesten Asuntoliitto –nimisenä, Tampereella syksyllä 1957 pidetyssä kolmen yhdistyksen – Tampereen, Helsingin ja Hyvinkään – kokouksessa.

Toinen tärkeä juhlavuoden toimien tavoite oli liiton ja veteraanien asian tunnettuuden lisääminen. Tänä päivänä Suomen Sotaveteraaniliitto esittäytyy yhteisönä, jonka sadoissa jäsenyhdistyksissä on vielä yli 40 000 varsinaista veteraanijäsentä ja 25 000 kannattajajäsentä. Liiton Naisjärjestössä on lisäksi yli 30 000 jäsentä, jotka toimivat yhdistysten naisjaostoissa.

Sotaveteraanit ovat jo myöhäisissä ehtoovuosissaan. Silti järjestö on yhä virkeästi sosiaaliselle ja perinnetehtävälleen omistautuvan kansalaisyhteisön maineessa. Kannattajajäsenten määrän kasvu on ollut ilahduttava, ulkoiset tukijat – kärjessä valtiovalta puolustusvoimineen, kunnat, seurakunnat ja lukuisat järjestöt unohtamatta ”kansan karttuisaa kättä” – ovat rientäneet apuun. Siitä olemme syvästi kiitollisia. Saumattomaksi virinnyt yhteistyö muiden veteraanijärjestöjen – Sotainvalidien Veljesliiton, Rintamaveteraaniliiton ja Rintamanaisten Liiton – kanssa on suuria ilonaiheitamme.

Keväällä sotaveteraaniviikon jälkeen liiton juhlavuosi jatkui monin tapahtumin. Historiakirjaa ”Veteraania ei jätetä” juhlistettiin jo maaliskuulla. Huhtikuulla pohdittiin Tammenlehvän Perinneliiton väen kanssa paikallisen perinnetyön tulevaisuutta Oulussa pidetyssä seminaarissa. Kevätkauden kymmenet aluejuhlat kokosivat veteraaneja ystävineen maan kattavasti. Aluejuhlat jatkuivat syyskaudella. Viimeisiä vietettiin marraskuussa Iisalmessa, Oulaisissa ja Lappeenrannassa. Syyskauden aloitti laajan julkisuuden saanut Ketju ei katkea –tapahtuma sota-ajan ja nykypäivän kalustonäyttelyineen, jonka liitto yhdessä puolustusvoimien kanssa järjesti Helsingin Senaatintorilla elokuussa.

Juhlavuosi huipentui liiton syntymäpäivänä 29. syyskuuta Helsingissä pidettyyn 50-vuotisjuhlaan jumalanpalveluksineen tuomiokirkossa ja pääjuhlineen Helsingin yliopiston juhlasuojissa. Jokainen sotaveteraaniyhdistys oli saanut kutsun lähettää edustajansa tapahtumaan. Kunniakäynnit tuon syyskuisen päivän aamuhetkinä maamme kaikilla sankarihaudoilla olivat vaikuttava ja velvoittava viesti veteraaneilta nuoremmille polville. Syksyn toinen suuri tapahtuma oli Turussa marraskuun alussa järjestetty Itsenäisyys 90 –juhlakonsertti, johon veteraani- ja perinnekuorot kautta maan kokoontuivat tuhatpäisenä veljespiirinä.

Itsenäisyyden juhlavuodelle ohjelmoituihin moniin tapahtumiin veteraanit ovat osallistuneet kutsuttuina kunniakansalaisina. Näin tapahtui kansallisena veteraanipäivänä 27. huhtikuuta ja tietenkin myös 6. joulukuuta, itsenäisen Suomen 90-vuotispäivänä.

Sotaveteraaniliiton 50-vuotisjuhlavuoden runsas anti on saanut laajalti tunnustusta. Tavoitteeksi asetettu ajallinen ja alueellinen kattavuus saavutettiin, toimet ja tapahtumat tulivat lähelle veteraania. Veteraanien asian tunnettuus kohentui. Juhlavuoden tuhansille toimijoille on aihetta esittää lämpimät kiitokset! Juhlasta on joulun lepohetkien jälkeen hyvä palata arkeen ja arjen työhön veteraaniveljien ja –sisarien ehtoovuosien asialla.

Aarno Strömmer

Sotaveteraanityö tarvitsee tukea

Sotaveteraaniliiton ja sen jäsenyhdistysten toiminta vaatii vuosittain onnistuneen varainhankinnan, jotta voidaan selviytyä laajenevista tukitehtävistä sekä sääntöjen mukaisista muista velvoitteista. Liiton keskeisimmän tuloerän muodostaa raha-automaattiyhdistyksen yleisavustus. Sen merkitys liiton taloudenpidossa on kasvanut, koska liitolla ei ole merkittävästi aikaisemmilta ajoilta kertynyttä realisoitavaa omaisuutta. Liiton saaman yleisavustuksen taso laski kahtena 2000-luvun alkupuolen vuonna, mutta on siitä lähtien pysynyt nykyisellä tasolla. Liiton keskeisiä toimia on sopeutettu tulemaan toimeen pienillä resursseilla. Näin on voitu toimia reaalisesti pienentyneen yleisavustuksen kanssa. Tehostamis- ja sopeuttamislinja on nyt kuljettu loppuun. Uskomme raha-automaattiyhdistyksen jatkossa painottavan entistä enemmän toiminnan laajuutta ja tuloksia, joita on saatu aikaan yleisavustuksilla.

Useat säätiöt ovat omia tarkoitusperiään toteuttaessaan löytäneet avustuskohteina sotaveteraanit, heidän puolisonsa ja leskensä. Kattavan ja luotettavasti toimivan verkostomme kautta pystymme välittämään säätiöiden ja muiden lahjoittajien tuen täsmätukena juuri oikeisiin kohteisiin. Tämä tehokkaasti ja luotettavasti hoidettu toiminta onkin viime vuosina tuonut keskuuteemme uusia lahjoittajia.

Liiton ja sen jäsenyhdistysten lähinnä korttien, merkkien ja muiden tuotteiden myynnillä saatu tulo on säilyttänyt asemansa. Laadukkaiden myyntituotteiden tarjoaminen jäsenkunnalle ja tukijoille on tärkeää. Monet tukijamme haluavat tällä tavalla tukea sotaveteraanien hyväksi tehtävää työtä.

Parin viime vuoden aikana Sotiemme Veteraanit keräyksen tuotto on ollut kasvu-uralla. Veteraanijärjestöt ovat löytäneet toisensa varainhankinnassa. Hankintamenetelmien nykyaikaistuessa on saatu merkittävä parannus aikaisempiin tuloksiin verrattuna. Varainhankintamuodoista rahankeräys onkin toiminta, joka onnistuessaan vaatii hyvät mediayhteydet ja täsmällisesti organisoidut toimintamallit sekä runsaasti vapaaehtoisia. Kuntakohtaiseen toimintamalliin siirtyminen ensi vuonna edellyttää paljon työtä, mutta hyvin toteutettuna antaa paikalliselle tasolle merkittävästi aikaisempaa enemmän varoja käytettäväksi sotiemme veteraanien tukityöhön.

Markku Seppä

Sotaveteraanikuorojen ja perinnekuorojen konsertista 3.11. Turussa kertyi tuottoa 25 000 euroa. Shekin luovutti Pentti Korhonen (vas.) Aarno Strömmerille ja Antti J. Näsille.

Rintamaveteraaniliiton kunniaristejä sotaveteraaneille

Rintamaveteraaniliitto jakoi kunniaristejä 28. marraskuuta. Kunniaristi myönnettiin mm. Matti Viitaselle, joka on Sotaveteraaniliiton I varapuheenjohtaja ja Pirkanmaan Sotaveteraanipiirin puheenjohtaja, Olavi Eroselle, joka on liiton II varapuheenjohtaja ja Kymenlaakson Sotaveteraanipiirin puheenjohtaja sekä Kalevi Raatikaiselle, joka on liiton hallituksen pitkäaikainen jäsen ja varapuheenjohtaja sekä Suur-Savon Sotaveteraanipiirin kunniapuheenjohtaja.

Maanpuolustusmitali Aarno Lammelle ja Aarno Strömmerille

Maanpuolustusmitalitoimikunta on myöntänyt 4.9.2007 maanpuolustusmitalin miekkojen kera (Mpm mk) Suomen Sotaveteraaniliiton valtuuston puheenjohtajalle Aarno Lammelle ja liiton puheenjohtajalle Aarno Strömmerille. Samassa yhteydessä mitali myönnettiin Sotainvalidien Veljesliiton puheenjohtajalle Veli Matti Huittiselle ja hallituksen puheenjohtajalle Juhani Nuoralalle, Rintamaveteraaniliiton puheenjohtajalle Onni Toljamolle ja valtuuston puheenjohtajalle Sulo Leivolle, Rintamanaisten puheenjohtajalle Kaarina Peltolalle sekä kunniapuheenjohtaja Ilmi Harskalle.

Maanpuolustusmitali on korkein vapaaehtoisesta maanpuolustustyöstä myönnettävä kunniamerkki. Se myönnetään poikkeuksellisen merkittävistä, pitkäaikaisista valtakunnan tason ansioista erityisesti vapaaehtoisen maanpuolustuksen saralla.

Veteraanien ja sotainvalidien asuntojen korjausten tuet

Veteraanien ja sotainvalidien asuntojen muutostöihin on saatavissa yhteiskunnan tukia. Tukien tarkemmista ehdoista kannattaa soittaa Vanhustyön keskusliiton korjausneuvojille. Korjausneuvojat avustavat hakemusten tekemisessä.

Veteraanit

Veteraanien asuntojen korjausavustusta haetaan kunnalta, joka saa määrärahat Valtion asuntorahastolta. Avustus myönnetään sosiaalisin perustein, asunnossa asuvan ruokakunnan tulot ja varallisuus eivät saa ylittää asetettavia rajoja. Asuntorahasto ei ole vielä rajoja ensi vuodelle ilmoittanut. Avustusten hakuaika päättynee huhtikuussa 2008, päivämäärä ei myöskään ole vielä tiedossa.

Sotainvalidit

Sotainvalidien tuet haetaan Valtiokonttorilta. Tuen saamisen edellytyksenä on sellainen toimintakykyä haittaava vamma tai sairaus, jonka vuoksi muutostyö on välttämätön ja tarkoituksenmukainen.

Veteraanien ja sotainvalidien asuntojen korjausneuvonta

Vanhustyön keskusliitolla on 16 alueellista korjausneuvojaa, jotka avustavat veteraaneja ja sotainvalideja asunnossa tarvittavien muutostöiden suunnittelussa. Korjausneuvoja tekee tarvittavan paperityön eli tekee hankkeen luonnospiirustukset ja kustannusarvion sekä laittaa avustushakemukset liikkeelle. Tarvittaessa korjausneuvoja avustaa myös sopivan urakoitsijan löytämisessä. Korjausneuvojan tekemä työ on asiakkaille maksutonta, mutta remontin teko tietysti maksaa.

Vanhustyön keskusliiton korjausneuvojat:

ETELÄ-POHJANMAA	Harri Hietikko	06 4142970	0400 260962
HELSINKI	Tom Holmlund	09 4122903	0400 609577
KANTA-HÄME	Kari Tahvanainen	03 7340509	0500 494766
(osa Kanta-Hämeen kunnista jaettu muille, Tahvanaiselta tiedot)			
KYMI	Arja Hinkkanen	05 3776777	040 5452096
LAHTI	Kari Tahvanainen	03 7340509	0500 494766
LAPIN LÄÄNI	Teuvo Junes	016 280363	040 5572550
OULUN LÄÄNI	Tapio Karhu	08 8162326	040 5166738
PIRKKA-HÄME	Voitto Niska	03 2551651	0400 649199
POHJOIS-KARJALA	Lauri Takkunen	013 1722607	050 5407035
POHJOIS-SAVO	Pentti Heikkinen	017 2620071	0400 371586
SATAKUNTA	Taru Perämaa	02 6770090	0400 852727
SISÄ-SUOMI	Erkki Vesander		0400 162494
SUUR-SAVO	Ismo Kortman	015 214548	0500 651737
UUSIMAA	Henning Ekholm	09 2393805	0500 604782
VAASA	Stig Björk		0400 561956
VARSINAIS-SUOMI	Antero Hiilesvuo	02 2319128	040 5840824

Joulunaika ja liiton toimiston muutto Itä-Pasilaan aiheuttavat poikkeuksia liiton toimiston aukioloaikoihin.

Liiton toimisto on suljettu 27.12.2007 – 1.1.2008 välisen ajan henkilökunnan vuosilomien vuoksi ja muuton vuoksi 2.1.-5.1.2008

Liiton uusi osoite on 7.1.2008 alkaen
Postiosoite: PL 600, 00521 Helsinki
Katuosoite: Ratamestarinkatu 9 C, 00520 Helsinki
Käyntiosoite: Kellosilta 4 C

Liiton puhelinnumerot ja sähköpostiosoitteet säilyvät ennallaan.

Tarvittaessa voitte ottaa yhteyttä toimiston ollessa suljettuna:
toiminnanjohtaja Markku Seppä, puhelin 0400 921 332
sosiaalisihteeri Anni Grundström, puhelin 040 8223998

Henkilökunta toivottaa kaikille rauhaisaa joulua, voimia ja terveyttä vuodelle 2008.

”Vapaus muistaa” Kansallinen veteraanipäivän pääjuhla 2008 Kouvolassa

Kansallinen veteraanipäivän pääjuhla järjestetään 27.4.2008 Kouvolan jäähallissa. Pääjuhlaa edeltää 26.4. viihteellinen aseveli-ilta Kouvolan Lyseon lukion liikuntahallissa.

Tapahtuma tulee sisältämään perinteisen, arvokkaan päätapahtuman sekä oheistapahtumia. Kaikille avoimeen tapahtumaan ovat tervetulleita erityisesti sotiemme veteraanit omaisineen.

Teema ”Vapaus muistaa”

”Vapaus muistaa” on kansallisen veteraanipäivän juhlan päätoimikunnan hyväksymä teema vuodelle 2008. Lyhyt ja ytimekäs lause antaa jokaiselle suomalaiselle ajattelemisen aihetta; Olemme vapaita sen ansiosta, mitä sotaveteraanit ovat tehneet maamme hyväksi. Menneisyyttä ei saa unohtaa, veteraanien tekemiä uhrauksia pitää muistaa ja vaalia ansaitsemallaan arvokkaalla tavalla.

Logossa ja julisteessa korostetaan ennen kaikkea jatkuvuutta. Menneisyys on tuonut meidät tähän nykyhetkeen. Nuoren ihmisen kädet pitelevät menneisyyden tarinoista kertovia valokuvia; nuoren sukupolven tulee olla se, joka muistaa mitä maamme historiassa on tapahtunut. Itse veteraani ja veteraanin omaiset muistavat kyllä.

Veteraanien kunniaksi

Kouvolalainen markkinointiviestintätoimisto Aptual Oy on suunnitellut tämän vuoden juhlaa varten visuaalisen teeman ja ilmeen.

– Tämä on asia, joka koskettaa jokaista ja meille nuorille ihmisille tarjoutui hieno tilaisuus olla mukana. Tämä on ollut meille kunnia-asia, kun olemme päässeet tuomaan oman työpanoksemme veteraanien hyväksi talkootyönä, kertoo Aptualin toimitusjohtaja Sami Hänninen. Aptual Oy:n työntekijöiden keski-ikä on 27.

Kansallisen veteraanipäivän juhlasta tullaan tiedottamaan vuodenvaihteen jälkeen veteraanijärjestöille, osastoille ja yhdistyksille sekä veteraanilehdissä että Internetissä.

Lisätietoja

Heli Lehti
Viestintäsihteeri
Kouvolan kaupunki
puh. (05) 8296 214 tai
0400 514 214
heli.lehti@kouvola.fi
www.kouvola.fi

Sami Hänninen,
Toimitusjohtaja
Aptual Oy
puh. 040 721 7717
sami.hanninen@aptual.fi
www.aptual.fi

Edunvalvontavaltuutus

Kuka hoitaa asioitani, jos en itse sairauden tai muun syyn vuoksi pysty niitä enää hoitamaan?

Laki edunvalvontavaltuutuksesta tuli voimaan 1.11.2007. Tämä on uusi oikeudellinen järjestely, jonka avulla jokainen voi valtuuttaa toisen henkilön hoitamaan asioitaan siltä varalta, että oma kyky sairauden tai jonkin muun syyn vuoksi käy riittämättömäksi.

Edunvalvontavaltuutusta käyttäessään henkilö itse valitsee henkilön hoitamaan asioitaan. Ellei näin tapahdu edunvalvojan määrääminen tapahtuu käräjäoikeuden tai maistraatin päätöksellä. Tämä voidaan tehdä vasta siinä vaiheessa, kun henkilön toimintakyky on heikentynyt ja edunvalvonta on tullut ajankohtaiseksi.

Edunvalvontavaltuutustehdään kirjallisesti testamentin tapaan. Edunvalvontavaltuutusta koskevassa valtakirjassa valtuuttaja määrittelee ne asiat, jotka valtuutus kattaa. Hän voi oikeuttaa toisen henkilön huolehtimaan omaisuutensa hoidosta ja muista taloudellisista asioistaan kuin myös häntä itseään koskevista asioista, kuten terveyden ja sairaanhoidosta.

Valtakirja allekirjoitetaan kahden esteettömän todistajan ollessa yhtä aikaa läsnä. Tämän jälkeen todistajien on todistettava valtakirja allekirjoituksellaan. Lähiomainen ei voi toimia todistajana.

Milloin edunvalvontavaltuutus tulee voimaan?

Valtuutus tulee voimaan, kun valtuutuksen antaja ei kykene enää hoitamaan asioitaan. Valtuutetun tulee esittää maistraatille alkuperäinen valtakirja sekä lääkärinlausunto tai vastaava, joka todistaa, että henkilö on tullut kyvyttömäksi hoitamaan niitä asioita, joita valtuutus koskee. Valtuutus tulee voimaan, kun maistraatti on sen vahvistanut.

Kun valtuutetun tehtävä alkaa, hänen pitää antaa maistraatille luettelo niistä päämiehen varoista ja veloista, joita valtuutus oikeuttaa hänet hoitamaan.

Edunvalvontavaltuutuksen lakkaaminen

Valtuutus lakkaa olemasta voimassa silloin kun se perutaan, valtuuttaja kuolee tai valtuutettu ilmoittaa luopuvansa tehtävästä.

Laki edunvalvontavaltuutuksesta (648/2007)

Esitteitä on saatavilla maistraateista, oikeusaputoimistoista ja asianajajilta.

Anni Grundström

Joulutervehdykset Sotaveteraani-Krigsveteranen-lehden

TASAVALLAN PRESIDENTIN TERVEHDYS

Esitän kaikille SOTAVETERAANI – KRIGSVETERANEN -lehden lukijoille parhaan tervehdykseni sekä toivotan heille perheineen hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta 2008.

Tarja Halonen

Tarja Halonen
Tasavallan presidentti

Arvoisat sotaveteraanit

On erinomainen yhteensattuma, että Suomen Sotaveteraaniliiton juhlavuosi on käynyt yksiin Suomen itsenäisyyden 90-vuotisjuhlavuoden kanssa. Viisi vuosikymmentä liittonne ja itsenäinen Suomi ovat kulkeneet rinnan. Kunnia itsenäisyytemme säilyttämisestä kuuluu veteraani-ikäpolville.

Veteraanipolitiikalla on ollut viime vuosikymmenien yhteiskuntapolitiikassa erityinen asema. Valtiovalta on eri tavoin huomioinut sotainvalidien ja sotaveteraanien erityisen huollon ja hoivan tarpeet vuosittaisissa talousarvioissa. Osana sitä ovat sotainvalidien ja sotaveteraanien sosiaaliturvaan varatut erityismäärärahat valtion budjetissa, tänä vuonna kaikkiaan lähes 430 miljoonaa euroa. Hallituksen syksyllä päättämän toimenpidekokonaisuuden avulla veteraaniväestön itsenäistä selviytymistä, myös puolisoiden asemaa sekä sotainvalidien hoitoa, voidaan tukea.

Olemme kulkeneet pitkän tien. Nyt olemme yksi maailman vauraista kansakunnista. Sotien veteraanien ja teitä tukeneen kotirintaman ansiota on, että nykyisen kaltainen hyvinvointi on voitu rakentaa. Olkoon veteraani-ikäpolvien peräänantamattomuus ja kauaskatseisuus pohjana työlle ja päätöksille, joilla turvataan suomalaisen yhteiskunnan vahvuudet myös tulevaisuudessa. Jouluna muistamme itsenäisyytemme puolesta suurimman taakan kantaneiden veteraanipolvien ja jo poisnukkuneiden uhrauksia.

Toivotan sotaveteraaneille, omaisillenne ja kaikille tämän lehden lukijoille rauhaisaa joulua, terveyttä ja voimia. Onnittelen myös liittoanne menestyksekkäästä juhlavuodesta.

Matti Vanhanen
Pääministeri

Suomi on jo yhdeksänkymmentä vuotta ollut vapaa, itsenäinen valtio. Yhtä suopeasti ei kohtalo ole kohdellut kaikkia Euroopan kansoja. Suomen kanssa yhtä pitkään vapaudesta ja kansanvallasta ovat saaneet nauttia vain Britannia, Ruotsi ja Sveitsi.

Vapautemme ja itsemääräämisoikeutemme on kalliilla lunastettu. Vapaussodan muuttuminen sisällissodaksi jätti kansakunnan verinaarmuille, joista paraneminen tapahtui vasta kovan kuurin, uusien sotien kautta. Suomalaiset kääntyivät yksituumaisina ulkoista vihollista vastaan puolustaakseen vapauttaan ja kansalaisoikeuksiaan diktatuuria vastaan.

Suomalaisten vapaudenhalu, tahto määrätä omista asioista, rakentuu monen tekijän perustalta. Kansanluonteeseemme ja yhteiskuntajärjestelmäämme ei ole koskaan istunut orjuus. Suomalainen on ollut vapaa lähtemään ja tulemaan, rakentamaan itse oman tulevaisuutensa. Jo ennen valtiollista itsenäisyyttä, eli runsaat sata vuotta sitten, suomalaiset saavuttivat jotain ainutlaatuista: yleisen ja yhtäläisen äänioikeuden.

Vapautta ja demokratiaa olemme valmiit puolustamaan edelleenkin. Jokainen sukupolvi vuorollaan sitoutuu maanpuolustukseen. Onneksemme yli kuuteenkymmeneen vuoteen aseita ei ole tarvittu. Valmiutta kyllä löytyy. Perustuslakimme edellyttää jokaisen suomalaisen osallistuvan isänmaan puolustukseen. On hienoa havaita, kuinka vakavasti nuoret miehet ja naiset suhtautuvat tähän yhteiseen velvollisuuteemme. Erityisen koskettavaa on kuulla asevelvollisten maahanmuuttajien todistavan maanpuolustustahdostaan. Heille Suomi merkitsee monessa mielessä puolustamisen arvoista vapautta.

Tänä vuonna on kuitenkin aivan erityinen syy muistaa ensimmäisiä vapaustaistelijoitamme. ”Kun painui päät muun kansan, maan, me jääkärit uskoimme yhä!”

Vuosi on taas vaihtumassa. Toivotan puolustusvoimien puolesta kaikille lukijoille Rauhallista Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta 2008.

Juhani Kaskeala
Puolustusvoimain komentaja
Amiraali

Jeesus tuli kuitenkin

Rakkaimmissa joululauluissamme on usein kaksi erilaista viestiä, jotka näyttävät keskenään ristiriitaisilta. Sanat kertovat joulun lahjasta ja ilosta. Me laulamme niissä Jeesuslapsesta, joka on tullut maailmaan tuomaan rauhaa ja sydämiimme sitä iloa, jota sinne kaipaamme. *Tulkaa kaikki nyt laulamaan on Poika syntynyt maailmaan.* Toivomme, että joulu olisi täynnä hyvää mieltä kaikille. *Luo köyhän niin kuin rikkahan saa joulu ihana. Pimeytehen maailman tuo taivaan valoa.* Joulun varsinaista sanomaa mietiskellessämme kiitämme siitä, että Jeesuksessa on meille tullut Vapauttaja.

Hämmästyttävän usein laulujemme sävellaji on kuitenkin mollissa. Sen suruvoittoisuus kertoo ikävästä ja kaipuusta. Siitä, ettei kaikki olekaan kunnossa. Pimeyteen etsitään valoa. Jotain mitä sydämessä ei ole, sinne toivotaan. Halutaan heittää pois arkihuolet ja luoda juhlaan puitteita, jotka tuovat mieleen hyvät, rakkaat, turvalliset muistot. Idylli voi tuoda kosketuksen siihen, mitä etsitään. *On jouluyö ja lumihuntuun pukeutunut maa – kun yhtä puhdas itse olla voisin. Näin sydämeeni joulun teen ja mieleen hiljaiseen taas Jeesuslapsi syntyy uudelleen.*

Tämä kaksinaisuus ei nouse vain meidän suomalaisesta melankoliastamme. Sama todellisuus näkyy myös Raamatun joulukertomuksesta. Betlehemin jouluyö sisältää niin valtavan ilosanoman ja odotusten täyttymisen kuin sen varjopuolenkin.

Ilouutisen kertoi enkelin viesti. ”*Minä ilmoitan teille ilosanoman. suuren ilon koko kansalle*” Juutalaisten vuosisatainen messias-odotus oli täyttynyt. Eikä ilo kuulunut vain heille vaan kaikelle kansalle, koko maailmalle. Tällekin ajalle ja meidän joulumme ihmisille. Väkivallan keskelle rauha, riidan sijaan sopu ja laupeus, sorron tilalle oikeudenmukaisuus, syyllisyyden painojen paikalle anteeksianto ja armo. Jumala lähetti Poikansa maailman keskelle, jokaista ihmistä ja hänen elämäänsä varten.

”Heille ei ollut sijaa majatalossa!” Paikkaa ei tahtonut löytyä. Joku sulkee oven, toinen sydämensä. Herodes tahtoi tappaa kilpailijansa. Rauha kohtasi väkivallan, ilo tylyyden. Joulun evankeliumissa kulkevat rinnakkain pimeys ja valo, usko ja epäusko. Sen, minkä Jumala lähetti elämän keskelle, ihmiset tahtovat työntää reunalle. Siitä huolimatta, että ihmisen sisin etsii juuri sitä, minkä Jumala lähetti.

Jumala loi ihmisen elämään yhteydessään, sitähän luomiskertomuksen ilmaisu Jumalan kuva tarkoittaa. Todellinen ihmisyys toteutuu, kun Jumalan tahto, rakkaus ja läsnäolo ovat todellisuutta elämässämme. Siksi sisällämme elää myötäsyntyinen kaipaus löytää rakkaus, tulla hyväksytyksi ja itsekin rakastaa.

Jouluna saamme kuitenkin iloita ja kiittää, että rakkaus oli vahvempi kuin viha ja epäusko. Vaikka majatalossa ei annettukaan sijaa, Jeesus tuli kuitenkin.

Toivotan kaikille Sotaveteraani-Krigsveteranen lehden lukijoille rauhallista ja siunattua Vapahtajamme syntymäjuhlaa.

Turun piispantalossa
adventtina 2007

Jukka Paarma
Arkkipiispa

lukijoille

Arvoisat sotaveteraanit

Yhdeksän vuosikymmenen aikana suomalainen yhteiskunta on käynyt läpi kehityskaaren, jonka ansiosta olemme nykyaikainen hyvinvointiyhteiskunta. Veteraani-ikäpolvilla on ollut tässä työssä avainrooli, itsenäisyyden turvaajina ja jälleenrakentajina. Takananne on yhteiskunnan kiitollisuus ja arvostus.

Nykyaikainen sosiaaliturva ja hyvinvointipalvelut ovat osa yhteisvastuuta. Hallitusohjelmassa korostetaan sotainvalidien ja veteraanien asemaa. Tavoitteena on huolehtia koko veteraanisukupolven vanhuudenhuollosta. Tärkeintä on ikääntyneiden veteraanien toimintakyvyn, omatoimisuuden ja itsenäisen suoriutumisen vahvistaminen. Oikeilla kuntatason toimintamalleilla turvaamme veteraaniväestön vanhuudenhuollon vaativan vaiheen.

Suomen itsenäisyyden 90-vuotisjuhlavuoden kunniaksi hallitus päätti parantaa sotainvalidin ja veteraanin asemaa erityisellä toimenpidekokonaisuudella. Painotuksina oli kuntoutus, sotainvalidien asema ja puolisokuntoutus. Veteraanikuntoutuksen sisällön on muututtava, koska kuntoutettavat ovat yhä iäkkäämpiä. Kuntatason toiminta on avainasemassa. Toimenpidekokonaisuuteen osoitetaan vuonna 2008 noin 10 milj. euroa.

Muistakaamme tänä Suomen juhlavuoden jouluna itsenäisyyden puolesta suurimman taakan kantaneiden veteraanipolvien ja jo poisnukkuneiden uhrauksia. Myös Suomen Sotaveteraaniliitolla on takanaan muistorikas ja vaikuttava juhlavuosi. Toivotan sotaveteraaneille, omaisillenne ja tämän lehden lukijoille hyvää joulua, terveyttä ja voimia alkavalle vuodelle.

Liisa Hyssälä
Sosiaali- ja terveysministeri

Arvoisat Sotaveteraaniliiton jäsenet

Lämmin ja syvästi kunnioittava tervehdykseni Teille itsenäisyytemme 90. juhlavuonna.

Me sodanjälkeiset sukupolvet olemme perineet mittaamattoman arvon. Olemme saaneet elää vapaassa maassa, jossa kaikilla on ollut avoin mahdollisuus.

Tästä kaikesta on kiittäminen Teitä, sotien sukupolvia, niin miehiä kuin naisia, jotka suunnattomin ponnistuksin ja uhrauksin turvasivat isänmaan tulevaisuuden. Suomalainen ihme toteutui moneen kertaan: itsenäisyys säilytettiin, maa jälleenrakennettiin ja uusi sukupolvi koulutettiin. Tästä kaikesta on syntynyt suomalainen hyvinvointi.

Tänä vuonna on myös vietetty Suomen Sotaveteraaniliiton 50-vuotisjuhlia. Noiden vuosikymmenten ajan sotaveteraanit ovat pitäneet huolta toinen toisistaan ja samalla toimineet arvokkaan perinnön säilyttämiseksi ja välittämiseksi eteenpäin.

Nykypolvi voi lausua vain yhden sana: Kiitos!

Toivotan samalla kaikille Teille hyvää juhlavuotta.

Sauli Niinistö
Eduskunnan puhemies

”Kristus syntyy, kiittäkää. Kristus taivaasta vastaanottakaa. Kristus on maan päällä. Ihmiset, kohotkaamme korkeuksiin. Veisatkoon Herralle koko maa.” Pyhä kirkkoisä Gregorios Teologi (eli n. v. 330–389) aloitti aikoinaan joulusaarnansa näillä sanoilla, ja siitä lähtien ne ovat kuuluneet jokaiseen joulunajan ortodoksiseen jumalanpalvelukseen. Mutta mikä on Kristuksen syntymän merkitys meille tämän päivän kristityille? Kuinka me voimme kohota korkeuksiin? Kuinka me voimme veisata Herralle koko elämällämme?

Kristus syntyi ihmiseksi, kun ”aika oli täyttynyt” (Gal. 4:4). Hänessä Jumala ja ihminen yhdistyivät yhdeksi persoonaksi. Jumala syntyi ihmiseksi pysyen kuitenkin Jumalana niin, että ihminen voisi jumalallistua pysyen kuitenkin ihmisenä.

Pyhän Simeon Uuden Teologin (k. n. 1020) mukaan Herran lihaksitulemisen kautta meistä tuli Isän Jumalan lapsia ja Kristuksen sisaruksia. Jumala tuli lihaksi, jotta ihmisen ja Jumalan kohtaaminen voisi tapahtua samalla tasolla, tasavertaisena. Tällä tavoin Kristus osoitti, että Jumalan ja ihmisen kohtaaminen on mahdollista, että ihmisen synnin seurauksena syntynyt muuri on murrettu, että ihminen voi sydämessään kohdata Luojansa kasvoista kasvoihin.

Tämän lahjan Jumala antoi meille ihmisille, omille luoduilleen rajattomasta rakkaudestaan. Ihmiselle annettu mahdollisuus tulla Jumalan kaltaiseksi, kohota korkeuksiin, merkitsee ikuista ja ajattomasti läsnä olevaa vapautta ihmiselle.

Samalla, kun voimme nytkin veisuin kiittää tästä Jumalan rakkauden yltäkylläisestä lahjasta, on meidän hyvä kysyä itseltämme, kuinka vastuullisesti me toteutamme tuota vapautta omassa elämässämme ja erityisesti suhteessa lähimmäisiimme. Kristittyinä meidät on kutsuttu ja lähetetty maailmaan ”maan suolaksi ja maailman valoksi” (Matt. 5:13–14). Onko Pyhässä Hengessä meihin lisätty suola säilyttänyt makunsa vai joko se liukeni tämän ajan pinnallisten nautintojen kuohuihin. Loistaako pyyteettömän rakkautemme valo korkealta vuorelta vai joko se sammui pinnallisen aikamme itsekeskeisyyden pimeyteen.

Meille on lahjoitettu vapaus. Meille on annettu vapaa tahto valita tekomme. Mikään ei estä meitä rakastamasta ”lähimmäistä niin kuin itseämme”. Voisiko tämä olla joulumme suurin sisältö tänä vuonna? ”Rakkaus ei tee lähimmäiselle mitään pahaa” (Room. 13:10). Pienistä arkisista asioista löytyy lukuisia tilaisuuksia hyvän tekemiseen. Jokainen kohtaaminen on hyvän mahdollisuus. Voimme osoittaa rakkauttamme omassa lähipiirissämme. Yhtä hyvin voimme nykyaikana ulottaa rakkauden tekomme myös eri puolille maailmaa esimerkiksi erilaisten hyvänteke väisyysjärjestöjen kautta. Apostoli Paavali muistuttaa, että ”meidän ei pidä väsyä tekemään hyvää” (Gal. 6:9). Suokoon Betlehemissä syntynyt Jumalan Poika meille kaikille hyvän tekemiseen ymmärrystä, voimaa ja siunausta.

Kristus syntyy, kiittäkää! Teitä rukouksellisesti tervehtien,

Karjalan ja koko Suomen arkkipiispa Leo

Vapaussodan alkamisesta 90 vuotta

Tammisunnuntai 2008 toimikunta järjestää valtakunnallisen Tammisunnuntain muistojuhlan Vapaussodan pitkäaikaisimmalla päämajapaikkakunnalla Seinäjoella 27.-28.1.2008. Lauantaina 27. päivä on esitelmiä ja klo 18.00 konsertti. Sunnuntaina 28. päivä on jumalanpalvelus Lakeuden Ristin kirkossa, jossa saarnaa Hannu Niskanen. Pääjuhla on Seinäjoen Urheilutalossa klo 13.30. Juhlapuheen pitää Sampo Ahto.

Muistojuhlan järjestäjätahoina ovat:

JP 27:n Perinneyhdistys
Jääkärisäätiö
Suojeluskuntien ja Lotta Svärdin Perinteiden Liitto
Suomen Lottaperinneliitto
Suomen Marsalkka Mannerheimin perinnesäätiö
Vapaussodan Invalidien Muistosäätiö
Vapaussodan Perinneliitto
Vapaussodan Huoltosäätiö

Paikallisista järjestelyistä vastaa Vapaussodan ja Itsenäisyyden Etelä-Pohjanmaan Perinneyhdistys

Helsingissä järjestetään 16.5.2008 Vapaussodan 90-vuotismuistojuhla.

Lisätietoja juhlavuoden tapahtumista:
Vapaussodan muistojuhlatoimikunta
Vapaussodan Perinneliitto
Puh. (03) 223 0845

SANA

Jumalan lapseus on parasta elämässä

Tultuani uskoon nuorena uhosin myös kotona niin kuin nuori uskovainen aika usein tekee. Sanoin isälleni: ”Olis parempi, että tulis sota, niin että ihmiset kääntyis uskoon.” Aivan yllättäen ja rajusti isäni löi kädellä ruokapöytään ja antoi tulla huutamalla: ”Tässä perheessä ei toivota sotaa!” – Asia oli loppuun käsitelty eikä siitä enää koskaan puhuttu.

Isäni ei ollut juuri kertonut sota-ajastaan. Hän oli haavoittunut Sortavalan valtauksessa 10.8.1941 joukoissa, joiden komentaja eversti Antero Svensson tuli Mannerheim-ristin ritariksi numero 5. Selvästikin sota-ajan kauhuista puhuminen oli isälle vaikeaa. Myöhemmin, vasta noin 60-vuotiaana suomalaiseksi avomielinen isäni sekä kertoi että kirjoitti sotakokemuksistaan 1940-1944.

Olin nuorukaisena kypsymätön ja ehdoton. Pidin silloin uskoa kaikkein tärkeimpänä asiana. Se ei toki ole väärin. Opin, että uskon kautta ihminen voi pelastua taivaaseen, Kristuksen tähden, Jumalan armosta. Kaikki muu on roskaa tämän rinnalla. Samalla kun uskoin näin, en tajunnut, millainen hirvittävä kokemus isällä oli ollut sodassa tulituksen kohteena ja kuolemanhädässä.

Kun aikaa on kulunut, ymmärrykseni on avartunut. Olen nähnyt, miten veteraanit ovat paaluttaneet sotareissunsa oman elämänsä avainkokemukseksi. Olen nähnyt veteraanien valtavat, upeat joukot hengellisissä tilaisuuksissa. Julistettu Jumalan sana on hoitanut vanhojen miesten ja naisten herkkiä sieluja. Jeesus on tullut lähelle. Ei ole uhoiltu eikä kehuttu oman uskon vahvuutta. On vaan enemmän nöyrästi kuunneltu Kristuksen opetusta. On ihmetelty Jumalan suurta armoa sen elävinä todistajina. ”Minäkö? Minäkö olen saanut armon elää pitkän elämän? Miksi Jumala varjeli juuri minut ja antoi elää sodan kauhujen yli? Onko Hän varannut minulle jonkin tehtävän?”

Uskon, että suurella Jumalalla on sinulle henkilökohtainen suunnitelmansa. Et ole turhaan etkä vahingossa jäänyt tänne maailmaan Jeesuksen todistajana. Herran enkelit ovat varjelleet sinua. Sinun sanomasi Jumalan ihmeellisestä varjeluksesta omassa elämässäsi voi olla evankeliumia nuoremmalle kuulijallesi. Miten voisi toisin tulkita, kun lukee esimerkiksi talvisodan Kollaan taisteluista? Oli jopa yli 100-kertaisia ylivoimatilanteita, mutta Kollaa kesti!

Oma nuoruuden ajatukseni oli väärä. Tuskin sota kenestäkään uskovaista tekee. Usko tulee Pyhän Hengen lahjana. Ihmisen oma osuus on olematon. Ei ole edellytyksiä. Jos Jumala suo, niin usko tulee ylhäältä. Kun katsoo sisimpäänsä, tämän ymmärtää.

Vuonna 2006 huhtikuussa osallistuin suomalaisten opettajien Israelin kurssiin. Kurssimme sai kutsun Suomen Israelin suurlähetystöön Herzliyaan, Tel Avivin pohjoispuolelle juuri veteraanien päivänä 27.4. Kutsujen kunniavieraina olivat Suomesta Israeliin muuttaneet sotiemme veteraanit. Heitä oli saapunut kymmenkunta perheineen, puolet nykyisistä Israelin suomalaisista veteraaneista. Heidän kaikkien äidinkielensä oli ruotsi tai saksa, mutta keskustelumme sujui. Kaikki, joita puhutin, olivat taistelleet 1944 Ilomantsissa. Pohjoiskarjalaisena miehenä innostuin kovasti. Ihmettelin, ehkä itkinkin, kun miehet kertasivat sodan kulkua omasta kokemuksestaan. Heidän juutalainen uskonsa, meidän kristillinen uskomme, äidinkielemme erot, ikäeromme, kulttuurieromme, ne kaikki katosivat merkityksettöminä siinä yhteyden kokemuksessa.

Olimme kuin saman Jumalan lapsia. Niinhän me olimmekin! Emme aina ymmärrä merkillisiä kokemuksiamme, Jumalan salattuja teitä elämämme varrella. Mutta Jumalan lapseus on jotakin, jota voi sanoa kaikkein suurimmaksi, mitä meille on annettu.

Juhani Sainio
sotaveteraanien pappi Joensuusta

Mauno Luukkosesta sotakamreeri

Tasavallan presidentti on 30.11.2007 myöntänyt sotakamreerin arvon Mauno Luukkoselle Kuopiosta. Kapteeni Mauno Luukkonen on toiminut Pohjois-Savon Sotaveteraanipiirin toiminnanjohtajana 18 vuoden ajan.

Suomen itsenäisyys saatiin ryminällä

Itsenäisyyspäivä on suomalaisille läheinen. Tuoreeltaan sitä ei kuitenkaan juhlittu. Täyteen itsenäisyyteen loikattiinkin vauhdilla ja useimmille suomalaisille yllätyksenä. Tämä lienee kuitenkin jopa korostanut joulukuun kuudennen päivän merkitystä.

Itsenäisyyden juuria on kaiveltu keskiajalta saakka, mutta vakavasti täydestä itsenäisyydestä alettiin haaveilla 1910-luvulla. Siihen mennessä oli vaivihkaa luotu lähes valmis valtio ja kansantuotekin oli puolessa vuosisadassa kaksinkertaistunut. Köyhyyttä riitti toki edelleen.

Jääkärit ja heitä tukeneet aktivistit pyrkivät irti Venäjästä, mutta poliitikkojen valtaosa piti heitä höyrypäisinä idealisteina, jollei maanpettureina. Vielä syyskuun 1917 eduskuntavaalien edellä monet realistit varoittivat seikkailuista.

Heinäkuussa 1917 vasemmiston ja porvarien itsenäisyyssiiven yhteisrintama oli tosin säätänyt ns. valtalain. Siinä oli kuitenkin ulko- ja puolustusasiat jätetty vielä Pietarin päättäjille. Lakia ei vahvistettu, vaan eduskunta hajotettiin.

Lokakuun kumous ja oma kaaos

Vasta lokakuun vallankumous (7.11.) muutti näkemykset -- tosin kahteen suuntaan. Kaikki porvarit ja maltilliset demarit halusivat irti Venäjän kaaoksesta. Äärivasemmisto näki taas tilaisuuden omaan vallankumoukseen.

Linjoja vedettiin kasvavan kaaoksen keskellä. Poliisi oli lakkautettu eikä omaa sotaväkeä ollut. Marraskuun suurlakossa 1917 tapettiin 30 suomalaista. Se järkytti rauhalliseen menoon tottuneita suomalaisia, vaikka jälkikäteen tämä oli vasta alkua verenvuodatukselle. Toisaalta paine yhteiskunnallisiin uudistuksiin purkautui ryminällä sortovallan padon murruttua.

Omin päin vai neuvotellen?

Eduskunta julistautui 15.11.1917 korkeimman vallan haltijaksi, mitä voi pitää jopa Suomen itsenäistymisenä. Ratkaisun virallistamisen tavasta kuitenkin kiisteltiin: oliko toimittava omin päin vai sovittava itsenäisyydestä Venäjän kanssa?

P.E. Svinhufvudin senaatti päätti rynnätä avautuneesta aukosta ja hyväksyi 4.12. **E.N. Setälän** muotoileman komean itsenäisyysjulistuksen. *Uusi Suometar* julkaisi sen peräti kolmella palstalla.

Koti- ja ulkomaiset arvostelijat toivoivat kuitenkin näyttävämpää toimintaa. Asia vietiinkin eduskuntaan, joka hyväksyi itsenäisyysjulistuksen 6.12. äänin 100-88. Vastaan äänestäneet sosialistit olisivat neuvotelleet ensin Venäjän kanssa. Uutinen kuitattiin US:ssa yhdellä palstalla.

Tunnustuksesta Jääkärimarssiin

Julistus ei kuitenkaan riittänyt -- itsenäisyydelle oli myös saatava muiden maiden tunnustus. Saksa oli aloittanut rauhanneuvottelut Venäjän kanssa ja neuvoi hakemaan ensin sen tunnustuksen. **J.K. Paasikivi** sai saman neuvon sekä viileän vastaanoton hakiessaan tukea Ruotsista, Tanskasta ja Norjasta.

Svinhufvud tunnusti nyt realiteetit. Demarit auttoivat yhteyden hankkimisessa ja 31.12.1917 hän sai Smolnan käytävällä **V.I. Leninin** tunnustuspaperin. Tätä seurasivat Ranskan, Saksan, Ruotsin tunnustukset. Toki Lenin neuvoi samaan aikaan aatetovereitaan kaappaamaan vallan Suomessa.

Nyt itsenäisyyttä uskallettiin jo juhlia Kansallisteatterissa. Yliopiston juhlassa kuultiin ensi kerran julkisesti *Jääkärimarssi*. Tässä vaiheessa suomalaiset alkoivat kuitenkin jo kahinoida keskenään Viipurissa ja muuallakin. Maassa oli sata tuhatta kuritonta Venäjän sotilasta. Itsenäisyyden vakiinnuttaminen vaati vielä aikaa ja uhreja.

Usein on vaikea tiedostaa, miten nopeasti ja vajavaisin tiedoin ratkaisut 1917-18 tehtiin. Lokakuun kumouksesta itsenäisyysjulistukseen kului vähemmän aikaa kuin äskeisessä Tehy-väännössä. Jälkiviisaudelle jäi väistämättä tilaa. Vielä äsken utopialta tuntunut tavoite kuitenkin saavutettiin.

Jyrki Vesikansa

Onnittelemme

Oskar Laitinen aloittelee kohta toista sataa

Hankasalmen vanhainkodissa vanhuudenpäiviään viettävä Oskar Laitinen lähestyy sadan vuoden merkkipaalua. Virkeällä sotaveteraanilla on huumori hallussa kuulon heikkenemisestä huolimatta.– Sata vuotta ei tunnu mitenkään kummemmalta. Se on vain aloitettava sitten toista sataa, hän tuumaa hymyillen. Laitisella on takanaan tapahtumarikas ja työntäyteinen elämä. Hän syntyi Riitamaan taloon, Murtoisille 9.1.1908.– Talvi- ja jatkosota toivat mukanaan vaikeat ajat. Martta-vaimon täytyi jaksaa pienten lasten kanssa kotona, kun Oskar Laitinen palveli rintamalla yhteensä yli neljä vuotta. Hän taisteli pioneeri-joukoissa muun muassa Taipaleenjoella, Rautjärvellä, Aunuksen kannaksella ja Kivennavalla. Sodasta hän selvisi haavoittumatta ja jatkoi tilansa kehittämistä. Työn hän on sanonut olevan jaksamisensa sekä nuorekkuuden lähde.

– Isäni oli tilanpidossa kekseliäs ja rohkea. Hän pui ja kuivasi viljaa myös muille, myi kaloja ja kasvatti ravihevosia. Raviurheilu oli hänelle myös tärkeä harrastus, kertoo Oskar Laitisen nuorin tytär Liisa Suuronen.

Virpi Korhonen

Irja Lohjama 70 vuotta

Suomen Sotaveteraaniliiton Naisjärjestön pitkäaikainen toiminnanjohtaja Irja Lohjama täyttää 70 vuotta 15. joulukuuta. Hän on syntynyt Tuuloksessa, Kanta-Hämeessä. Ylioppilaaksi tulonsa jälkeen hän valmistui merkonomiksi Suomen Liikemiesten Kauppaopistossa. Lisäksi hän on suorittanut opintoja mm. Helsingin Yliopiston valtiotieteellisessä tiedekunnassa. Työ vuosia Irjalle kertyi Fortunella Oy:ssä, maataloushallituksessa ja opetushallituksessa kaikkiaan 40 vuotta.

Suomen Sotaveteraaniliiton Naisjärjestöön Irja on tullut 16.6.1984 hoitamaan tiedotusta ja toiminnanjohtajan tehtäviä.

Suomen Sotaveteraaniliiton hallituksessa hän on ollut varajäsenenä vuodesta 1994. Luottamustehtäviä Irjalle on vuosien varrella kertynyt lukuisia. Hän on ollut Helsingin Sotaveteraanipiirin, Helsingin sotaveteraanit ry:n naistoimikunnan ja naisjaoston työmyyrä. Uusi kotipaikka Haminassa on vienyt Irjan Haminan-Vehkalahden Sotaveteraanit ry:n toimintaan.

Naisjärjestössä Irja on hoitanut kokousjärjestelyt pöytäkirjoineen ja siinä ohessa myyntisihteerin tehtävät. Hän on tehnyt työtään palkatta, tuskin laskuttaen edes postituksista ja matkoista aiheutuneita kuluja.

– Irja on Naisjärjestön sisarille enemmän kuin tärkeä, tekisi mieli sanoa kaikki kaikessa, kiteyttää puheenjohtaja Vuokko Hurme Irjan pyyteetöntä työsarkaa.

Koko sisarkunta toivottaa Irjalle terveyttä ja voimia ja onnitteluihin yhtyy varmasti kaikki veljesjärjestöjen väki.

Irja on syntymäpäivänään matkoilla.

Anni Grundström

Väinö Anttila 100 vuotta

Väinö Anttilan tärkein jatkosodan aikainen muisto on erikoinen, vaikka hän ei saa palautettua mieleensä siitä juurikaan mitään. Ensin kranaatin räjähdys vei tajun. Sitten oltiinkin jo Pietarsaaren sotasairaalassa, missä miestä alettiin tosissaan virotella elävien kirjoihin. Uhtuan korvesta lähdettyyn reissuun kertyi monenlaista hytkytystä ja myös hellävaraisempaa kuljetusta. Se kaikki on pätkinyt pois miehen muistista.

Mieleltään ja muistiltaan virkeänä ja toimeliaana Väinö Anttila viettää eläkepäiviään Kuopiossa. Ensimmäinen vuosisata tuli täyteen 12.10.2007.

Kuopiolaisessa katukuvassa hänet tunnetaan kaukaisten vuosikymmenten tyylikkäänä edustajana, suoraryhtisenä, aina muodikkaasti pukeutuneena ja kohteliaana herrasmiehenä.

Hänen erityisosaamisensa, myös opettajana, liittyy huonekalujen valmistamiseen. Hänen viimeinen virkapaikkansa oli Alavuden käsi- ja taideteollisuuskoulun johtajana.

Mauno Ikäheimonen

Pentti Laamanen 80 vuotta

Helsingin Seudun Sotaveteraanipiirin puheenjohtaja, eversti Pentti Laamanen täyttää 80 vuotta 24. joulukuuta.

Jatkosodan aikana Laamanen palveli sotilaspoikana Kouvolan Ilmatorjuntapatteriston alaisella Heinolaan sijoitetulla tykkipatterilla.

Kutsumus isänmaata kohtaan vei nuoren miehen ammattisotilaaksi ja sen myötä lukuisiin palveluspaikkoihin kotimaassa ja ulkomailla.

Pitkään ja vaiherikkaaseen sotilasuraan nivoutui kiinteästi myös veteraanityö, josta on tullut hänelle mieluisa ja haastava täysipäiväinen harrastus.

Pentti Laamanen liittyi sotaveteraaniyhdistykseen 1980-luvun alkupuolella Turussa. Helsingissä toiminta jatkui 1984 Keski-Helsingin Sotaveteraanit ry:n riveissä, Rintamaveteraanien Säätiön hallituksessa, Etelä-Suomen läänin veteraaniasian neuvottelukunnassa, Helsingin kaupungin rintamaveteraaniasiain neuvottelukunnan puheenjohtajana ja vuodesta 2000 Helsingin Seudun Sotaveteraanipiirin puheenjohtajana. Ne ovat antaneet Laamaselle mahdollisuuden aitiopaikalta seurata veteraanityön edistymistä. Työ on kantanut hedelmää ja Laamanen on tyytyväinen kehitykseen: Piilossa ollut arvostus veteraanejamme kohtaan, jota ihmiset ovat aina tunteneet, on nyt tullut selvästi aikaisempaa näkyvämmin julkisuuteen. Myös poliittiset johtajat ovat ilmaisseet julkisesti arvostuksensa meille. Erityisesti nuorison myönteinen suhtautuminen veteraaniperinteen vaalimisessa ilahduttaa Laamasta.

Valitettavasti vain moni veteraani on ehtinyt poistua joukostamme ehtimättä kuulla niitä sanoja, joita heille nykyisin kohdistetaan."

Liikaan tyytyväisyyteen ei kuitenkaan pidä tuudittautua, uudet haasteet vaativat jatkuvia ponnisteluja tammenlehväsukupolven turvatun arkipäivän varmentamiseksi.

Laamasen mukaan veteraanityön ja tehtävien siirtäminen nuoremmille sukupolville on ajankohtaisista haasteista kenties vaativin.

Suhtautumisessa veteraaneihin on nähtävissä tavallaan kaksi tasoa. Yleinen kansalaismielipide meitä kohtaan on hyvin myönteinen ja sama pätee yhteiskunnan vaikuttajiin. Päättäjien, siis lähinnä politiikkojen juhlapuheet ja käytännön teot eivät vain aina käy yksiin. On vielä monia asioita, jotka on saatava korjattua pikaisesti.

Merkkipäiväänsä päivänsankari viettää perhepiirissä. Mahdolliset muistamiset hän toivoo osoitettavan sotaveteraanityöhön Helsingin Sotaveteraanipiiri ry:n tilille Nordea 123830-227237. Tiedonantoosaan merkintä PL 80.

Hans Gabrielson

Kunniamerkkejä itsenäisyyspäivänä

Tasavallan presidentti myönsi itsenäisyyspäivänä ansioituneille kunniamerkkejä. Vapaudenristin ritarikunnan kunniamerkki myönnettiin 14 henkilölle. Suomen Leijonan ja Suomen Valkosen Ruusun Ritarikunnan kunniamerkki myönnettiin 5 085 henkilölle.

Suomen Sotaveteraaniliiton ehdotuksesta Vapaudenristin Ritarikunnan kunniamerkki myönnettiin maanviljelysneuvos Eeri Hyrkölle Nousiaisista (VR 3) ja Helvi Peltoselle Oulusta (VR 3). Eeri Hyrkkö on mm. Varsinais-Suomen Sotaveteraanipiirin puheenjohtaja ja Helvi Peltonen Suomen Sotaveteraaniliiton Naisjärjestön varapuheenjohtaja.

Maaherra Anneli Tainalle myönnettiin VR 1. Hän on Sotaveteraaniliiton neuvottelukunnan jäsen.

Julkaisemme kaikki Vapaudenristin Ritarikunnan kunniamerkin saaneet sekä Sotaveteraaniliiton ehdotuksesta myönnettyjen henkilöiden tiedot.

Suomen Valkoisen Ruusun ja Suomen Leijonan Ritarikunnat

SVR R1

Säteri Jaakko Gabiel, agronomi, Lieto

Voss, Paul Erik Edvard, varatuomari, Helsinki.

SVR R

Haapalehto Veikko Olavi, kotiseutuneuvos, Kannus, Hulkkonen Jaakko Kalevi, rehtori, Lappeenranta.

SLR

Hietaniemi Antti Aukusti, talousneuvos, Ylöjärvi.

Näsi, Heino Matti Johannes, kotiseutuneuvos, Alahärmä.

Sinervo, Oiva, apulaisnimismies, Loimaa, Sytelä, Heikki Kalervo, rehtori, Nivala.

SL Ar

Erkkilä Tarmo Aatos, osastopäällikkö, Parkano.

Hartikainen Erkki Johannes, insinööri, Joensuu.

Kaihlajärvi Matti Vihtori, maanviljelijä, Saarijärvi, Kivi-Mannila Tuomo Aukusti, maanviljelijä, Keuruu.

Ritari, Sakari Iisakki, konduktööri, Nurmo

Siukkola Matti Olavi, opettaja, Pori

SVR M 1 kr

Ahola Aarne Pentti, opettaja, Harjavalta, Antila Pentti Juhani, kauppias, Kangasala.

Dannbäck Tor, lantbrukare, Kyrkslätt.

Estala Toivo Kaarlo, kirvesmies, Uusikaupunki.

Halminen Risto Jussi, opettaja, Kiikoinen, Heikkilä Antti Lauri, maanviljelijä, Taivassalo,
Hoikkala Veikko, toimitusjohtaja, Kuusankoski, Hämäläinen, Onni Edvin Ilmar, skogsförman, Liljendal.

Juhola Eero-Juhani, toiminnanjohtaja, Espoo.

Klemelä Pentti Sakari, maanviljelijä, Jokioinen, Kujanpää Hilkka Helena, emäntä, Tarvasjoki.

Lehto Aatto Johannes, maanviljelijä, Kangasala, Leinonen Veikko Aamos, johtajaopettaja, Lahti.

Maijala Arvo Kalervo, luokanopettaja, Hamina, Moilanen Jaakko, kauppias, Suomussalmi,
Mäkinen Niilo Johannes, yrittäjä, Punkalaidun.

Palmumäki Aarno Johannes, johtaja, Helsinki, Patama Taisto Valfrid, korjuuesimies, Kannus, Porokka Elvi Marjatta, emäntä, Juuka.

Raikio Keijo Kalervo, varastonhoitaja, Jokioinen, Rajala Kalervo Iisakki, sähköasentaja, Seinäjoki, Rajala, Matti Edvard, maanviljelijä, Seinäjoki, Raukola, Eero Johannes laitosmies, Kangasala.
Rejström Fjalar, servicetekniker, Karis, Rintala Knuutti Ilmari, työnjohtaja, Kauhajoki,
Rinta-Panttila Heidi Kaarina, kansakoulunopettaja, Jokioinen.

Saari Viljo Johannes, kalastaja, Uusikaupunki, Saarinen Matti, rakennusmies, Pälkäne,
Strömberg Karl John, jordbrukare, Liljendal, Suikkola Lauri Johannes, maanviljelijä, Kannus, Suominen Aulis Antero, maanviljelijä, Taivassalo, Syrjälä Kalle Unto Ilmari, ilmastointilaitteenhoitaja, Forssa.

Talasmo Osmo Ensio, koulunopettaja, Ähtäri, Tiensuu Kaino Valdemar, maanviljelijä, Somero, Toivonen Jukka-Pekka, opettaja, Lempäälä, Tolvanen Ida Nanneli, nuoriso-ohjaaja, Suomussalmi, Tyrväinen Lahja Lempi, perhepäivähoitaja, Kivijärvi.

Ukonaho Arvo Antti, maanviljelijä, Vihanti, Uusi-Kouvo Unto Aulis Antero, maanviljelijä, Punkalaidun, Uusitalo Sirkka Marjatta Amanda, opettaja, Perniö.

Valli Paavo Sakari, maanviljelijä, Ulvila, Waismaa Liisa Marjatta, farmaseutti, Isokyrö,
Vihervuori Veli Juhani, rehtori, Kiukainen, Viinikkala Arvo Vihtori, autoilija, Uusikaupunki, Viita-aho Åke Armas, kuljetusesimies, Lempäälä, Virtanen Matti Tapio, maanviljelijä, Hausjärvi, Vuorinen Otto Nikolai, maanviljelijä, Mouhijärvi, Välimaa Arvo Viljam, viljavarastonhoitaja, Punkalaidun, Välimaa Lauri Pellervo, maanviljelijä, Punkalaidun.

SVR M1

Ainasoja Joonas Jeremias, maanviljelijä, Nivala, Ainasoja Veikko, maanviljelijä, Nivala, Ala-Aho Marja Kyllikki, ompelija, Jalasjärvi, Alho Onni Oskari, autoilija, Punkalaidun, Ali-Junnila Uuno Johannes, maanviljelijä, Tarvasjoki, Arminen Ilmari, rakennusmies, Tarvasjoki, Aro Marjatta Suoma, myyjä, Ilmajoki, Arola Elvi Ester, emäntä, Korpilahti, Asikainen Sulo Toivo, rintamasotilas, Varkaus.

Beijar Sven Gösta, timmerman, Korsholm, Björklund Viking Vilhelm, sjökapten, Mariehamn.

Dahl Elis Arvid, jordbrukare, Korsholm, Dahlen, Alvar Vilhelm, jordbrukare, Nagu.

Ekman Erik, småbrukare, Kyrkslätt.

Fransman Karl Birger, chaufför, Borgå, Fransman Nils Isidor, svetsare, Sibbo.

Haapaniemi Asta Helena, siivooja, Ylivieska, Haapaniemi Kalle Olavi, rakennusmestari, Jyväskylä, Haimilahti Tauno Armas, autonkuljettaja, Mikkeli. Hakkarainen Sulo Emil, kirvesmies, Viitasaari, Hakkola Oiva Iisak, maanviljelijä, Jalasjärvi, Halonen Niilo Olavi, maanviljelijä, Perniö, Halonen Pentti Olavi, kansakoulunopettaja, Jyväskylä, Halonen Uuno Erkki, maanviljelijä, Juuka, Hannula Vilho, maanviljelijä, Ylivieska, Hassinen Anna, emäntä, Kiihtelysvaara, Hedman Eino Anselmi, metsuri, Joroinen, Heiska Lauri Johannes, maanviljelijä, Nivala, Henriksson John Emil, diplomekonom, Helsingfors, Hietikko Risto Emerik, maanviljelijä, Jalasjärvi, Hindström Georg Harald Rickard, tekniker, Helsingfors, Hirvelä Maria Rakel, emäntä, Ylivieska, Hirvonen Aarne Einari, autoilija, Varkaus, Hirvonen Raisa, emäntä, Juuka, Hissa Armas Aukusti, kirvesmies, Nivala, Holmberg Rut, kontorist, Kyrkslätt, Holmström Elna Else Margareta, porslinsdekoratör, Karis, Honkanen Eeva Sirkka, maanviljelijän vaimo, Somero, Honkavaara Vilho Gabriel, maanviljelijä, Jalasjärvi, Huttunen Ester Helena, emäntä, Ylivieska, Hyvärinen Eino Johannes, kuljetuspäällikkö, Varkaus, Hyyppä Väinö Eemil, maanviljelijä, Nivala, Hämäläinen Lauri Armas, maanviljelijä, Viitasaari, Hänninen Eila Pellervo, myyjä, Lahti , Hänninen Viljo, maanviljelijä, Mikkeli, Häyrinen, Leo Olavi, työnjohtaja, Mikkeli.

Iivari Arvi, maalari, Virolahti, Iman Kauko Armas, työnjohtaja, Jyväskylän mlk, Iso-Ahola Aaro Matti, maanviljelijä, Saarijärvi, Issakoff Simo, maanviljelijä, Jalasjärvi.

Jalkanen Heikki, hammaslääkäri, Saarijärvi, Jalonen Toivo Alarik, maanviljelijä, Laitila, Jelonen Mikko, raidemies, Viitasaari, Jokela Esko Fredrik, kauppias, Toholampi, Joki-Korpela, Martti Sakari, laitosvalvoja, Kannus, Jylhä Aake Kalevi, maanviljelijä, Toholampi, Jämsä Olli Matias, maanviljelijä, Toholampi, Jäppinen Mauri Kalervo, putkimies, Pirkkala, Järveläinen Oiva, maanviljelijä, Somero, Järvenkylä Sulo, maanviljelijä, Virolahti, Järvinen Martti, varastonhoitaja, Pälkäne.

Kaarlenkaski Aimo Johannes, maanviljelijä, Nivala, Kainulainen Mauri Armas, maanviljelijä, Kivijärvi, Kallio Aura Rakel, yrittäjä, Raahe, Kananen Arvo Albert, pankinjohtaja, Viitasaari, Kangas Pentti Mikael, maanviljelijä, Nivala, Kankaanpää Niilo Johannes, maanviljelijä, Jalasjärvi, Karhila Matti Veli, ylikonemestari, Ulvila, Karttunen Pentti August, maanviljelijä, Vihanti, Kauppinen Toivo Valdemar, maanviljelijä, Viitasaari, Kerttula Olavi Johannes, maanviljelijä, Toholampi, Keskustalo Eino Adrian, maanviljelijä, Saarijärvi, Kinnunen Osmo, linja-asentaja, Renko, Kiviahde Lauri Johannes, toimitusjohtaja, Nivala, Kivimäki Antto Set, maanviljelijä, Tarvasjoki, Kivioja Arvi Daniel, maanviljelijä, Nivala, Kivioja Veikko Matias, maanviljelijä, Vihanti, Koho Yrjö Simeon, suunnittelija, Heinola, Kojo Martti Alarik, veturinkuljettaja, Riihimäki, Koljonen Olli Edvard, maanviljelijä, Viitasaari, Korpelainen Lauri, kuorma-autoilija, Kontiolahti, Kortekallio Anna-Liisa, työvoimaneuvoja, Jyväskylä, Koskela Toini Tellervo, emäntä, Virolahti, Koskinen Ville, metsuri, Viitasaari, Koso Eino, maanviljelijä, Virolahti, Kotila Velu Valtter, yrittäjä, Vihanti, Kouhia Kauko Frans, koneteknikko, Jyväskylä, Kujala Mirja Annikki, pankkivirkailija, Anjalankoski, Kukkonen Senni, myyjä, Juuka, Kuoppala Toivo Jaakko, autonkuljettaja, Nivala, Kuosmanen Reino Ensio, maanviljelijä, Loppi, Kupiainen Greta Adele, husfru, Pojo, Kytönen Paavo Johannes, kauppias, Jyväskylä, Käki Lahja Maiju , kauppapuutarhuri, Nousiainen.

Lahenne Taimi Mirjam, kotiäiti, Kitee, Lahti Niilo Johannes, kauppias, Jalasjärvi, Laine Aili Maria, keittäjä, Somero, Lainio Tauno, tehdastyöläinen, Kuusankoski, Laitila Eero Mikael, maanviljelijä, Jalasjärvi, Lamminen Esko Einari, maanviljelijä, Ulvila, Laurila Toivo Feeliks, kirvesmies, Nivala, Lehtomäki Veikko, maanviljelijä, Anjalankoski, Liikkanen Taisto Olavi, autonkuljettaja, Virolahti, Lindgren Anna Elisabeth, expedit, Karis, Liski Tauno, palovartija, Kuusankoski, Lumiaho Eeva Seliina, emäntä, Vihanti, Lumiaho Mauno Henrik, maanviljelijä, Rantsila, Luukkonen Siiri Ester, emäntä, Kitee, Lövdahl Anton Evert, jordbrukare, Korsholm

Majander Kaarlo, maanviljelijä, Anjalankoski, Malmström Hilding, jordbrukare, Kyrkslätt, Manner Maila, keittiöapulainen, Suomussalmi, Mattila Heikki Ensio, kirvesmies, Rantsila, Maunula Anna Elisabet, talonemäntä, Siikajoki, Maunula Antti Aarne Kullervo, maanviljelijä, Toholampi, Maunumäki Ernst Vilhelm, maanviljelijä, Laitila, Myllynen Rudolf Johannes, asentaja, Viitasaari, Mäkeläinen Yrjö Rafael, maanviljelijä, Särkisalo, Mäki-Hakola Kalevi Antero, maanviljelijä, Seinäjoki, Mänty Aino Kaarina, taksiyrittäjä, Jurva, Määttänen Eino, mittamies, Lahti, Möttönen Ahti Ilmari, tuotesuunnittelija, Pyhäjoki.

Natunen Tauno, rintamasoti-

las, Varkaus, Nikander Arvid Mikael, vahtimestari, Tarvasjoki, Nikander Onni Vilho Aleksanteri, maanviljelijä, Loppi, Nikula Aino Mariaana, rouva, Ylivieska, Numminen Erkki Mikael, putkiasentaja, Harjavalta, Nurmi Viktor August, maanviljelijä, Laitila, Närhi Aatto Johannes, maanviljelijä, Viitasaari, Närvänen Reino Allan, yrittäjä, Mikkeli.

Paananen Lauri Matias, maanviljelijä, Viitasaari, Paananen Veikko Ernesti, maanviljelijä, Viitasaari, Packalen Aarne Veijo, yrittäjä, Loppi, Parkkonen Veikko, vaihdemies, Iitti, Partinen Hannes, maanviljelijä, Kitee, Paulaharju Eino Vihtori, maanviljelijä, Jalasjärvi, Pekkala Antti Arvi Kalervo, metsätalousinsinööri, Keuruu, Pigg Juho Veikko, metsuri, Viitasaari, Pihlhjerta Helmi, rouva, Hamina, Pikka Kauko Vihtori, maanviljelijä, Nivala, Pitkänen Erkki Kullervo, maanviljelijä, Joroinen, Pitkäranta Helly Elisabet, emäntä, Isojoki, Pollari Pentti Sakarias, maanviljelijä, Toholampi, Porkka Aimo Iisakki, työmies, Rantsila, Puranen Anni Lemmitty, emäntä, Kivijärvi, Puronaho Aarre Johannes, autoilija, Petäjävesi, Pusa Heikki Johannes, maanviljelijä, Petäjävesi, Pötrönen Rauha Amalia, emäntä, Nivala.

Raatikainen Yrjö, kirvesmies, Viitasaari, Rahikainen Kaarina, käsityönopettaja, Anjalankoski, Rahkala Heino Viljam, maanviljelijä, Ylivieska, Rahkonen Vilho Anton, rintamasotilas, Varkaus, Ranta-Ylitalo Alvar Ensio, autoilija, Kannus, Rapo Reino Ensio, maanviljelijä, Tarvasjoki, Raudasoja Ville, maanviljelijä, Ylivieska, Rauta Eva Maria, emäntä, Nurmijärvi, Rautiainen Unto Hemming, teollisuusvirkailija, Jyväskylä, Remonen Eino Olavi, järjestelymestari, Kotka, Repo Aarne Rafael, rintamasotilas, Varkaus, Ruottinen Vilho, maanviljelijä, Mikkeli, Ryynänen Veijo Edvart, mittamies, Juuka, Räikkönen Uuno, maanviljelijä, Somero, Räisänen Niilo, maanviljelijä, Oulainen

Saarimaa Matti Kalervo, maanviljelijä, Nivala, Saarinen Sauli, kirvesmies, Kuusankoski, Saarinen Unto Erkki, toimitusjohtaja, Seinäjoki, Saarinen Uuno Antero, kapteeni, Velkua, Salmela Niilo Viljami, kirvesmies, Nivala, Salo Arvo Untamo, autoilija, Tarvasjoki, Salo Pentti Johannes, maanviljelijä, Laitila, Salomaa Irja Elma Esteri, kansakoulunopettaja, Loppi, Sandvik Toivo Kalervo, maanviljelijä, Nivala, Saranpää Aatto Ilmari, sähköasentaja, Ilmajoki, Schwartz Nestori, maanviljelijä, Viitasaari, Selenius, Vilho Albert, maanviljelijä, Renko, Siitonen Viljo Olavi, maanviljelijä, Viitasaari, Simanainen Maija Maria, kodinhoitaja, Suojärvi, Sinervo Sakari, maalari, Kotka, Sirviö Samuli Ensio, maanviljelijä, Juuka, Sten Maire, opettaja, Kuusankoski, Suokas Eeva Lahja Helena, farmaseutti, Korpilahti, Suomela Pentti Olavi, maanviljelijä, Virolahti, Syrjälä Antti Kalervo, koneistaja, Jyväskylä, Syrjälä Hilkka Helvi, kotiavustaja, Kiukainen, Säteri Paavo Olavi, maanviljelijä, Tarvasjoki,

Tallberg Judith, väverska, Kyrkslätt, Tani Anna-Liisa, emäntä, Anjalankoski, Tasa Aimo Veikko, maanviljelijä, Virolahti, Taskinen Elna Kaarina, emäntä, Kiihtelysvaara, Tiainen Sulo Armas, maanviljelijä, Kitee, Tolvanen Erkki, kirvesmies, Jyväskylän mlk, Turunen Hulda Erika, työnjohtaja, Pudasjärvi, Turunen Sulo Emil, rintamasotilas, Varkaus,

Usitalo Kaarlo Olavi, rakennusurakoitsija, Uusikaupunki

Vainio Evi Tuulikki, rouva, Anjalankoski, Vaitiniemi Ilta Tellervo, emäntä, Haapavesi, Vanhanen Taimi Tellervo, maanviljelijä, Somero, Wiik Birger Bernhard, murare, Sibbo, Viitamäki Risto Ilmari, kirvesmies, Parkano, Vik Axel Johannes, jordbrukare, fiskare, Korsholm, Vikström Aune Margareta, sairaanhoitaja, Pudasjärvi, Wikström Gunnar, snickare, Kyrkslätt, Vikström Kerttu, puhelunvälittäjä, Pudasjärvi, Vilkki Erkki Johannes, maanviljelijä, Kitee, Vilkki Vieno Inkeri, kotirouva, Kitee, Vilkki Väinö Iivari, koneurakoitsija, Kitee, Vilppu Paavo Johannes, maanviljelijä, Ylivieska, Virtanen Elsa Eevi, eläkeläinen, Renko, Virtanen Into Valdemar, maanviljelijä, Tarvasjoki, Visuri Kaarlo Jalmari, maanviljelijä, Ylivieska, Vormisto Mauri Johannes, maanviljelijä, Lieto, Voutilainen Juho Petter, autonkuljettaja, Mikkeli. Vuorinen Henri, maanviljelijä, Hamina, Vuorinen Katri, myymälänhoitaja, Tarvasjoki, Vuorinen Viljo, sähköasentaja, Pälkäne, Vähäsarja Veikko Johannes, maanviljelijä, Ylivieska, Välivaara Reino, työmies, Jyväskylä, Välkkilä Veikko Evert, maanviljelijä, Ilmajoki.

Ylä-Rautio Martti Ilmari, työkalusorvaaja, Jyväskylä, Ypyä Aino Maria, perhepäivähoitaja, Kannus.

Ådahl Frans Torvald, metallarbetare, Sibbo,

Äijälä Matti, maanviljelijä, Rantsila,

Öhman Birger Karl, jordbrukare, Karis.

Kunniamerkkejä Suomen-pojille

Tasavallan presidentti myönsi kahdeksan kunniamerkkiä Suomen-pojille ja kaksi kunniamerkkiä Suomen-poikien työssä ansioituneille.

SVR R

Dosentti Evald Mäepalu, Tarto, dosentti Heino Relvik, Tallinna, Leo Valdma, Tallinna.

SL R

Liiketoiminnan konsultti Mati Blumfeldt, Tallinna.

SVR Ar

Opettaja Helmut Elstrok, Tapa, insinööri Harri Kask, Tarto, päätoimittaja Vello Laos, Tallinna, opettaja Reet Loit, Tallinna.

SL Ar

Mestari Eduard, Miller, Tallinna, mestari Ülo Veidenberg, Tallinna, mestari Elret Epner, Tallinna,

SVR M1 kr

Kaivinkoneen kuljettaja Endel Jalakas, Kuusalu.

Elokuva veti hartaanvakavaksi

Jyväskylä oli yksi 40:stä Tali-Ihantala 1944 elokuvan juhlanäytöksen paikkakunnasta itsenäisyyspäivän aattona 5. joulukuuta. Yleisön muodosti 200-paikkaisessa salissa suurelta osin veteraanit. Joukossa oli noin 30 Tali-Ihantalan taisteluihin osallistunutta miestä. Kutsuvieraana katsomossa istui myös runsas joukko Jyvässeudun lukiolaisia.

Näytöksen jälkeen oli salissa hiljainen tunnelma muun muassa kahdesta syystä. Elokuvan keinoilla oli loihdittu katsojien eteen aito kaksiviikkoisen suurtaistelun tuntu kuolemineen, haavoittumisineen, selviytymisineen ja voittoineen. Kaksituntinen elokuva osoitti kuinka hiuskarvan varassa maamme kohtalo tuolloin oli. Jos punaarmeija olisi voittanut, olisi tie ollut lähes auki Helsinkiin.

Dokumenttityyppisessä elokuvassa seurattiin eri aselajeja ja toimintoja aina jalkaväestä radiotiedusteluun sekä Marskin päämajasta kaukopartioihin. Laguksen panssaritaisteluista oli tuotu esiin rajuja toimintoja ja tunnelmia kuvattuna vaunumiehistön perspektiivistä.

Reservin luutnantti **Aarno Mantere**, 86 piti elokuvaa varsin totuudenmukaisena, vaikka neuvostojoukkojen suuresta määrästä ja taistelualueen laajuudesta jäi vähän hatara kuva. Kolmesti haavoittunut Mantere osallistui myös Tali-Ihantalan taisteluun.

Lukiolaisten liiton hallituksen jäsen **Juuso Luomala**,18 piti onnistuneena, että heidät nuori polvi oli otettu kutsuvieraiden joukkoon. Koulun historiassa ei tämä suurtaistelu ole saanut juurikaan huomiota historian sotien joukossa. Nyt tuli nuorille perspektiiviä viime sotiimme ja syvempää kunnioitusta veteraaneille.

Åke Lindmanin ja **Sakari Kirjavaisen** ohjaama elokuva kuuluu Suomi 90 Finland -juhlaohjelmistoon. Veteraanijärjestöt Sotainvalidien Veljesliitto ry, Suomen Sotaveteraaniliitto ry, Rintamaveteraaniliitto ry ja Rintamanaisten Liitto ry olivat mukana järjestämässä elokuvan juhlanäytöksiä yhdessä Lukiolaisten liiton kanssa.

Juuso Luomala (vas) ja Aarno Kirjavainen vaihtamassa ajatuksia elokuvan jälkeen.

Jälkikahvituksen hoiti Kahvila Elonen Jyväskylän kaupungin ja maalaiskunnan kustantamana. Tapahtuman junaili onnistuneesti Jyväskylän Sotaveteraanien puheenjohtaja **Kari Korhonen**.

Teksti ja kuva: Kalevi Reiman

Ilmapuolustussormus-kampanjaa pohjustettiin pääesikunnassa

Suomen itsenäisyyden 90-vuotisjuhlavuoden kunniaksi Sotiemme Veteraanit 2007 tarjoaa kansalaisille mahdollisuuden lunastaa sormeen sopivan palan maamme historiaa. Itsenäisyyspäivän alla veteraanien hyväksi tuotiin markkinoille hopeinen ilmapuolustussormus. Tiedotustilaisuus pidettiin pääesikunnassa 21. lokakuuta.

Komentopäällikkö, lippueamiraali Antero Karumaa vakuutti puolustusvoimien olevan sotiemme veteraanien "Kaveria, siskoa ja veljeä ei jätetä" -arvomaailman takana.

Pääesikunnassa isäntänä toimi komentopäällikkö, lippueamiraali **Antero Karumaa.** Hän totesi puolustusvoimien ja veteraanien yhteistyön olleen tiivistä Suomen itsenäisyyden 90-vuotisjuhlallisuuksien järjestelyissä.

"Kaveria, siskoa ja veljeä ei jätetä" -periaate on ollut näkyvästi esillä. Lippueamiraali toivoi ilmapuolustussormukselle sen arvon mukaista vastaanottoa.

Kiitokset kansan karttuisalle kädelle

Veteraanivastuu ry:n hallituksen puheenjohtaja **Aarno Strömmer** kiitti lippueamiraali Karumaata lämpimistä sanoista. Hän totesi kaikkien järjestöjen puhaltavan yhteen hiileen varainhankinta-asiassa ja monissa muissa tehtävissä. Strömmer totesi varainhankinnan olevan edelleen välttämätöntä, koska julkinen tuki ei riitä kaikkialle. Veteraanijoukon väheneminen ei vähennä rahallisen tuen tarvetta. Veteraanipolven vanhetessa huolenpidon ja hoitotoimien vaativuus vastaavasti kasvaa. Hän muistutti, että meidän on kiittäminen kansan karttuisaa kättä veteraanikeräyksen viime vuoden tuloksesta siirryttyämme järjestöjen yhteiseen varainhankintaan.

Viime vuoden tavoite ylittyi yli odotusten tuloksen ollessa 3,5 milj. euroa. Siitä rohkaistuneena asetimme kuluvan vuoden tavoitteeksi 4 milj. euroa, Strömmer kertoi.

Naisten kuntoutukseen huomiota

Lukuisiin sotiemme veteraanien tapahtumiin osallistunut valtioneuvos **Riitta Uosukainen** mainitsi suomalaisten viime vuosien aikana heränneen tiedostamaan, miten veitsen terällä elämämme sotien aikana oli.

Hyvin ikävänä asiana hän piti sitä, ettei yhteiskunnan tuki ole riittävä veteraaneille. Sotiemme veteraanit tukijoineen, miehet ja naiset, paikkaavat tätä puutetta omilla yhteisillä aktiviteeteillaan, nyt yhteisin järjestöponnistuksin entistä tehokkaammin. Tällaista tahdonnäytettä hän totesi pitävänsä todella koskettavana ja kunnioitettavana.

Veteraanipolven vanhetessa naisten osuus lisääntyy. Lottien ja kotirintaman velvollisuuksista huolehtineiden ikääntyvien naisten kuntoutukseen pääsyn järjestäminen onkin nähtävä mitä aiheellisimpana, hän painotti.

Isien kertomaa

Näyttelijä-muusikko **Jussi Lampi** ilmaisi kiitollisuutensa siitä, että hänet pyydettiin mukaan kampanjaan. Kotona sota ennätti välittyä hänelle isänsä kautta. Sotamuistoista lapsille kerrottiin yleensä niukasti. Kysyttäessä isältä hän vastaili, mutta ei kuvaillut kovin pahoja tapahtumia. Jussi menetti isänsä 8-vuotiaana. Hän totesi itselleen jääneen isästään erittäin hyvät muistot. Ilmapuolustussormus-kampanjan hän sanoi omalta osaltaan merkitsevän kunnianosoitusta sotaveteraaneille ja toivoi kampanjasta tuottoisaa.

Puheenjohtaja Aarno Strömmer esittelee ilmatorjuntasormusta tarkastelevalle valtioneuvos Riitta Uosukaiselle omaa kultakeräykseen osallistumista liittyvää korttiaan.

Kultakeräyksiä aikaisemminkin

Arkistoneuvos **Veli-Matti Syrjö** siteerasi kultakeräyksestä kertovaa osuutta 1960-luvulla ilmestyneestä tietosanakirjasta. Hän totesi tuon ajan kirjoittamisen sota-aikaan liittyvistä tapahtumista olleen niukkaa. Samalla hän muistutti, ettei Suomen kultakeräys ole historiassa suinkaan ainutlaatuinen: Sodan kustannuksia kattaakseen **Napoleon** järjesti "kulta raudaksi" -kampanjan. Myös **Mussolini** järjesti vastaavan keräyksen.

Syrjö kertoi historiallisista

Itsenäisyyspäivänä valtakunnallinen paraati järjestettiin Hämeenlinnassa. Veteraanijärjestöjen lippulinnaa johti Kanta-Hämeen Sotaveteraanipiirin toiminnanjohtaja, everstiluutnantti Pertti von Hertzen. Paraatin vastaanottivat Läntisen Maanpuolustusalueen komentaja, kenraalimajuri Kari Siiki, Etelä-Suomen Läänin maaherra Anneli Taina ja Hämeenlinnan kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Harri Lintumäki.

tapahtumista taustoineen. Hän valaisi mm. Lotta Svärdin, Suomen Ilmapuolustusliiton ja sosialidemokraattisten naisten aktiviteetteja sekä suojeluskuntien ylipäällikkö **Lauri Malmbergin** ja sosialidemokraattien sopimusta heidän hyväksymisestään suojeluskuntiin.

Helsingin ilmatorjunnan ihme

Ilmatorjuntamuseon johtaja **Matti Kulmala** arveli Neuvostoliiton Helsingin suurpommitusten helmikuussa 1944 voineen aiheuttaa jopa 8 000 – 10 000 kuollutta ilman viimeisen päälle valmisteltua ilmatorjuntaa. Hallamaan ensiluokkaisen radiotiedustelun kautta saatiin Neuvostoliiton pommikoneiden lähdöstä ennakoivat tiedot. Nerokkaalla sulkuammunnalla onnistuttiin hyökkääjän pommikoneet pakottamaan Helsingin ulkopuolelle pudottamaan lastinsa mereen ja asumattomille seuduille. Herkeämättä 11 tuntia kestäneiden pommitusten aikana päätulenjohtajana kunnostautunut kapteeni **Aake Pesonen** pyörtyi heti pommitusten lakattua ja paineen hellitettyä. Helsingin pommituksissa kuoli kaikkiaan 140 henkilöä.

Veteraanivastuun varainhankkija **Pia Mikkonen** kiitti kaikkia yhteistyökumppaneita, todeten lukuisten ´bisnesenkeleiden´ hyvin merkittävän roolin varainhankinnassa.

Hopeisen ilmatorjuntasormuksen tausta

Suomessa järjestettiin 1940 kultakeräys, jonka tarkoituksena oli valuutan hankkiminen Suomeen. Neuvostoliiton uhkaamiksi joutuneet suomalaiset kantoivat auliisti vihkisormuksia ja muita kultaesineitä kartuttaakseen paremman puolustusvarustuksen hankintamahdollisuuksia. Vastikeeksi lahjoittajille annettiin rautainen sormus, jota oli kaksi erilaista. Sileässä sormuksessa oli koristeena maavoimien heraldinen ruusuke. Toinen sormuksista oli ilmapuolustussormus. Aidosta hopeasta taotun ilmapuolustussormuksen tunnuksena on hakaristi ja tyylitellyt siivet. Hakaristi oli Suomen ilmavoimien tunnus. Hakaristi oli Lotta Svärd -järjestön tunnuksena 1944 lopulle asti.

Ikivanha rauhan ja onnen symboli

Alunperin hakaristi, ”svastika”, on ikivanha intialainen symboli, joka kuvaa hyväenteisyyttä ja onnellisuutta. Lukuisissa kulttuureissa, mm. hindulaisuudessa sitä käytetään myös rauhan symbolina. Hakaristi esiintyi myös keski-ajan kirkollisissa yhteyksissä ja suomalaisugrilaisissa koristeissa. Suomessa hakaristiä esiintyi arkeologisten löytöjen perusteella jo rautakaudella.

Suomen armeijalle ensimmäisen lentokoneen lahjoitti maallemme ruotsalainen kreivi **Eric von Rosen.** Koneen siipiin oli maalattu siniset hakaristit. Mannerheimin päiväkäskyllä hakarististä tehtiin ilmavoimiemme kansallistunnus 18.3.1918. Ilmapuolustussormusten tunnuksella ei ole mitään tekemistä muissa maissa käytettyjen hakaristien kanssa.

Sormuksia R-kioskista tai verkosta

Sormuksia myyvät R-kioskit. Sen voi myös hankkia Internetin kautta osoitteesta www.rautasormus.fi tai soittamalla 020 30 30 30. Sormuksen hinta on 60 euroa. Kulut vähentäen jokaisesta myydystä sormuksesta kertyy 41 € puhtaana veteraaneille. Myyntitulot käytetään helpottamaan sotainvalidien, muiden sotaveteraanien – miesten ja naisten – sekä sotaleskien elinolojen parantamiseen ja kotona asumisen tukemiseen. Heitä on elossa 77 000 ja heidän keski-ikänsä on 85 vuotta. Tuoton perille välittävät Sotainvalidien Veljesliitto, Suomen Sotaveteraaniliitto, Rintamaveteraaniliitto, Rintamanaisten Liitto sekä Kaatuneitten Omaisten Liitto.

Teksti ja kuvat: Markku Rämö

Lunasta sormus R-kioskilta tai www.rautasormus.fi
Tuet Sotiemme Veteraaneja.

Auta heitä, jotka taistelivat Suomen itsenäisyyden puolesta. Lunasta itsellesi tarkasti alkuperäisen mallin mukaan aidosta hopeasta taottu ilmapuolustussormus. Se on samanlainen kuin rautasormus, jollaisiin suomalaiset sota-aikana 1940 vaihtoivat kultasormuksiaan. Hanki sormus muistoksi itsenäisyyden merkityksestä tai koskettavaksi lahjaksi. Sormuksia myyvät R-kioskit ja www.rautasormus.fi hintaan 60 euroa. Myyntitulot käytetään helpottamaan sodista palanneiden miesten ja naisten päivittäistä elämää. **Sotiemme Veteraanit kiittävät.**

ESLH lupa 29.6.2006/OKU725A

SOTIEMME VETERAANIT
VETERANERNA FRÅN VÅRA KRIG

Mukana auttamassa
Suomen Lähtöpykälä · R-KIOSKI · RAHAPAJA MONETA

Sotainvalidien Veljesliitto • Suomen Sotaveteraaniliitto • Rintamaveteraaniliitto • Rintamanaisten Liitto • Kaatuneitten Omaisten Liitto

SUOMEN METSÄSÄÄTIÖ
www.metsasaatio.fi

KOSKISEN

Suuntaa matkasi SALLAAN Suomen sydämeen
Hotelli TAKKA-VALKEAAN

Ryhmille 10-50 % alennus ajankohdasta ja majoitusajan pituudesta riippuen.

Soita puh. 016-831 801
20 huonetta, 15 saunallista

TAKKA-VALKEA 98900 SALLA puh. 831 801
www.takkavalkea.com

KONECRANES
Lifting Businesses™

Veteraaniperinteen merkitys kansalliselle identiteetille

Helsingissä luennoitiin veteraaniperinteen merkityksestä kansalliselle identiteetille 14. marraskuuta Tammenlehvän Perinneliiton III veteraaniperinteen seminaarissa. Yleisönä ja keskustelemassa oli sotaveteraani- ja nuoremman polven vaikuttajia.

Avauspuheessaan Tammenlehvän Perinneliiton (Tape) puheenjohtaja maaherra **Eino Siuruainen** totesi sotiimme 1939 – 45 liittyvän perinnetyön koskevan koko yhteiskuntaa historian vaiheessa, jota edelsi itsenäisen Suomen mukautuminen kansakunnaksi. Rauhan tullessa seurasi mm. sotakorvausten maksu, teollistuminen ja mittava asutustoiminta sekä maan ja metsän käyttö talous- ja sosiaalipolitiikan välineinä.

- Jokainen jäsenjärjestö tulee ottamaan tehtäväkseen sovittujen perinnetöiden toteuttamisen. Tapesta muodostuu kansallinen kattojärjestö, joka edistää ja koordinoi eri tahojen suorittamaa perinnetyötä. Perinneliitto tarvitsee uusia jäseniä, jotka sitoutuvat organisaatioissaan sovitun perinnetyölohkon toteuttamiseen. Tähän soveltuvat lukuisat perinneyhdistykset ja -killat. Toiminta edellyttää myös perinnetyön rahallisia tukijoita.

Varhaista sotaveteraaniperinnettä

Sotainvalidien Veljesliiton puheenjohtaja professori **Veli Matti Huittinen** esitti historiallisesti runsaisiin sota- ja taistelutapahtumiin liittyvän katsauksen. Hän mm. kuvaili isonvihan aikana **Johan Henrik Fieandtin** sitkeää Kajaaninlinnan puolustustaistelua venäläisten piirityksessä sekä Hattujen sodan Lappeenrannan taistelussa, jossa sankari kaatui 1741. J.L. Runeberg kirjoitti hänen pojanpojastaan **Otto von Fieandtista** *Vänrikki Stoolin tarinoihin*.

Suomen sodan jälkeen 1809 lakkautetun ruotujakolaitoksen jättämänä perintönä elävät edelleen ruotsista johdetut sanat rustholli (ratsutila) ja puustelli (upseerien ja aliupseerien asumus). Veteraaniperintönä ovat myös jääneet elämään sen aikaiset sotilasnimet **Munk, von Fieandt, Ehrnrooth, Grotenfelt, Jägerroos** ja **Tigerstedt.**

Pohjalaisen osakunnan kuraattori **Zacharias Topelius** kysyi osakunnassaan pitämässä esitelmässä onko Suomessa historiaa ja vastasi siihen: on mutta vasta vuoden 1809 jälkeen. Tukevasti veteraaniperinteen muotoutuminen kytkeytyy autonomian aikaan 1897-1917, Huittinen totesi.

Kaksi totuutta

Valtiotieteen tohtori **Martti Turtola** valotti kahta totuutta presidenttiemme sarjassa:

Sodanjälkeisistä presidenteistä **J. K. Paasikivi** oli iältään jo vanha ottaessaan vastaan presidentin tehtävän ja hyvin kaukana veteraanipolvesta. **U. K. Kekkosta** pidettiin kenen kanssa tahansa toimeen tulevana kansanmiehenä. Sokeana pisteenä UKK:lla oli veteraaniasia. Hän ei 1939 ilmoittautunut vapaaehtoisena rintamalle. Eduskunnan jäsenenä hänellä ei ollut siihen lakiperusteista velvollisuutta. Asevelihenki jäi kokematta. **J. Suomen** mukaan tämä jäi painamaan Kekkosta vaikuttaen hänen suhtautumiseensa veteraanikysymykseen ja puolustusvoimiin.

Virallinen todellisuus oli presidenttivetoisen valtiojohdon totuus, jossa oli huomioitava Suomen tapahtumia äärimmäisen tarkasti seuraavan Neuvostoliiton olemassaolo. Toinen totuus oli se jonka kansa tiesi. Neuvostoliiton tarkoituksena oli murskata Suomessa kansallista koneistoa ylläpitävä ydinjoukko. Veteraanien arvo on Turtolan mukaan aina tiedostettu Neuvostoliitossa ja Venäjällä.

Solidaarisuudella hyvinvointia

Veteraanien välinen ynnä muu solidaarisuus oli Turtolan mukaan perustana sodanjälkeiselle ihmeelle, jälleenrakentamiselle. Tehtaanjohtajat tekivät kaikkensa sen eteen ettei työntekijöitä irtisanota tiukoissakaan tilanteessa. Tänään 40-vuotias juppijohtaja kertoo tv-ruudussa silmänkään värähtämättä yhtiönsä sanovan irti 500 sieltä ja tuhat tuolta.

Kekkosen jälkeen valittiin ensimmäinen sotaveteraanipresidentti, **Mauno Koivisto**. Hänen sodanaikaisia muistelmiaan Turtola pitää kansainvälisestikin erittäin merkittävinä.

Veteraanisukupolven tärkeimpinä anteina suomalaisten identiteettiin Turtola pitää talvisodan hengessä saatua torjuntavoittoa, vuoden 1944 torjuntavoittoa sekä näiden rinnalla valtavaa jälleenrakennustyötä. Suomessa sotien aikana luotiin sekä rintamamiesten että kotirintamanihmisten kautta kansallinen solidaarisuus.

Mihin kansallista identiteettiä tarvitaan?

Filosofian tohtori **Maritta Pohls** aloitti tulevaisuusaiheensa historiasta: Suomi määritellään ensimmäisen kerran häilyvänä alueena 1290-luvun lopussa **Pyhän Henrikin** legendassa. Kansalliseen identiteettiin uskonpuhdistuksen aika toi täysin uuden määrittelyn: siinä kieli ja kansankielellä toteutettu jumalanpalvelus oli avainasemassa alkaessaan vaikuttaa myös sisällöllisesti.

1500-luvulla **Mikael Agricola** toi esiin hartauskirjoissaan ”me somalaiset”. Suomalaisuuden puolustaja **Daniel Juslenius** puolusti v. 1700 Turun akatemiassa väitöskirjaansa *Aboa vetus et nova* – Vanha ja uusi Turku. **Elias Lönnrot** kokosi Kalevalaansa 1800-luvulla. Vuosisadan loppupuolelta alkoi kansallisen kulttuurin aikakausi muuttuen Ruotsin ja Venäjän poliittisessa tyhjiössä myös poliittiseksi liikkeeksi kulttuurivaikuttajineen. Kaikesta liikehdinnästä syntyivät suomalainen sotilas ja suomalainen lotta.

Vuonna 2000 ilmestyneessä raportissa *”On onni olla Suomalainen”* suomalaisista 70-80 % pitää tärkeänä valtiota ja koulutusta kansallisen identiteetin osalta. Vanhemmalle sukupolvelle kansallinen identiteetti löytyy lähellä olevista, nuoremmalle polvelle sankareistaan kuten Lordista, Selänteestä, Häkkisestä ym.

Mihin suomalaista identiteettiä tarvitaan Pohls kysyy ja vastaa: Sitä tarvitaan voidaksemme olla suvaitsevaisempia.

Identiteettiä verkostoista

Tammenlehvän Perinneliiton hallituksen jäsen yhteiskuntasuhdepäällikkö **Kimmo Kajaste** muistutti kansallisten paineiden kasvavan kansallisissa uhkatilanteissa. Suurin ajateltavissa olevista kansakuntaa uhkaavista asioista on sota. Sotaveteraanipolven saavutukset heijastuvat nyt nykypolven kiitollisuutena.

- Arvoista vakaus, perheeseen ja työpaikkaan identifioituminen on keskeistä kulttuurissamme. Työpaikkojen vaihdokset, murros, yksityisyyden korostaminen ja tietty anonyymius uuvuttavat. Kolmansia identifioitumisen kohteita haetaan sopivista joukoista. Elämään haetaan identiteettiä muuttuvissa verkostoissa.

- Globalisaation jatkuva eteneminen poistaa rajoja kaventaen identifiointimme ilmaisutapoja. Opimme tuntemaan itsemme toisten kautta, Kajaste tiivisti.

Kypsä identiteetti

Tapen neuvottelukunnan puheenjohtaja **Paavo Lipponen**

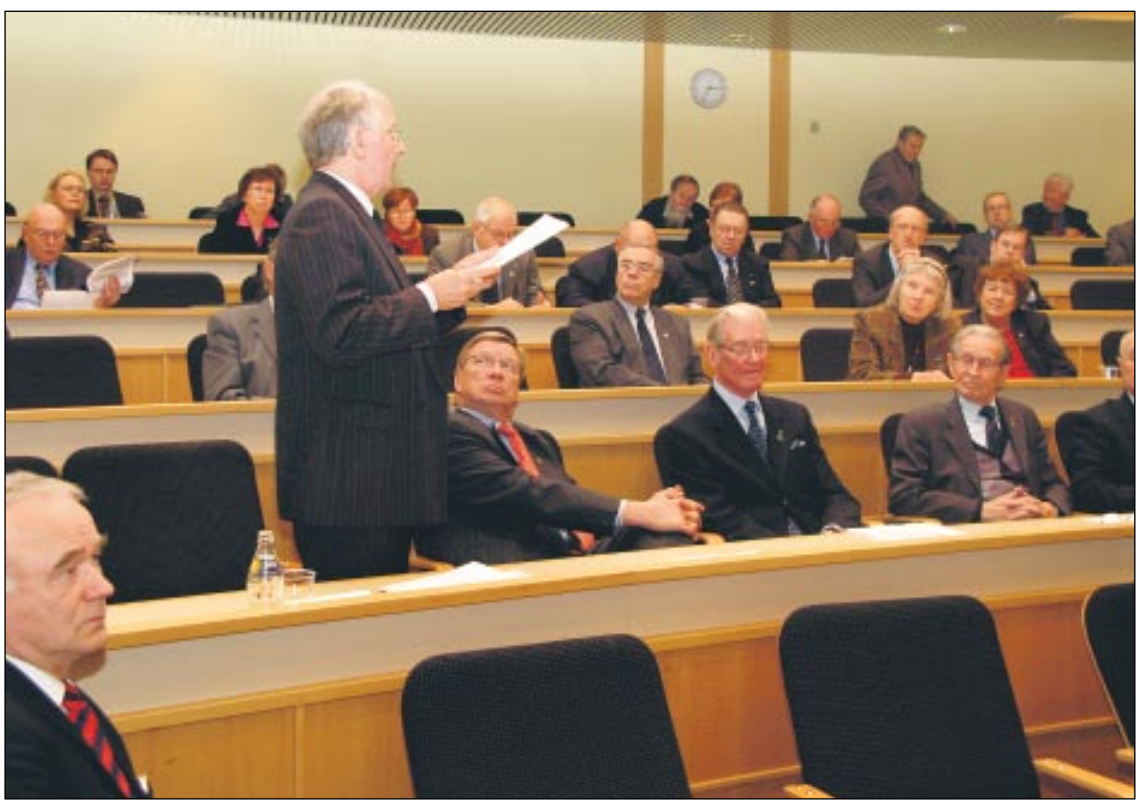

Tammenlehvän Perinneliiton varapuheenjohtaja Aarno Lampi selostaa veteraanien näkemystä veteraaniperinteen merkityksestä.

Suomen Partiolaiset ry:n projektisihteeri Anu Sauliala kertoi Suomen partiolaisten ja sotaveteraanien vuorovaikutuksesta tulleen kentältä erittäin myönteistä ja koskettavaa palautetta.

totesi päätössanoissaan identiteettimme painottuneen menneiden saavutusten ja loiston esittelyyn.

Taneli Juslenius tuo Lipposen mielestä hyvin esiin suomalaisten identiteetin löytämisen kuten myös omanarvontuntomme heikkouden. Hän esitti kysymyksen ”milloin voidaan puhua kypsästä suomalaisesta identiteetistä”. Ja vastasi: **Derek Fewsterin** menneen loiston esittelyä, nationalismia ja varhaista Suomen historiaa käsittelevän väitöskirjan (2006) mukaan Suomessa ollaan nyt lähellä kypsää identiteettiä. Elämme Euroopan Unionin jäsenenä globaalissa taloudessa.

Menneisyyden hallinnassa meillä on Lipposen mukaan vielä paljon tehtävää: Aitosuomalaisuus on edelleen ylikorostettua. Suuren osan vaikutuksistamme olemme saaneet Ruotsista, jonka tuloksena rikkautenamme on kaksikielinen maa.

Työväenliikkeen identifioituminen

Talvisodan ihmeen tapahtumisen mahdollisti Lipposen mukaan mm. työväenliikkeen identifioituminen isänmaallisuuteen jo hyvissä ajoin ennen talvisotaa. - Sitä ennen 1918 – 1919 oli torjuttu vaara ajautua Saksan leiriin.

Lipponen muistutti Suomen korostaneen tahtoaan kuulua länteen: Britanniaa kuten Suomeakaan ei viime sotien aikana miehitetty. Molempien parlamentit istuivat koko ajan.

- Suomalaiset ovat korostaneet länsimaista kulttuuria. Arkkitehtuurimme on **Alvar Aallon** kautta merkitykseltään suurimpia vahvuuksiamme. Ensi vuonna tulee kuluneeksi sata vuotta suosituimman kirjailijamme **Mika Waltarin** syntymästä. Suomen kulttuuri ja sivistys ansaitsisi Nobel-palkinnon.

- Identiteettimme ei ole niin sidoksissa sotien sankaritekoihin kuin sitä on korostettu. Sota on aina ollut ja tulee aina olemaan osana identiteettiämme. Suurille maille Saksan voittaminen II maailmansodassa oli apokalyptinen asia, meille suomalaisille riitti se että selvisimme.

Europolitiikassamme meidän on Lipposen mielestä lähdettävä siitä, että maksimoimme omat vaikutusmahdollisuutemme. Kulttuurina pärjäämme pop-puolellakin: tarvitsemme sankareita kuten Häkkisiä ja Lordeja.

Veteraaniperinteen merkitys

Seuranneessa keskustelussa kirjailija **Tyyne Martikainen** kysyi mikä merkitys veteraaniperinteellä on ja auttaako sen idealisointi jäsentämään asioita. Tammenlehvän Perinneliiton varapuheenjohtaja **Aarno Lampi** vastasi:

”Perustimme Perinneliiton, sillä me veteraanit uskomme että veteraaniaikakauden teoissa ja aikaansaannoksissa on aineksia joita kasvattajat kodeissa, opetuslaitoksissa, harrastuspiireissä, mediavaikuttajat ja päätöksentekijät voivat tarvittaessa hyödyntää ylläpidettäessä myönteistä maanpuolustushenkeä sekä henkistä kriisinkestokykyä äärimmäisissäkin olosuhteissa Suomen kansan keskuudessa. Katsomme myös että tämä perinnetyö kuuluu kansanvaltaisen sivistysvaltion tehtäviin. Se lujittaa kansakunnan sisäistä eheyttä, vahvistaa maamme ulkoista arvostusta ja se ylläpitää kunniakasta muistoa koko kansan ponnistuksista sotiemme ja jälleenrakennuksen aikana.”

Paavo Lipponen rohkaisi suomalaisia maksimoimaan vaikutusmahdollisuutensa Eurooppa-politiikassa.

Keskusteluissa käsiteltiin runsaasti sodanaikaisia ja -jälkeisiä aiheita sekä tämän päivän arvomaailmaa työ- ja perhe-elämän sekä globalisaation haasteineen. Veteraanipolven solidaarisuuden ja toisistaan huolta pitämisen henkisen perinteen siirtäminen katsottiin tähdelliseksi. Samoin nuorison henkinen rohkaiseminen kestämään vaikeitakin tilanteita.

Teksti ja kuvat: Markku Rämö

TUUPPARI

siivous,- terveydenhoito-, hoiva-, asiointi-,piha-ja lumityöpalvelut sekä omaishoitajien sijaistukset

Anjalankoski	**0207931449**
Hamina	**0207931460**
Imatra	**0207931455**
Kotka	**0207931461**
Kouvola	**0207931464**
Lappeenranta	**0207931450**

I H M I S E N H Y V Ä K S I

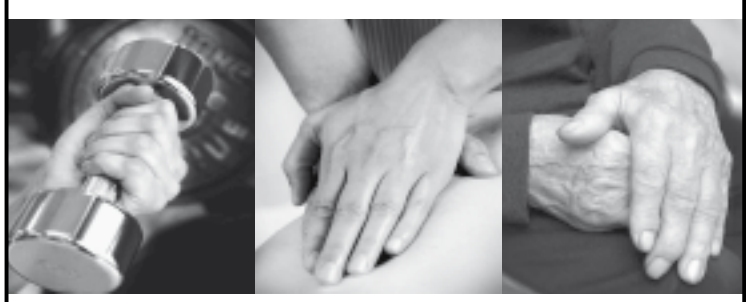

Tervetuloa viettämään joulua Taukokankaalle!
Perinteistä joulunajan ohjelmaa ja herkulliset jouluateriat.

Varaa nyt joulupakettisi alkaen 89 eur/vrk
p. 08-4794 717

TAUKOKANGAS
www.taukokangas.fi

Sotaveteraaniliiton myyntitoimisto toivottaa Hyvää Joulun aikaa sekä Onnellista Uutta Vuotta.

Nro 12
Suomi 90 vuotta

Itsenäisyyden juhlavuoden pronssista lyöty mitali on pakattu mäntypuiseen koteloon.

Sopiva koko perheen lahjaesine.

Hinta 60 euroa

Nro 35
Sotaveteraanikalenteri

Muovi- tai nahkakantisena.

Hinta 5 ja 10 euroa.

TILAUSKORTTI

Suomen Sotaveteraaniliitto
Korkeavuorenkatu 41 A 7,
00130 HELSINKI

Nimi (tekstaten):

.....

Lähiosoite:

.....

Postinumero ja -toimipaikka:

.....

Nro ..... **kpl** .....
Nro ..... **kpl** .....
Nro ..... **kpl** .....
Nro ..... **kpl** .....
Nro ..... **kpl** .....
Nro ..... **kpl** .....
Nro ..... **kpl** .....
Nro ..... **kpl** .....
Nro ..... **kpl** .....
Nro ..... **kpl** .....

6/07

1000 miestä lauloi itsenäiselle Suomelle

Konsertin järjestäjiä hetken ennen alkua. Vasemmalta Aleksi Heikkilä ja Mari Korhonen Varsinais-Suomen Partiopiiristä, Turun Sotaveteraanien toiminnanjohtaja Matti Saarikoski, konsertin järjestelyistä päävastuun kantanut everstiluutnantti evp.Pentti Korhonen, rouva Pirkko Kuorehjärvi Turun Sotaveteraanien naisjaostosta ja Turun Sotilaskotiyhdistyksen puuhanainen Heli Jukala.

Pyhäinpäivän ilta oli tummunut ja Turun Messu- ja Kongressikeskuksen sisällä syttyneet tunnelmaan sopivat – sinivalkoisesti sävytetyt valot. Laivaston Soittokunnan kapellimestari, musiikkikomentajakapteeni **Timo Kotilainen** asteli rauhallisena soittokuntansa eteen. 1 000 laulajaa soittokunnan takana nousi seisomaan. Kun kaikki oli valmista, kohotti Kotilainen tahtipuikkonsa. Tasan kello 17 kajahtivat Suomen Sotaveteraaniliiton kunniamarssin – *Sillanpään marssilaulun* ensitahdit. Sotaveteraanikuorojen IX laulujuhla ja samalla ”Itsenäisyys 90” – juhlakonsertti alkoi arvoon kuuluvalla tavalla. Tunnelma oli vahva. Joku pyyhkäisi jo tässä vaiheessa silmänurkastaan vaivihkaa kostean tipan pois.

Kun Sillanpään marssilaulun koskettavat sanat ja sävelet olivat kaikuneet, astui yleisön eteen Turun Sotaveteraanien puheenjohtaja **Antti J Näsi** ja toivotti laulajat sekä runsaan yleisön tervetulleiksi konserttiin. Puheessaan hän totesi: ”Suomen Sotaveteraaniliitto viettää 50-vuotisjuhlaansa Suomen itsenäisyyden juhlavuonna. Kummankin merkkivuoden vietto korostaa myös sitä, että sotiemme veteraanit turvasivat itsenäisyyden säilymisen ja avasivat tien kestävään rauhaan. Sotaveteraanikuorot kokoontuvat itsenäisyyden juhlavuoden kunniaksi valtakunnalliseen suurkonserttiin Suomen Turkuun. Tämä arvokas musiikkitapahtuma liittyy näin itsenäisyyden juhlavuoden tilaisuuksien ketjuun”. Meitä ilahduttaa, että sotaveteraaniperinnettä on siirtämässä juhlassamme runsaasti myös perinnekuoroja. Sukupolvet kohtaavat näin kauniilla tavalla ja vuorovaikutus synnyttää katkeamattoman ketjun. Sotaajan sukupolvet väistyvät, mutta meidän tekojemme arvot säilyvät. Tätä perintöä ei saa hukata”.

Pekka Salmisen johdolla nuoremmat kuorot esittivät kappaleen *Isänmaalle*. Tämän jälkeen veteraanikuorot lauloivat kappaleen *Suomi on hyvä maa*. Seuraavaksi nuoremmat kuorot esittivät laulun *Terve Suomeni maa*. Toisena ”testamenttina” veteraanikuorot lauloivat *Tammenlehvälaulajien testamentin*. Konsertin ensimmäisen osion päätti nuorempien kuorojen laulama *Kaunehin maa*.

Oli tullut aika antaa vuoro illan solistille. Tälläkin kertaa solistiksi oli saatu oopperalaulajiemme ykköstenori – professori **Jorma Hynninen**. Hän lauloi soolo-osat kappaleista *Laululle*, *Tuulan tei* ja *Vartiossa*. Kahdessa ensin mainitussa taustalla olivat nuoremmat mieskuorot *Vartiossa* taas oikeutetusti veteraanikuorot ja Laivaston Soittokunta. Tämä toinen osio – ehkä kappalevalikoimastakin johtuen oli herkkä ja vei ajatukset jonnekin kauas – pois ajasta ja paikasta.

Konsertin kolmas osio koostui nuorempien kuorojen esittämistä kahdesta kappaleesta, joista ensimmäisenä kuultiin suomalainen kansanlaulu *Tuonne taakse* ja toisena *Suviillan vieno tuuli*. Näitä seurasi sitten yksi illan kohokohdista *Veteraanin iltahuuto*. Soolo-osan lauloi itseoikeutetusti professori Jorma Hynninen, ja kaikki kuorot yhtyivät kertosäkeeseen. Esitys palkittiin ansaitusti illan raikuvimmilla aplodeilla. Osion päätteeksi kaikki kuorot esittivät *Suomalaisen rukouksen*.

Tässä vaiheessa iltaa konsertti oli sinettiä vaille valmis. Oli vielä tämän sinetin vuoro – oli neljännen osion vuoro. Soittokunnan eteen asteli sotaveteraani – puolustusvoimien entinen ylikapellimestari, musiikkieverstiluutnantti **Arvo Kuikka**. Kuorot nousivat seisaalleen. Oli *Finlandian* aika. Kun sen sävelet olivat kiirineet pimeäksi muuttuneeseen iltaan, täyttivät suosionosoitukset konsertin pitopaikkana toimineen hallin. Konsertti oli saanut arvoisensa päätöksen.

Konsertin järjestelyistä kantoivat päävastuun turkulainen Cantus Aboensis 2002 ry ja Turun Sotaveteraanit. Konsertin juonsi tunnettu turkulainen radioääni, toimittaja **Markku Heikkilä**. Konsertissa kuullut kappaleet olivat juuri niitä, jotka veteraanit haluavat siirtyvän heidän jälkeensä tuleville sukupolville. Kaiken tämän kuultuaan ja koettuaan on helppo yhtyä puheenjohtaja Antti J Näsin toivomukseen. ”Tätä perintöä ei saa hukata”.

Teksti ja kuvat
Osmo Suominen

Kreivitär Karin-Birgitte Ehrnrooth ja kunniapuheenjohtaja Gunnar Laatio tapasivat konsertissa.

Partiolaiset toimivat monissa järjestelytehtävissä.

Noptel Oy

Optoelektroniikan ja elektroniikan suunnittelupalvelu ja valmistus.

Teknologiantie 2, 90570 Oulu
(08) 551 4351, www.noptel.fi

MetsäTissue

Etelä-Pohjanmaan piiri ja alueen sotaveteraanikuorot juhlivat Nurmossa alueellista 50-vuotisjuhlaa laulaen

Sotaveteraaniliiton Etelä-Pohjanmaan piiri ja alueen veteraanikuorot järjestivät 27.10.2007 alueellisen 50-vuotisjuhlan ja samalla veteraanikuorojen "Suomi on hyvä maa" -laulujuhlan Nurmon liikuntahallissa. Laulamassa oli yli 200 veteraanilaulajaa kuudestatoista veteraanikuorosta. Vanhimman laulajan ikä oli 92 vuotta. Juhla kokosi liikuntahalliin yli 700 veteraania ja heidän omaistaan. Myöskin yleisö sai osallistua vuorollaan lauluun.

- Laulusta me voimaa saamme ja laulu sydämet aukaisee, totesi tervehdyssanoissaan puheenjohtaja **Jalo E. Liinamaa**. Yleisö sai tuta, että laulajat todella olivat "voimissaan", vaikka monella oli tukenaan sauva tai lähiveljen tuki. Laulanta kajahti vielä avointen sydänten antamalla tenholla ja tunnevivahteilla. Liikutuskin oli ajoittain aistittavissa, erityisesti Taipaleen taistelijoille omistetussa *Vartiossa* -laulussa, *Kodin kynttilät* -laulussa ja tietenkin *Veteraanin iltahuuto* -laulussa. Vaikuttava ja herkistävä oli 80-vuotiaan **Kalevi Mäki-Hakolan** soolo *Vartiossa* -laulussa.

Sotaveteraanipiirin toiminnanjohtaja **Pertti Kortesniemi** kertoi, että veteraanikuoroja on alueella toiminnassa 18, joskin niitä enimmillään oli 22. Kuorojuhlan alullepanijana mainittiin opetusneuvos **Pentti Lintala**, joka iloitsi naapurikuorojen yhteistyöstä pitäen sitä onnistuneena. Kuoroja ja Kurikan Soittokuntaa johti dir.mus. **Aatos Ilomäki**, joissakin kappaleissa säestäjänä toimi dir.mus. **Risto Ala-Ikkelä** ja johtajina kuoronjohtaja **Pauno Kangas** sekä opetusneuvos Pentti Lintala. Juhlan juonsi kaupunginjohtaja **Pekka Vuorinen**. Juhlapuhujana toimi piispa emeritus **Jorma Laulaja**.

Juhlapuhujan pohdinnan aiheena oli alunalun voima ja lahja. Hän kyseli, mikä meidät on tuonut koolle monisatapäisenä joukkona: Suomi ja Isänmaa, veteraaniasia ja aseveljeys, mieskuoroharrastus ja Sotaveteraaniliiton alueellinen 50-vuotisjuhla lisättynä laulun voimalla ja laulamisen lahjalla? Puhuja totesi, että näillä kaikilla aiheilla on ollut kokoon tulemisessa oma merkityksensä. Soittokunnan, kuorolaulun ja yhteislaulun lomassa puheetkin sulavat paremmin.

Suomi on hyvä maa -laulujuhlan juhlapuhujana toimi piispa emeritus Jorma Laulaja Kurikasta. Hänen puheensa aiheena oli "Laulun voima ja lahja".

- Laulaminen on yhteistä koko ihmissuvulle. Sitä voidaan perustellusti sanoa erääksi ihmisyyden tuntomerkiksi, piispa totesi. - Laulamisessa on sellaista, mikä koskettaa johonkin syvälle ja hoitaa meitä. Asiantuntijat sanovat, että laulaminen voi edistää jopa fyysistä hyvinvointiamme, alentaa verenpainetta ja auttaa mielen tasapainoon. Lutheria lainaten piispa kehotti veisaamaan, virsiä, jos mielen ankeus käy päälle tai jos sielunvihollinen kiusaa. Monet äitimme ja esiäitimme ovat hukuttaneet omat surunsa lauluun ja ilmaisseet kiitosmielensä kiitosvirrellä.

Luopuminen koskettaa

Lehtimäkinen kohta 88-vuotias veteraani **Eino Savela** kertoi lauluharrastuksen olleen hänelle läheistä. Kirkkokuoron jälkeen hän liittyi Lehtimäen veteraanikuoroon, jota johtaa kanttori **Marita Jokiaho**. Laulaminen jatkui kuusi vuotta, mutta pari vuotta sitten harrastus oli jätettävä voimien heiketessä. Luopumista Eino Savela piti välttämättömyytenä voimien heiketessä, vaikka halu olisi ollut jatkaa syvällisesti vaikuttavassa harrastuksessa. Hän kertoi muistinsa olleen hyvän ja laulujen sanat säilyneen mielessä hyvin. Nyt laulusta voi vuorostaan nauttia kuuntelemalla.

Laulujuhlaan osallistumisen Savela piti tärkeänä. Myös toisten veteraaniveljien ja -sisarten kanssa yhdessäolo on virkistävää ja sisäisesti hoitavaa, joskin samalla saa havaita, että joukot harvenevat ja suuremmat tapahtumat ovat liiaksi voimia vaativia. Luopumisen aika koskettaa.

Teksti ja kuvat
Heikki Ahopelto

Nurmon liikuntahallin estradi täyttyi yli kahdestasadasta laulajasta Sotaveteraaniliiton alueellisessa 50-vuotisjuhlassa ja samalla alueen veteraanikuorojen laulujuhlassa.

Juhlavuoden päätöskonsertti Lappeenrannassa

Sotaveteraaniliiton 50-vuotisjuhlavuoteen liittyvä konsertti pidettiin Lappeenrannassa 28.10. Konserttiin oli saatu hyvin korkeatasoinen ohjelmisto, mitä oli tullut seuraamaan noin tuhat kuulijaa ja katselijaa. Konsertissa esiintyi yksi aikamme maineikkaimpia suomalaisia bassoja, **Jaakko Ryhänen,** häntä säesti **Seppo Hovi**. Heillä oli tätä tilaisuutta varten koostettu kaksi ohjelmakokonaisuutta, jotka oli otsikoitu; Merikannosta Malmsteniin ja Niin paljon on aihetta lauluun.

Konsertissa lauloi lappeenrantalainen mieskuoro **Kaukaan Laulumiehet**. He esittivät lauluja sota-ajalta. Näiden, jo nyt klassikkojen, suosio on kohonnut huomattavasti nuorempien kuulijoiden keskuudessa. Vanhemmille laulut tuovat tietysti mieleen sota-ajan, jolloin niitä kuuli radiosta ja myös rintamaolosuhteissa jatkosodan aikana.

Lappeenrannan seudun Veteraanikuoro ja Jaakko Ryhänen esittivät Rakuunasoittokunnan kanssa Veteraanin iltahuudon. Tällä kokoonpanolla esitys oli ainutkertainen ja ohjelman tähän osaan oli latautunut jo ennakkoon suuria odotuksia. Kuulijat eivät pettyneet kuulemaansa ja kuuntelivat esityksen seisten.

Ohjelmassa oli lisäksi Kaukaan Laulumiesten, Jaakko Ryhäsen ja Rakuunasoittokunnan yhteisesitys; Äänisen aallot. Ohjelmaa avustivat upeilla esityksillään Alakylän koulun musiikkiluokkien kuoro jota säesti Rakuunasoittokunta johtajanaan musiikkimajuri **Kari Westman.**

Tervehdyssanat tilaisuuteen toi Etelä-Karjalan Sotaveteraanipiirin puheenjohtaja **Erkki Pulli**.

Arto Pulkkinen

Parempi voida hyvin

Hyvinvointia rakentamassa jo vuodesta 1974 lähtien

Kylpylähotelli • Kuntoutus
Peurunka
www.peurunka.fi

Peurungantie 85, Laukaa, puh. (014) 839 601

Pohjois-Savon Autokauppiaat ry
Kuopio

WÜRTH

YIT

Porissa juhlittiin lauluin ja sävelin

Sotaveteraaniliiton Satakunnan piirin 50-vuotisjuhlakonsertti kerä-si Porin Lyseoon 7. lokakuuta täpötäyden salin. Piirin puheenjohtaja **Väinö Vilponiemi** avasi tilaisuuden. Tervehdyksensä tilaisuuteen toivat prikaatinkenraali **Markku Nikkilä**.ja kaupunginjohtaja **Aino-Maija Luukkonen**. Juhlapuheen piti Länsi-Suomen läänin maaherra **Rauno Saari .** Hän vaati puheessaan, että veteraanietuudet tulee yhtenäistää kaikille veteraaneille heidän kuntoisuudestaan ja vammaisuudestaan riippumatta.;

- Tavoitteena tulee olla myös säännöllinen vuosittainen kuntoutus kaikille veteraaneille. Tarvitaan säädösmuutos, jotta kaikkien veteraanien, heidän puolisoidensa ja leskiensä tarvitsema hoito ja sosiaaliturva voitaisiin toteuttaa tasa-arvoisesti. Suomessa on veteraanien hoitoon hyviä toimintamalleja, osaavaa henkilökuntaa ja laadukkaita sosiaali- ja terveyspalveluja. Kuitenkin samalla niin, että veteraanien palveluissa ja hoidossa on vielä aivan liian suuria alueellisia eroja.

Tilaisuudessa viihdyttivät lauluillaan mm. Porin Veteraanilaulajat, Aikapojat-kuoro, Lauluyhtye Frillat ja Sveitsikko-kuoro. Myös **Eino Grön** esitti laulusooloja **Jari-Pekka Leinon** säestyksellä. Veteraanit itsekin pääsivät laulamaan; Sotaveteraaniliiton kunniamarssi *Sillanpään marssilaulu* ja *Veteraanin Iltahuuto* olivatkin tilaisuuden laulullisen annin eräitä kohokohtia. Tilaisuuden juonsi omintakeisella tyylillään **Vesa Koskinen**.

Konsertin yhteydessä juhlapuheen piti maaherra Rauno Saari.

STM – 90 vuotta työtä sosiaaliturvan hyväksi

Itsenäinen Suomi ja sosiaali- ja terveysministeriö ovat lähes saman ikäisiä. Marraskuun 8. päivänä, Suomen kohtalon vuonna 1917, alkoi suomalaisen sosiaalihallinnon taival. Tuolloin annettiin asetus senaatin uudelleenjärjestelystä ja perustettiin itsenäinen sosiaalitoimikunta sosiaaliasioiden esittelyä varten. Sittemmin toimikunnasta tuli sosiaaliministeriö ja eri vaiheiden jälkeen nykymuotoinen STM, jonka vastuulla on merkittävä osa suomalaisten hyvinvoinnista.

Ennen sotia sosiaaliministeriö keskittyi köyhyyden ja sen lieveilmiöiden torjuntaan, lastensuojeluun, raittiuden edistämiseen ja työväensuojeluun. 1920- ja 1930-luvuilla alkoi nykyaikaisen sosiaalivakuutusjärjestelmän kehittäminen. Ministeriössä oli aluksi vain 10 henkilöä, nyt lähes 50-kertainen määrä. Sosiaalimenot olivat murto-osa valtion menoista. Silti niiden tasoa kauhisteltiin. Valitettiin, että sosiaalimenotkin alkoivat käydä yhä riitaisemmiksi. Vuonna 1924 sosiaalimenot olivat noin yksi prosentti valtion menoista, nyt STM:n osuus valtion budjetista on vajaa 30 prosenttia. Sosiaalimenojen yhteissumma on samaa luokkaa kuin valtion budjetti.

Sotien jälkeinen aika oli sosiaaliministeriössä jälleenrakentamisen aikaa. Ministeriön toimenkuvaan tulivat sodassa kärsineiden ja vammautuneiden auttaminen. Sotien jälkeen, 1940-luvulla toteutettiin merkittäviä perhepoliittisia uudistuksia, kuten lapsilisät ja kodinperustamislainat sekä kehitettiin äitiysavustusta ja neuvolaverkostoa. Tarve oli suuri, suuret ikäluokat tarvitsivat palveluja. 1950-luku oli hyvinvointivaltion rakentamisen läpimurtokautta. Alkunsa saivat kansaneläkejärjestelmä ja sairaalalaitos. 1960-luku toi työeläkejärjestelmän ja sairausvakuutuslain.

Nykyisen nimen STM sai vuonna 1968, kun terveydenhuolto siirtyi ministeriöön. 1960- ja 1970-luvuilla ministeriö oli laajasti kehittämässä suomalaista hyvinvointivaltiota. Sosiaalivakuutuksen lisäksi suuria kysymyksiä olivat lasten päivähoito ja kansanterveystyö. Veteraani-ikäluokkien vanheneminen alkoi kasvattaa paineita veteraaneja koskevalle erityislainsäädännölle. Rintamasotilaseläkelainsäädäntö ja vähitellen kuntoutuskin saivat alkunsa.

1980-luvun kasvun vuosina hyvinvointivaltion piiri laajeni. Veteraanietuuksia kohennettiin. 1990-luvun alun lama testasi sosiaaliturvaa; joukkotyöttömyys ei ajanut laajoja kansankerroksia köyhyyteen. Kansainvälistyminen tuli vahvasti mukaan, kun Suomi liittyi vuonna 1995 Euroopan unioniin ja alkoi kansallisen ja EU-tason sosiaali- ja terveyspolitiikan yhteensovitus.

2000-luvun alussa on varauduttu väestörakenteen ikääntymiseen. Laaja työeläkereformi käynnistyi vuonna 2005, purettiin terveydenhuollon jonoja, uudistettiin palveluita ja käynnistettiin koko sosiaalituvan uudistaminen sekä vahvistettiin rahoitusta. Kaikilla näillä toimilla on tarkoitus turvata laadukas sosiaaliturva myös tulevina vuosikymmeninä, kun suuret ikäluokat siirtyvät vuorostaan eläkevuosille.

STM:n tehtävä ei vuosikymmenien saatossa ole menettänyt merkitystään. Teemme edelleen osaamme väestön terveellisen elinympäristön, hyvän terveyden ja toimintakyvyn sekä riittävän toimeentulon ja sosiaalisen turvallisuuden takaamiseksi.

Klaus Halla
Kehitysjohtaja, STM

PHS

Lähetä kotimaan joulukortit viimeistään 14.12.

Postia Sinulle

posti

TOIMINTASUUNNITELMA 2008

1. LÄHTÖKOHTIA JA YLEISNÄKYMIÄ

Rintamaveteraanien lukumäärä on vuoden 2008 alussa 76 000. Heistä on sotainvalideja 12 000. Veteraanien keski-ikä ylittää 85 vuotta. Veteraanien lukumäärän pienentyessä myös liiton jäsenyhdistyksiin kuuluvien varsinaisten jäsenten määrä vähenee. Vuoden alussa yhdistysten varsinaisten jäsenten lukumäärä on 42 000 ja kannattajajäsenten yli 25 000.

Veteraanien ikääntyminen ja siitä johtuva vaikeus selviytyä itsenäisesti vaativat tehokkaita toimia rintamaveteraanien sekä heidän omaishoitajiensa elinolojen sekä kunnon, terveyden ja vireyden turvaamiseksi. Sotaveteraaniliiton vuonna 2004 käynnistämä, sotaveteraanipiirien sosiaalineuvoja -hanke laajennetaan koskemaan kaikkia sotiemme veteraaneja. Toimintaa on tarkoitus laajentaa yhdistystasolle. Tällöin veteraaneilla olisi yhteyshenkilö, jonka puoleen he voisivat pulmissaan kääntyä.

Kotimaassa ja maan rajojen ulkopuolella ylläpidetään sellaista järjestötoimintaa, joka tarjoaa veteraaneille ja heidän omaisilleen sekä veteraanityön tukijoille mielekästä sisältöä sekä arkeen että juhlaan.

Veteraanijärjestöjen yhteistyötä jatketaan Suomen veteraaniliittojen valtuuskunnassa VEVA:ssa ja Veteraanivastuu ry:ssä sovittujen päämäärien saavuttamiseksi. Liitolla on edustajansa Tammenlehvän Perinneliiton hallinnossa. Liitto osallistuu Sotavainajien muiston vaalimisyhdistyksen työhön sen hallinnossa.

Järjestötoiminnan tueksi perustettujen tukiyhteisöjen ja tuki- ja kannattajajäsenten toimintaa edistetään ja vahvistetaan.

Liiton toiminnan ja rakenteen kehittämistyötä jatketaan. Turussa 2008 pidettävässä liittokokouksen yhteydessä pidettävässä tilaisuudessa piirit esittävät raportit tulevaisuussuunnittelun ja sääntömuutosten edistymisestä.

2. VETERAANIEN ERITYISETUUDET

2.1. Yleistä

Veteraanien erityisetuudet perustuvat valtion talousarviossa oleviin määrärahoihin. Niillä tähdätään veteraanien ja heidän omaishoitajiensa elinolojen monipuoliseen turvaamiseen ja kehittämiseen.

Liitto pyrkii etuustavoitteissa veteraaniliittojen kanssa yhteisiin kannanottoihin, jotka esitetään rintamaveteraaniasiain neuvottelukunnalle (RINE) otettaviksi huomioon valmisteltaessa sosiaali- ja terveysministeriön (STM) sekä ympäristöministeriön (YM) ehdotuksia valtion talousarvion veteraanimäärärahoiksi ja laeiksi. Niiden perusteita selvitetään myös eduskuntaryhmille ja eduskunnan valiokunnissa.

Liiton yleistavoitteena etuusasioissa on saada aikaan ratkaisut, jotka antavat rintamaveteraaneille ja muille viime sotiimme osallistuneille hyvät elinolot vanhuusvuosiksi. Liitto pitää tärkeänä, että kehittämistoimissa otetaan huomioon näkemyksiä ja ehdotuksia, joita sisältyy ikääntyneiden veteraanien itsenäistä selviytymistä koskeviin kokeilu- ja tutkimushankkeiden loppuraportteihin ja niihin liittyviin STM:n ohjeistuksiin sekä liiton omaan sosiaalipoliittiseen ohjelmaan. Liitto seuraa geriatrisen kuntoutuksen kehittämishanketta ja pyrkii vaikuttamaan siihen, että sen suositukset ja kehittämisehdotukset otetaan huomioon veteraanikuntoutuksessa. Näiden pohjalta tulee kuntoutustoimintaa kehittää kokonaisvaltaisesti, jatkuvana ja yksilöllisesti suunniteltuna fyysisiä, psyykkisiä ja sosiaalisia näkökohtia silmällä pitäen. Samalla tulee kiinnittää huomiota myös kotipalveluiden ja -hoidon tuen kehittämiseen sekä omaishoitajatyön tukemiseen.

Valtioneuvoston linjausten (2004-2007) mukaan rintamaveteraanien kuntoutukseen osoitettiin
vuonna 2005 47,8 milj. euroa
vuonna 2006 42,3 milj. euroa
vuonna 2007 38,3 milj. euroa

Vuonna 2008 määräraha on 40,3 milj. euroa. Määrärahan pysyttäminen tällä tasolla antaa mahdollisuuden kaikkien rintamaveteraanien päästä vuosittain avo- laitos- tai muuhun kuntoutukseen. Varojen niukkuutta ja niiden tarvetta vastaamatonta jakautumista vuoden aikana osoittaa se, että monissa kunnissa käytettiin kaikki kuntoutukseen saadut varat jo alkuvuoden aikana.

Jotta ikääntyvä veteraani voisi halutessaan asua ja elää mahdollisimman pitkään omassa kodissaan, hän tarvitsee säännöllistä, määrävälein tapahtuvaa kuntoutusta, kotiin saatavia palveluita sekä muita kotona selviytymistä edistäviä toimia. Tältä pohjalta liitto tehostaa ponnistelujaan sosiaalipoliittisen ohjelmansa mukaisesti seuraavien etuustavoitteiden toteuttamiseksi:

2.2. Etuustavoitteet vuodelle 2009

* Vuosittaisen kuntoutuksen järjestäminen monipuolisena laitos- ja avokuntoutuksena kaikille sotiemme veteraaneille ja sen tarvitseman rahoituksen turvaaminen valtion talousarviossa. Veteraani kutsutaan vuosittaiseen terveydentilan tarkastukseen ja kuntoutustarpeen arviointiin. Tässä yhteydessä tehdään kuntoutussuunnitelma, jossa määritellään kuntoutusmuoto ja ajankohta sekä avokuntoutuksessa sen sisältö ja kuntoutuksen jaksottaminen sekä suunnitelma jatkoseurannalle. Samalla tarkastetaan muut hänen kotona selviytymiseen liittyvät asiat. Avokuntoutuksen käyntikertoja jaksottamalla sekä lisäämällä toimintaterapeuttien ja muiden sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden muuta palveluja parannetaan kuntoutuksen vaikuttavuutta. Vuotuistarkastuksen kustannukset sisällytetään kuntoutusmäärärahaan.

* Kunnallisten kotipalveluiden saaminen kaikille sotiemme veteraaneille ja siihen määräraha valtion talousarvioon. Kotikuntoutuksen sisällön laajentaminen siten, että sen eri keinoin voidaan tukea veteraanien arkipäivässä selviytymistä.

* Veteraanien asuntojen korjausneuvontaan ja peruskorjauksiin tarvittavien varojen säilyttäminen valtion talousarviossa

* Rintamaveteraanien omaishoitajina toimivien puolisoiden tukipalveluiden turvaaminen

* Heimoveteraanien rintama-avustuksiin sekä laitos- ja avokuntoutukseen tarvittavien määrärahojen jatkuvuuden turvaaminen

Liitto pitää tärkeänä, että ilman rintamatunnuksia olevien, sotaan liittyvissä tehtävissä palvelleiden kuntoutusta ja muitakin etuuksia kehitetään tarvetta vastaavasti pitäen lähtökohtana sitä, että etuuden myöntäminen perustuu viranomaisen antamaan palvelutodistukseen.

3. JÄRJESTÖTOIMINTA

Liitto jatkaa järjestötoimintaa sekä vakiintunein että uusiutuvin toimintamuodoin. Monien tehtävien hoitaminen siirtyy kannattajajäsenille, jotka aikanaan tulevat huolehtimaan veteraaniaikakauden loppuvaiheen tehtävistä sekä vaalivat sotaveteraaniperinnettä. Järjestötoiminnassa painotetaan toimintaan mukaan tulevien kannattajajäsenten perehdyttämistä tehtäviinsä.

Vuoden 2008 toimintaa ja tapahtumia:

42. sotaveteraaniviikko
- avausjuhla on 8. maaliskuuta Lahdessa (samalla Lahden Sotaveteraanit ry:n 50-vuotisjuhla)
- päätösjuhla on 16. maaliskuuta Jyväskylässä (samalla Jyväskylän Sotaveteraanit ry:n 50-vuotisjuhla)

Järjestöviikollaan liitto ja sen jäsenyhteisöt korostavat talvisodan merkitystä sekä kertovat päämääristään ja toiminnastaan. Tilaisuuksiin kutsutaan veteraanien lisäksi myös tukijoita.

22. Kansallinen veteraanipäivä
- valtakunnallinen päätilaisuus on 27. huhtikuuta Kouvolassa.

Liitto on mukana kansallisen veteraanipäivän suunnittelussa ja seuraamisessa osallistumalla päätoimikunnan toimintaan sekä osallistumalla järjestelytoimikunnan työskentelyyn.

Alueelliset kirkkopäivät
- 6.6. Kouvolassa
- 11.6. Kokkolassa
- 12.8. Tampereella

Liitto osallistuu veteraaniliittojen yhteisten alueellisten kirkkopäivien järjestämiseen.

Liiton hengellinen toimikunta jatkaa hengellisen työn suunnittelua ja ohjausta. Hengellisen työn virikepäivät järjestetään keväällä 2008 Turussa.

Rauhallista Joulua ja Onnea Vuodelle 2008

Lehtipaino KESKI-UUSIMAA

Rauhallista joulunaikaa ja onnea vuodelle 2008

Seinäjoen ammattikorkeakoulu
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Neuvottelupäivät
- sotaveteraanipiirien puheenjohtajille ja toiminnanjohtajille järjestetään perinteiset neuvottelupäivät syyskuussa.
- piirien toiminnanjohtajille ja sosiaalineuvojille järjestetään neuvottelutilaisuus tammikuussa.

Kisatoiminta
- hiihtokisat 26.-27.2. Jyväskylässä, Tikkakoski (Keski-Suomen Sotaveteraanipiiri)
- pilkkikisat maaliskuussa Kiteellä (Pohjois-Karjalan Sotaveteraanipiiri)
- golfturnaus elokuu Mikkelissä (Suur-Savon Sotaveteraanipiiri)
- shakkiturnaus syyskuussa
- ilma-aseammuntakisa kotirataotteluna (Keski-Suomen Sotaveteraanipiiri)
- keilakisa (Varsinais-Suomen Sotaveteraanipiiri)
- lentopallokisat

Kisojen järjestelyvastuu on sotaveteraanipiireillä. Kisatoimintaa ohjaa liitossa liikunta- ja kisatoimikunta.

Liiton liikunta- ja kisatoimikunta järjestää tapaamisen, jossa käsitellään eri kisalajien tulevaisuudensuunnitelmia.

Järjestötyön tavoitteita:
Sotaveteraanipiirien yhteydessä toimivien sosiaalineuvojien valmiuksia ja muita sotaveteraanien itsenäistä selviytymistä tukevia hankkeita edistetään.

Liiton jäsenyhdistyksissä sekä liitossa on vuoden 2008 loppuun mennessä 30 000 kannattajajäsentä. Liiton kannattajajäsenet muodostavat tukirenkaan liitolle.

Strömmerin työryhmän mukaiset suositukset ja muut yhteistyöasiat käsitellään sotaveteraanipiirien ja naistoimikuntien sekä sotaveteraaniyhdistysten ja naisjaostojen edustajien välisin, vähintään vuosittain käytävissä keskusteluissa.

Liitto edistää yhdessä sotaveteraanipiirien kanssa sotaveteraaniyhdistysten hallintoon mukaan tulevien kannattajajäsenten perehdyttämistä tehtäviinsä.

Jäsenyhdistyksille ulottuvan tiedotustoiminnan nykyaikaistaminen. Otetaan käyttöön mm. järjestön intranet.

4. LIITON TOIMINNAN JA RAKENTEEN KEHITTÄMINEN

Mikkelissä 2006 pidetyssä liittokokouksessa hyväksytyn tarkennetun tulevaisuussuunnitelman mukaisesti piirit laativat raportin alueensa jäsenyhdistysten lähivuosien suunnitelmista sekä sääntömuutosten edistymisestä. Raportti esitetään liittokokouksessa Turussa.

5. TIEDOTUSTOIMINTA

Sotaveteraani—Krigsveteranen -lehteä julkaistaan toimintavuonna kuusi numeroa. Lehden avustajakuntaa vahvistetaan niin, että jokaisessa sotaveteraanipiirissä on ammattitaitoisesti toimiva yhteyshenkilö. Avustajille järjestetään tarvittaessa koulutusta, jossa perehdytään lehden tekstien kirjoittamiseen ja muihin toimittamiseen liittyviin asioihin.

Ulkoisessa tiedottamisessa painopistealueena ovat sotaveteraanien elinolosuhteita, järjestötoimintaa, veteraanien perinnetyötä, järjestön varainhankintaa ja kannattajajäsenten toimintaa käsittelevät aihealueet.

Sotaveteraanipiireille ja -yhdistyksille suunnattua sisäistä tiedotustoimintaa toteutetaan suunnitelmallisesti mm. toimittamalla piiri- ja yhdistystiedotteita sekä ToimintaVINKKI -tiedotetta.

Liiton internet-sivuja kehitetään tavoitteena mahdollisimman käytännöllinen hyödyntäminen. Internet tiedotuksen sisältöä suunnataan veteraanien läheisille, työssään veteraaniasioita hoitaville sekä veteraanityötä tekeville. Järjestön Intranet –verkko otetaan käyttöön tavoitteena saada jokaiseen yhdistykseen vähintään yksi käyttäjä vuoden 2008 aikana. Liiton sisäinen tiedottaminen siirretään jäsenpiirien osalta valtaosin intranet verkkoon vuoden 2008 alkupuolella.

Liitto julkaisee syksyllä Sotaveteraanikalenterin 2009.

6. YHTEYDET SIIRTOLAISVETERAANEIHIN JA ULKOMAALAISIIN VAPAAEHTOISIIN

Liitto jatkaa yhteistyötä suomalaisten sotaveteraanien muissa maissa perustamien yhteisöjen kanssa sekä pitää yhteyttä viime sodissa puolustusvoimissamme palvelleisiin, erityisesti Viron, Inkerin ja rajantakaisen Karjalan sekä Ruotsin vapaaehtoisiin ja heidän yhteisöihinsä. Tarvittaessa liitto välittää ja hankkii tukea ja opastaa etuusasioissa sekä toimii heidän hyväkseen Suomen viranomaisissa.

7. KOTIMAINEN YHTEISTYÖ

Liitto toimii kiinteässä yhteistyössä Suomen Sotaveteraaniliiton Naisjärjestön ja Sotaveteraanien tuki- ja perinnesäätiön kanssa.

Liitto jatkaa rakentavaa yhteistyötä muiden veteraanijärjestöjen ja liiton tavoitteita tukevien mm. maanpuolustusyhteisöjen sekä säätiöiden kanssa.

Veteraaniliittojen yhteistoiminta keskittyy Suomen veteraaniliittojen valtuuskunnan toiminta-alueelle edunvalvonnassa ja Veteraanivastuun toimiin varainhankinnassa. Liitto toimii aktiivisesti Tammenlehvän perinneliiton—Traditionsförbundet Eklövet ry:n toiminnan ohjaamisessa.

Liitolla on toiminta- ja toteutusvastuu yhteistyössä muiden veteraanijärjestöjen kanssa Suomen äideille 1942 annetun päiväkäskyn toimittamisesta sotien jälkeen rakennettuihin kirkkoihin. Liitto osallistuu Syväriltä Kannakselle elokuvien Tuki ry:n toimintaan ja elokuvien sekä veteraaniaikakautta koskevan tutkimuksen ja yhteisen historiateoksen aikaansaamiseen.

8. KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

Liitto jatkaa kansainvälistä yhteistyötä Maailman Veteraanijärjestön (MVJ, WVF) jäsenenä sekä osallistuu myös kahdenkeskiseen yhteistyöhön lähinnä naapurimaiden veteraanijärjestöjen kanssa.

9. TALOUS

Liitto pitää taloutensa edelleen vakaana ja suunnittelee sitä pitkälle tähtäävästi siten, että se voi lähivuosina tukea kenttää. Liitto pitää toimintakulunsa hallinnassa, lehden tilausmaksun pienenä, tukee jäsenpiirejä ja niiden kautta yhdistyksiä toiminta- ja hankeavustuksin sekä turvaa suunnitelmien mukaisen toiminnan talousperustan lahjoituksin, avustuksin sekä myynti- ja ilmoitustuloilla. Liitto on mukana Veteraanivastuu ry:n toiminnassa, joka veteraanijärjestöjen puolesta hoitaa varainhankintaa.

Liitto ei peri jäsenmaksua. Lehtimaksu on 3,7 euroa.

Kirjanpitoa ja laskentatointa hoidetaan ajanmukaisin menetelmin pitäen silmällä tehokkuutta ja taloudellisuutta.

Helsingissä 10.9.2007

Hallitus

Valtuusto kokoontui syyskokoukseen

Suomen Sotaveteraaniliiton valtuusto piti syyskokouksensa 22. marraskuuta Vantaalla. Kokouksessa vahvistettiin liiton toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2008 sekä valittiin hallituksen jäsenet ja varajäsenet erovuoroisten tilalle. Sotaveteraaniliiton ensi vuoden talousarvion kaikki kulut ovat 2 146 600 euroa ja tulot 2 092 000 euroa. Talousarvio on 54 000 euroa alijäämäinen. Liiton toimintasuunnitelma on kokonaisuudessaan toisaalla tässä lehdessä.

Ennen kokousta liiton johto ja valtuusto käsitteli lähiaikojen muutostarpeita niin liiton kuin koko järjestön kannalta. Liiton valtuusto nimesi puheenjohtajan ja varapuheenjohtajat liiton hallinnon rakennetta suunnittelevaan työryhmään. Aiemmin liiton hallitus nimesi liiton puheenjohtajan ja varapuheenjohtajat samaan työryhmään. Sihteerinä toimii toiminnanjohtaja Markku Seppä. Työryhmä kokoontui ensimmäiseen kokoukseen jo marraskuussa. Samassa yhteydessä valtuuston puheenjohtaja Aarno Lampi ilmoitti, että hän ei asetu ehdolle valittaessa valtuustolle puheenjohtajaa Turussa 2008 pidettävässä liittokokouksessa.

Kunniapuheenjohtaja Gunnar Laatio kannusti voimakkaasti jatkamaan työtä sotaveteraanien, heidän puolisoidensa ja leskiensä hyväksi.

Liiton hallituksen jäsenet 2008

Hallituksen puheenjohtaja	Aarno Strömmer

Varsinainen jäsen

Etelä-Pohjanmaa	Jalo E. Liinamaa
Helsinki	Pentti Laamanen
Kainuu	Seppo Tähkäpää
Kanada	
Kanta-Häme	Juhani Penttilä
Keski-Pohjanmaa	Mikko Annala
Kymenlaakso	Olavi Eronen
Pohjois-Karjala	Olavi Lösönen
Satakunta	Väinö Vilponiemi
Suur-Savo	Tauno Kauhanen
Södra	Finn-Göran Wennström
Naisjärjestö	Vuokko Hurme

Varajäsen

Keski-Suomi	Risto Isännäinen
Uusimaa	Heikki Talvela
Lappi	Pekka J. Heikkilä
Ruotsi	Tauno Ahtila
Pirkanmaa	Matti Viitanen
Pohjois-Pohjanmaa	Simo Miesmaa
Etelä-Karjala	Erkki Pulli
Pohjois-Savo	Olavi Karttunen
Varsinais-Suomi	Oiva Sinervo
Lahti	Eero Lehtonen
Södra	Carl Gustaf Wolff
Naisjärjestö	Irja Lohjama

Sotaveteraaneja tervehtien ja siunattua Joulunaikaa ja Uutta Vuotta 2008 toivottaen

Akaan srk	Alajärven srk	Alavieskan srk	Alavuden srk
Anjalankosken srk	Askolan srk	Elimäen srk	Enon srk
Enonkosken srk	Enontekiön srk	Espoon tuomiokirkko-seurakunta	Espoonlahden srk, Espoo
Haapajärven srk	Haapaveden srk	Hakavuoren srk, Helsinki	Halikon srk
Haminan-Vehkalahden srk	Hankasalmen srk	Hangon seurakuntayhtymä	Harjavallan srk
Hartolan srk	Hattulan srk	Hauhon srk	Haukiputaan srk
Hausjärven srk	Heinäveden srk	Helsingin seurakuntayhtymä	Herttoniemen srk, Helsinki
Hollolan srk	Huittisten srk	Hyvinkään srk	Hämeenlinna - Vanajan srk
Iin srk	Iisalmen srk	Imatran srk	Inarin srk
Isojoen srk	Jaalan srk	Jalasjärven srk	Janakkalan srk
Joensuun srk, Pielisensuun srk, Rantakylän srk ja Vaara-Karjalan srk	Joroisten srk	Joutsan srk	Jurvan srk
Juupajoen srk	Jyväskylän kaupunkiseurakunta	Jämijärven srk	Jämsän srk
Jämsänkosken srk	Kajaanin srk	Kalajoen seurakuntayhtymä	Kalvolan srk

Sotaveteraaneja tervehtien ja siunattua Joulunaikaa ja Uutta Vuotta 2008 toivottaen

Kangasalan srk	Kankaanpään srk	Kannuksen srk	Karstulan srk
Kauhajoen srk	Kauhavan srk	Joulurauhaa, Kansakunnan peruskallio on veteraanipolven työssä. Kemin srk	Kemijärven srk
Keravan srk	Kiikan srk	Kittilän srk	Kontiolahden srk
Korpilahden srk	Kortesjärven srk	Kulosaaren srk, Helsinki	Kuopion ev.lut. seurakunnat
Kuoreveden srk	Kuortaneen srk	Kuusamon srk	Kuusankosken srk
Kymin srk	Kyyjärven srk	Kärkölän srk	Kärsämäen srk
Lahden seurakuntayhtymä	Laitilan srk	Lammin srk	Langinkosken srk
Lapinjärven seurakuntayhtymä	Lapinlahden srk	Lappajärven srk	Lappeenrannan seurakuntayhtymä
Lapuan tuomiokirkkoseurakunta	Laukaan srk	Lehtimäen srk	Lempäälän srk
Lemu-Askaisten srk	Lieksan srk	Siunattua joulujuhlaa! LIEDON SEURAKUNTA	Limingan srk
Liperin srk	Lopen srk	Lumijoen srk	Luvian srk
Malmin srk, Hesinki	Maskun srk	Mellunkylän srk, Helsinki	Mikkelin seurakuntayhtymä
Mouhijärven srk	Muhoksen srk	Multian srk	Munkkivuoren srk, Helsinki

VAPAUSSOTA - KANSALAISSOTA - ITSENÄISTYMISSOTA?

Itsenäisyysjulistus 6.joulukuuta 1917 johti maamme katkeralle tielle. Vajaassa vuodessa Venäjän maaliskuun vallankumouksesta itsenäisyysjulistukseen olimme pudonneet historian oravanpyörästä vapaussodan, kansalaissodan, sisällissodan, luokkasodan, veljessodan, kapinan ja itsenäistymissodan kynnykselle. Kaikkiin sodan nimiin - viimeksi mainittua ehkä lukuun ottamatta - sisältyy vahva tunnelataus, jota esiintyy vielä liki sata vuotta sodan jälkeen. Itsenäisyyssodassa tunnelatausta ei ole; se vain osoittaa, että pääsimme irti vieraasta isännästä, joskin sodan tuloksena. Mutta vuosien 1917 ja 1918 vaihtuessa olivat suomalaisten mielet ja suomalaiset miehet niin kiihotetut, ettei aseellista yhteenottoa voitu millään välttää, olihan kyse maan tulevasta ideologisesta hallinnasta.

Sodan tuloksena saatiin siis maassamme ollut tai ehkä paremmin sanottuna maahan jätetty neuvostovenäläinen sotaväki pois. Suurpolitiikka vaikutti sotaan siten, että saksalaiset halusivat venäläiset pois omien tarkoitusperiensä vuoksi: Suomen alueen kautta voitiin raottaa ikkunaa Neuvosto-Venäjälle ja katsoa, mitä se ehkä aikoi. Mutta eivät malttaneet jääräpäiset ja vain oman asiansa oikeutukseen uskoneet suomalaiset vihollista hutkiessaan olla hutkimatta toisiaan.

Historia kautta maailman tietää kertoa, että liki kaikista itsenäistymissodista on aikaa myöten kehkeytynyt sisäisten erimielisyyksien ja valtapoliittisten tavoitteiden selvittelysota, veljessota. Nostivathan poliittiset ja ideologiset asenteet veljen veljeä vastaan, kuten tunnetussa laulussa sanotaan. Eipä ollut siis meidän suomalaistenkaan läpikäymä itsenäistymisprosessi tässä suhteessa mikään poikkeus. Sisäistä sopua tai edes toisen osapuolen ymmärtämystä ei ollut eikä sitä saatu aikaiseksi tilanteessa, jossa meille tarjoutui vuosisataisen toivottomuuden ja suurvaltojen itsekkyyden kourissa tilaisuus itsenäistyä. Toki yhdessä asiassa olimme yksimielisiä: tilaisuutta oli käytettävä hyväksi, vaikka joltisellakin varmuudella tiedettiin sen nostavan suomalaiset toisiaan vastaan.

Neuvosto-Venäjä tunnustaa…

On sanottu Lenin antaneen suomalaisille itsenäisyyden. Tarkkaan ottaen hän allekirjoitti itsenäisyystunnustuksen vuoden 1917 viimeisenä päivänä, mutta pani kansliapäällikkönsä tuomaan sen Svinhufvudin johtamalle Suomen delegaatiolle. Toki vähää myöhemmin Lenin kävi katsomassa suomalaisia kysyen hilpeästi” Oletteko nyt tyytyväisiä?”. Svinhufvud murahti vastaukseksi, että ”Kyllä, hyvin tyytyväisiä”.

Leniniä harmitti se, että hän joutui myöntämään tunnustuksen porvarien edustajille eikä työväestön edustajille, joita näitäkin oli liikkunut Pietarissa Suomen itsenäisyysasiassa. Mutta Leninin harmia vähensi se, että hän piti maailmanvallankumouksen leviämistä ja toteutumista Suomessa varmana ja että maa tulee työväen voittaessa palaamaan takaisin neuvostokansojen suureen perheeseen. Neuvostovaltiolla oli tuolloin aikaa odottaa suomalaisten paluuta perheyhteisöön ja samalla selvitellä omia sisäisiä vaikeuksiaan. Mutta kehitys Suomessa lähtikin laukkaamaan aivan toiseen suuntaan ja nuo odotukset Pietarissa valuivat täydellisesti hukkaan. Lenin ei ottanut huomioon - vaikka tiesikin - että itsenäisyyden kannalla Suomessa oli myös vasemmisto. Neuvostovaltion propagandatemppu ei siis onnistunutkaan: Suomi ei koskaan palannut Neuvosto-Venäjän/Neuvostoliiton heimoihin.

On liki varmaa - ainakin todennäköisyydellä mikä lähenee varmuutta - ettei toisen osapuolen voitto itsenäistymissodassa olisi merkinnyt sellaista itsenäisyyttä, jota me tänään itsenäisyydellä käsitämme. Toki vastustusta oli myös punaisten puolella, mutta sen voimat eivät olisi kyenneet torjumaan Suomen liittämistä takaisin Venäjän imperiumiin. Näin ovat monet tutkijat päätelleet. Vallan vaihdoksesta huolimatta Venäjän tavoitteet eivät olleet muuttuneet miksikään.

Lujat johtomiehemme…

Itsenäisen Suomen syntymisen kannalta on huomattavaa, että silloiset johtomiehemme kestivät lujina Venäjällä suoritetun bolshevikkivallankumouksen hetkellä tekemässään päätöksessä irrottaa Suomi Venäjästä omaksi itsenäiseksi kansakunnaksi, ja jaksoivat vaikeuksia kaihtamatta saattaa tuosta päätöksestä syntyneen moninimisen sodan loppuun. Maamme irtautuminen Venäjän yhteydestä tapahtui yhdennellätoista hetkellä. Toista senkaltaista tilaisuutta, jolloin idän jättiläinen oli niin vallankumouksen ja oman sisällissotansa heikentämä, ei olisi tullut. Irtautuminen toki olisi ehkä ollut mahdollista Neuvostoliiton hajoamisen vuosina, mutta mikä olisi ollut vasta silloin saavutetun vapautemme hinta? Baltian maat saavuttivat itsenäisyytensä oltuaan viitisenkymmentä vuotta neuvostosaappaan alla ja hintana on kaksi sukupolvea, joiden kohtaloa ei kukaan kadehdi. Suomen taistelu vuonna 1918 ja myöhemmin vuosina 1939–1944 tulee tuota taustaa vasten katsottuna yhä oikeutetummaksi, uhreista huolimatta. Vapaussodat ovat aina raakoja sotia, senhän me olemme nähneet ja kuulleet median välityksellä.

Itsenäistymissotamme jälkiselvittelyt vankileireineen, oikeudenkäynteineen, tuomioineen, kurjuuksineen, tauteineen, nälänhätineen eivät olleet helppoja selvittää myöskään voittajalle, kun ensimmäinen kostonhenki oli hälvennyt silmistä ja järki voittanut tunteen.

Haavat eivät tahdo parantua…

Mutta sota ja sen jälkiseuraukset ovat meille suomalaisille monella tavalla varsin onneton tapahtumasarja. Niin onneton, että sen iskemät henkiset haavat eivät tahdo parantua millään, ja siellä täällä ne kirvelevät vielä tänäänkin, vaikka maamme on saavuttanut ukkoiän. Eikö tuossa iässä tunteiden pitäisi olla jo rauhoittuneita? Mutta kun ei, niin ei.

Yhteiskunnallisen näkemyksen perusteella sodan muistot kulkevat ikään kuin geeniperintönä sukupolvesta sukupolveen, vanhemmilta lapsille. Eikä sitä tunnu mikään muuttavan. Itsenäistymissodan muistoista on tullut periaate, vaikkeivät lapset ajattelisikaan enää isiensä tapaan. Tavan mukaan voittaja saneli lait ja yhteiskunnallisen ja poliittisen kehityksen suunnan nuoressa, verellä synnytetyssä valtiossa, mutta hävinneiltä tuntui tuhoutuneen koko maailma. Mutta tänään heidän unelmansa onnellisemmasta ja tasa-arvoisemmasta yhteiskunnasta onkin osoittautunut kuplaksi. Vallanhimoinen ihminen ja pyrkimys maailmanherruuteen sorti erään maailmanhistorian upeimmista unelmista. Eikö ole onnellista, että se paljastui ulkopuolellamme eikä meidän tarvinnut läpikäydä samaa kiirastulta ja kokea itse tuota sortumista? Olisiko jonkinlainen tasapeli tehnyt tuosta välttämättömästä sodasta ja sen jälkiseurauksista sitten toisenlaisen? On sanottu, että voitto ja tappio saavat aikaan vihamiehiä, tasapeli ystäviä. Olivatko isämme vuonna 1918 perinteiseen tapaansa, kokemustensa opettamina ja eräällä tavalla eristyksissä muusta maailmasta ylhäisessä yksinäisyydessään Pohjan perillä niin jääräpäisiä, että perheriidan sattuessa piti välttämättä kaivaa verta toistensa nenistä, kun ei osattu eikä haluttu suuremmin keskustella ja neuvotella, puristamaa kättä nyrkkiin taskussa ja puhista pidätettyä vihaa. Kai me sittenkin olemme jotain oppineet perheriidastamme, sillä sotiemme jälkeen - kun niissä oli lopulta saavutettu pattitilanne - olemme osanneet elää sovussa naapurin kanssa toki myöntäen sen, että kyllä sitä on kättä puristettu nyrkkiin taskussa vieläkin.

Tarvittaessa yksimielisiä…

Onneksi maallemme meidän suomalaisten yksimielisyys on kummunnut esiin ainakin yhdessä tilanteessa: silloin, kun vakava ulkoinen vaara on uhannut maatamme. Me saatamme olla sinisilmäisiä ja lapsellisesti lupauksiin ja sopimuksiin uskovia, mutta hädän tullen olemme olleet liki yksimielisiä. Ja silloin, ja vain silloin me olemme sotilaskansaa, olemme sitä tarvittaessa. Tuon yksimielisyyden ansiosta olemme säilyttäneet paikkamme maailmankartalla. Ei edes maailmansota pystynyt sitä horjuttamaan. Saipa maailma nähdä senkin ihmeen, että vain parikymmentä vuotta aikaisemmin repivän itsenäistymissodan läpikäynyt kansa täysin yksimielisenä uhmasi syksyllä 1939 maatamme uhannutta kuolemanvaaraa.

Vapaussodan taistelut muodostuivat kiivaiksi. Kuvassa punakaartilaisia asemissa todenköisesti lavastetussa kuvassa.

Lienee niin, että ”hyvät voimat” olivat pakottamassa meitä suomalaisia etsimään sopua itsenäistymissodan voittajien ja voitettujen välille. Ensimmäisten kahden itsenäisyysvuosikymmenen kuluessa voittaja oli todennut yllätyksekseen, että ilman voitettuja ja näiden panosta tätä maata ei voida rakentaa kaikille paremmaksi elää. Ja voitetut totesivat saman nähden edessään kaikista tapahtuneista huolimatta ja myös niiden opettamina vision paremmasta Suomesta. Kun valtakunnan vaurastuminen oli ilmeistä ja työmiehelläkin jo tumma puku ja polkupyörä, niin hänelläkin oli jo jotain puolustettavaa. Siitä syntyi yksimielisyys vaaran hetkellä, ja se ei kysynyt, kummalla puolella tuli vuonna 1918 oltua.

Valkoisten konekivääri asemissa Mäntyharjun rintamalla. Tähystämässä takana tiedon mukaan Urho Kekkonen

Mitä on saavutettu…

Itsenäistymissotamme kuuluu niihin välttämättömyyksiin, jotka meidän oli koettava. Tuskat olivat ankarat, mutta näinhän on useimmiten synnytyksessä. Vasta sitten alkaa uusi elämä. Meidän itsenäistymissotamme oli todella kumpaakin. Tänä päivänä korostuu sodan yksi piirre, vapaussotaluonne, kun olemme nähneet neuvostojärjestelmän sorruttua sen alastomat kasvot kaikessa jopa likaisuudessaan. Olemme siinä onnellisessa asemassa, että uskalsimme uhmata suurvaltaa ensin irtautumalla sen yhteydestä ja myöhemmin torjumalla sen yritykset palauttaa tilanne aikaan ennen itsenäistymissotaamme.

Artikkeli perustuu Suomen Sotilas - Suomen Mies -lehdessä no 6/1989 julkaistuun artikkeliini, jonka lähteinä olivat: Tuomo Polvisen Venäjän vallankumous ja Suomi 1.osa, WSOY 1967, Jussi T. Lappalaisen Itsenäisen Suomen synty, Gummerus 1977 ja Martti Lauerman Suomen itsenäistyminen MMM 1977. Teksti on tarkistettu uusimman tutkimuksen mukaiseksi, kuten Jouko Vahtolan artikkeli. Olisiko Suomi itsenäistynyt Ruotsista? Kanava no 8/2007.
Kuvat teoksesta Suomen puolustusvoimat ennen ja nyt. WS Bookwell Oy 2003.

Anssi Vuorenmaa

SUOMEN SOTAVETERAANILIITON VUOSIKYMMENET

OSA VI: 2000-LUKU

2000-luvulla liiton perinteinen edunvalvontatyö on jatkunut, mutta painotukset ovat hieman muuttuneet. Esille ovat vahvasti astuneet veteraanien itsenäiseen kotona selviytymiseen liittyvät kysymykset, joissa tarvitaan asumiseen, terveyteen ja henkiseen kuntoutukseen liittyvää neuvonta- ja avustustoimintaa. Veteraanijärjestöjen välinen yhteistyö on tiivistynyt entisestään, ja perinnetyön turvaamiseksi perustettiin myös Tammenlehvän Perinneliitto, jossa on veteraanijärjestöjen lisäksi mukana muitakin toimijoita ja osapuolia.

2000-luvun haasteita

2000-luvulla kaikkien veteraanijärjestöjen ja -tahojen piirissä on noussut ja nostettu esiin entistä voimakkaammin perinnetyö ja sen tukeminen ja turvaaminen. Tavoitteena on sen aate- ja arvomaailman turvaaminen, jonka puolesta veteraanit aikanaan taistelivat sodissa 1939 – 1945.

Perinnetyön ja aatteellisen työn ohessa Sotaveteraaniliiton toimintaa tarvitaan edelleen 2000-luvulla myös sosiaalisella puolella, joskin hieman eri tavoin kuin aiemmin. Kun asunnonhankintaan liittyneet kysymykset olivat hallinneet liiton toimintaa ja toimenkuvaa 1950-luvun puolivälistä aina 1970-luvun puoliväliin ja eläke- ja kuntoutuskysymykset siitä eteenpäin, 2000-luvulla esiin on noussut ja nostettu uusina tavoitteina veteraanien itsenäinen kotona selviytyminen ja siihen liittyvä tuki- ja neuvontatoiminta.

Liitto on osaltaan tukenut ja edistänyt veteraanien asuntojen korjauksiin liittyviä neuvontapalveluja sekä mm. aloittanut vuoden 2004 alussa sosiaalineuvojahankkeen, jonka tarkoituksena on tarjota ilmaisia neuvontapalveluja ikääntyville veteraaneille, jotka eivät välttämättä enää itse kykene hakemaan heille kuuluvia etuuksia tai avustuksia kunnalta tai valtiolta. Myös veteraanien henkiseen hyvinvointiin on panostettu – ennen muuta hengellisen toiminnan kautta. Myös veteraaneille yhdistysten kautta tarjotut harrastukset (mm. kuntoliikunta) ovat osaltaan auttaneet (usein yksinäisiä) veteraaneja saamaan virkistystä oman kodin ulkopuolellakin.

Muista 2000-luvun hankkeista voisi mainita projektin, jonka liitto on kohdistanut sotaveteraanien leskiin ja omaishoitajiin. Nämä ryhmät eivät yleensä saa juuri mitään erityisetuuksia valtiovallan tai kuntien taholta. Heidän hyväkseen liitto ja sen naisjärjestö suunnittelivat omat kunto- ja virkistysviikot, joista ensimmäiset pantiin toimeen kesällä 2005. Mukana olleet olivat hyvin tyytyväisiä ja kiitollisia näistä kursseista ja toivoivat niille ehdottomasti jatkoa.

Yhteistyön tiivistyminen veteraanijärjestöjen kesken

Kuten sarjan edellisessä osassa kerrottiin, vuonna 1999 perustettu Suomen veteraaniliittojen valtuuskunta (VEVA) tiivisti veteraanijärjestöjen välistä yhteistyötä merkittävästi. Sen avulla ja kautta veteraanijärjestöt saattoivat muokata yhteisen kantansa, joka sitten vietiin Rintamaveteraaniasiain neuvottelukuntaan (Rineen) ja sieltä edelleen eteenpäin.

Yhteistyön tiivistymistä kuvaa osaltaan sekin, että veteraanijärjestöt ryhtyivät järjestämään yhteisiä varainkeräyksiä vuodesta 2000 alkaen. Yhteisten keräysten ulkopuolelle jäi kuitenkin Sotainvalidien Veljesliitto, jolla oli oma, perinteikäs syyskeräyksensä. Jottei päällekkäisyyttä sen kanssa olisi syntynyt, muiden veteraanijärjestöjen yhteiset varainkeräykset päätettiin ajoittaa kevääseen. Lisäksi kullakin liitolla, myös Sotaveteraaniliitolla, oli edelleen omiakin keräyksiään.

Tavallaan yhteistyön tiivistymistä kuvaa sekin, että veteraanijärjestöjen – mutta lisäksi muidenkin tahojen – toimesta perustettiin Tammenlehvän Perinneliitto (TaPe) vuonna 2003. Perinneliiton tehtävänä on vaalia Suomen sotien 1939 – 1945 perintöä ja mm. tehdä siihen liittyvää tutkimus- ja selvitystyötä. Vuoden 2006 alussa liitolla oli kahdeksan yhteisöjäsentä ja useita yhteistyökumppaneita.

Viimeisin – hyvin konkreettinen – esimerkki liittojen välisen yhteistyön tiivistymisestä on päätös liittojen siirtymisestä yhteiseen toimitaloon Helsingin Pasilaan alkuvuodesta 2008. Neljän veteraanijärjestön lisäksi samoihin tiloihin tulee mm. Tammenlehvän Perinneliitto ja Veteraanivastuu ry, joka koordinoi veteraanijärjestöjen yhteistä varainhankintaa.

Muutokset liitossa

Liiton puheenjohtajaksi tuli vuonna 1998 espoolainen Aarno Lampi, joka jatkoi tehtävässään vuoteen 2004. Hänen kaudellaan korostui kolme asiaa:

- veteraanijärjestöjen välisen yhteistyön syventäminen ja monipuolistaminen
- liiton tulevaisuussuunnitelmien laatiminen
- perinnetyön (entistä vahvempi) painottaminen

Seinäjoen liittokokouksessa liiton uudeksi puheenjohtajaksi valittiin oululainen Aarno Strömmer, joka oli aiemmin toiminut mm. valtuuston puheenjohtajana. Hänen kaudellaan ryhdyttiin mm. laatimaan uusia mallisääntöjä sotaveteraaniyhdistyksiä ja -piirejä varten. Uudet mallisäännöt tarjoavat mm. mahdollisuuden antaa kannattajajäsenille äänioikeus sotaveteraaniyhdistyksen vuosikokouksissa. Kuten puheenjohtaja Strömmer on todennut, kyse on suosituksista: ”On syytä korostaa, että mallisäännöt ovat suosituksia. Päätös uudistuksesta on tyystin yhdistysten oma asia.” ”Kun kannattajajäsenet lopulta ottavat vastatakseen sotaveteraaniyhdistysten toiminnasta, sen tulee tapahtua yhteisymmärryksessä veteraanien kanssa.”

Kaarle Sulamaa

Lääkintähenkilökuntaa sekä -kalustoa että -tarvikkeita

TANSKAN JA RUOTSIN AMBULANSSIT TALVISODASSA

Lähes välittömästi tiedon neuvostohyökkäyksestä tultua Kööpenhaminaan ja Tukholmaan 30.11.1939 sekä Tanskassa että Ruotsissa käynnistettiin hankkeet niin kutsuttujen ambulanssien – itsenäiseen toimintaan pystyvien lääkintähoitoyksiköiden – lähettämiseksi yhteistoiminnassa Punaisen Ristin kanssa Suomeen. Sekä Tanskassa että Ruotsissa hankkeet rahoitettiin nopeasti toteutetuilla kansalaiskeräyksillä. Tanska lähettäisi yhden ambulanssin ja Ruotsi kaksi, joista toinen tulisi ruotsalaisen vapaaehtoisjoukon mukana.

Kuvassa oikealla oleva tanskalaisen ambulanssin päällikkö, professori Ole Chievitz on juuri lopettanut leikkauksen Joensuun kenttäsairaalassa, jota myös Kirurgiseksi sairaalaksi kutsuttiin.

”Kunniakasta kantaa Tanskan lippua”

Tuon tunnuksen alla maan kokeneimmaksi sotakirurgiksi mainitun professori Ole Chievitzin johdolla kootun ambulanssin 25 vapaaehtoista saapuivat jouluaattona 1939 Ruotsin kautta Tornioon ja sieltä edelleen Muurolan parantolaan. Kuudesta tanskalaislääkäristä kolme oli kirurgeja. Myöhemmin tammikuun 1940 lopulla Kööpenhaminasta tulisi vielä lisää neljä lääkäriä sekä kahdeksan sairaanhoitajaa. Professori Chievitz itse oli jo nuorena kirurgina 1918 ollut Suomessa ambulanssin ylilääkärinä. Tanskalaiset olivat perehtyneet myös Espanjan kansalaissodassa saatuihin tuoreisiin kokemuksiin haavojen ja muiden sotavammojen hoidossa.

Ambulanssi oli varautunut perustamaan sata hoitopaikkaa käsittävän kenttäsairaalan. Koko varustus tuotiin Tanskasta – muun muassa leikkauspöydät, siirrettävä röntgenlaite sekä vuoteet kaikkine varusteineen. Täydellinen instrumenttivalikoima mahdollisti sekä sotilaiden että myös siviilien hoidon – mukana oli jopa gynekologiset instrumentit synnytyspihtejä myöten. Edelleen lääkkeitä ja sidetarpeita oli varattu kolmen kuukauden arvioidun tarpeen verran. Myös lastat ja kainalosauvat kuuluivat varustukseen – samoin kuin elintarvikkeitakin.

Välittömästi joulun jälkeen ambulanssi siirtyi Muurolasta Rovaniemelle, jonne käskyn mukaan piti perustaa kenttäsairaala. Kaksi sen osastoa oli määrä sijoittaa lähemmäksi rintamaa – toinen Kemijärvelle ja toinen Petsamon suunnalle. Kesken kenttäsairaalan pystyttämisen tuli uusi käsky, jonka mukaan Tanskan ambulanssi siirtyisikin välittömästi Joensuuhun. Syynä muutokseen oli ruotsalaisen vapaaehtoisjoukon määrääminen jatkossa Sallan rintamalle. Koska heillä oli oma ambulanssinsa, oli luonnollista, että se tulisi vastaamaan Svenska Frivilligkåren’in - SFK:n - lääkintähuollosta.

Kaakon kulmalle

Tammikuun 1940 alussa tanskalaisten 100-paikkainen kenttäsairaala, myös Kirurgiseksi sairaalaksi kutsuttu, oli valmiina Joensuun lyseossa vastaanottamaan ensimmäiset rintamalta tuotavat potilaansa. Kaikkiaan henkilökuntaa oli nyt 130 mukaan luettuna talous-, hoito- ja apuhenkilöstö, lääkintäsotilaat sekä vartiomiehistö.

Välittömästi Joensuussa oli käynnistetty vapaaehtoisten verenluovuttajien kartoittaminen. Kiivaampien taisteluiden aikana verta tultaisiin saamaan myös muualta Suomesta sekä lentokuljetuksilla Ruotsista. Ilomantsin sekä Laatokan koillispuolella käytyjen taisteluiden aikana haavoittuneita saattoi tulla illan ja yön kuluessa jopa 30-40. Ennätys oli 65 potilasta samana yönä. Kuljetukset jouduttiin hoitamaan pimeänä aikana ilmavaaran takia. Haavoittuneita tuotiin pääasiassa Ilomantsista sekä Värtsilän ja Sortavalan sairaaloista. Joensuun kenttäsairaalasta jatkokuljetukset kotirintaman sotasairaaloihin hoidettiin sairasjunilla.

Pulaa lääkäreistä - erityisesti kirurgeista - pyrittiin paikkaamaan lainaamalla heitä. Niinpä tanskalaislääkäreitä oli ajoittain komennuksilla Värtsilän ja Sortavalan sairaaloissa, Ilomantsin suunnalla pääsidontapaikalla sekä Nurmeksessa auttamassa pommitusten uhreja. Myöhemmin Karjalan kannaksella lääkäreitä lainattiin Rauhan suuressa keuhkotautiparantolassa sekä Kirvussa toimineisiin kenttäsairaaloihin. Lisäksi sodan lopulla kolme tanskalaislääkäriä työskenteli Helsingin ylikuormitetuissa sairaaloissa.

Kannaksen rintamalle

Hyökkääjän paineen kasvaessa Karjalan kannaksella kenttäsairaala sai helmikuun puolessa välissä käskyn siirtyä runsaat kolme peninkulmaa linnuntietä Imatralta itäkoilliseen sijaitsevalle Ilmeelle. Tuskin sairaala, nyt 200-paikkaisena, oli saatu sijoitettua kolmeen suureen kivirakennukseen, kun jo illan hämärtyessä alkoi sairasautojen taukoamaton virta tuoda haavoittuneita Vuoksen ja Taipaleen rintamilta.

Pahimmillaan kahteen sataan vuoteeseen jouduttiin sijoittamaan 280 miestä asettamalla sängyt vierekkäin yhtenäisiksi riveiksi sekä majoittamalla potilaita lattialla oleville patjoille. Yöt kuluivat haavoittuneiden lajittelussa, erilaisissa hoitotoimenpiteissä - sitomisessa, siteiden vaihdossa, lääkitsemisessä ja ennen kaikkea leikkauspöytien ääressä. Joka yö sairasautoilla kuljetettiin 60-100 potilasta parinkymmenen kilometrin päässä olevalle Rautjärven asemalle, josta matka jatkui sairasjunilla kotirintaman sotasairaaloihin.

Rauhan tultua 13.3.1940 alkoi kiireinen evakuointi. Viimeiset Ilmeen kenttäsairaalasta tulevat kuormat lastattiin Rautjärvellä odottavaan junaan neljä päivää myöhemmin. Vähän tätä ennen tanskalaiset olivat seuranneet jokaisen mieleen painuvaa ”järkyttävää, outoa kohtausta” kuun valaisemassa Ilmeen kalmistossa. Miesryhmä kaivoi ylös talvisodan sankarivainajien ruumisarkut, jotka nostettiin rekiin kuljetettaviksi jäljelle jääneeseen Suomeen.

Savonlinnan ambulanssisairaala

Ensimmäinen ruotsalaisista ambulansseista saatiin lähtövalmiiksi joulun aluspäivinä 1939. Panssarilaiva Tapperhet saattoi ambulanssia tuovaa alusta Ruotsin aluevesirajalle, josta edelleen suomalaiset vastasivat turvallisuudesta. Ruotsalaiset toivat mukanaan sairaalan koko varustuksen leikkauspöytineen ja röntgenlaitteineen. Myös tarvittavat lääkkeet ja sidontamateriaalit kuuluivat varustukseen samoin kuin omat sairasautot.

Ruotsalaissairaala sijoitettiin joulukuun lopulla Savonlinnan lyseon tiloihin. Perustetussa sotasairaalassa oli sata paikaa. Lisäksi lähemmäksi rintamaa sijoitettiin 50-paikkainen kenttäsairaalaosasto Ruskealaan, paikallisen pappilan rakennuksiin. Paikalle jäänyt kirkkoherra hoiti vapaaehtoisena jatkossa osaston puhelinpäivystystä öisin. Myöhemmin kenttäsairaalaosasto siirtyi lähemmäksi rintamaa Hämekoskelle. Pommitusten seurauksena siitä jouduttiin sittemmin luopumaan.

Kaikkiaan ruotsalaista vapaaehtoista henkilökuntaa sairaalassa oli 40 henkeä. Lääkärikunnasta kahdella kirurgilla oli tuoreita kokemuksia sotakirurgiasta, sillä he olivat olleet muutamaa vuotta aikaisemmin ruotsalaisen ambulanssin mukana Abessiinian sodassa. Armeijan lääkintäjohdon kanssa sovittiin vaikeiden kirurgisten tapauksien lähettämisestä Savonlinnaan – ja toisaalta myös Joensuuhun, missä myös oli päteviä kirurgeja. Sodan päätyttyä ruotsalaissairaala jatkoi toimintaansa Savonlinnassa aina huhtikuun 1940 loppuun saakka.

Lapin puolustajien ambulanssi

Helmikuun lopulla 1940 ruotsalaisvapaaehtoiset - SFK - kenraali Ernst Linderin komentama hyvin varustettu sotatoimiyhtymä otti rintamavastuun Sallan suunnalla vapauttaen samalla viisi suomalaispataljoonaa siirrettäväksi Viipurinlahden ratkaisutaisteluihin. Lisäksi ruotsalaisten lentorykmentti vastasi pohjoisen ilmatilan puolustuksesta.

SFK:n lääkintähuollosta vastaava 250-paikkaiseksi kaavailtu ambulanssi oli myös hyvin varustettu. Sen kalusto oli ostettu Ruotsin armeijalta keräysvaroilla. Sen mukana tuli vapaaehtoista ruotsalaista lääkintähenkilökuntaa vajaa puolitoista sataa henkeä mukaan lukien 16 lääkäriä. Sotasairaala perustettiin Muurolan tuber-

kuloosiparantolaan sekä kenttäsairaala Kemijärvelle, josta matkaa rintaman tuntumassa oleville sidontapaikoille oli vielä kuusi peninkulmaa. Lisäksi Ivalon kenttäsairaalan vahvistukseksi lähetettiin ruotsalaislääkärin johtama osasto. Muurolan sairaala sai ”tulikasteensa” heti ensimmäisenä päivänä, jolloin pommitusten uhreja tuotiin Rovaniemeltä.

Lapin pitkät kuljetusmatkat olivat oma ongelmansa. Ambulanssin mukanaan tuoma runsas ajoneuvokalusto oli todella tarpeen. Ruotsalaisten kokemusten mukaan punaisen ristin merkit autoissa eivät suinkaan suojelleet niitä ilmahyökkäyksiltä, vaan päinvastoin ne tuntuivat vetävän tulta puoleensa. Niinpä kuljettajat peittivät jatkossa merkit. Kaikkiaan ruotsalaisten omat menetykset Sallan rintamalla olivat 33 miestä kaatuneina. Lisäksi 50 miestä haavoittui ja vaikeita paleltumistapauksia oli 130.

Apua ahdistetulle

Tanskalaiset ja ruotsalaiset olivat toimineet ambulanssien lähettämisessä nopeasti – valmistelut oli aloitettu välittömästi talvisodan alettua. Runsaat pari viikkoa myöhemmin myös Kansainliitto – erottaessaan hyökkäävän Neuvostoliiton jäsenyydestään – kehotti samalla antamaan myös humanitääristä apua hyökkäyksen kohteelle. Ambulanssit vapaaehtoisineen olivat osaltaan hyvä esimerkki kansainvälisestä yhteisvastuusta ja hyvästä naapuruudesta.

Lääkintäapu otettiin kiitollisuudella vastaan – sen haavoittuneiden kanssa työskennelleet saivat kaikki kokea. Yhtäpitävästi sekä tanskalaiset että ruotsalaiset ovat kertoneet myös suomalaisten rauhallisuudesta, päättäväisyydestä ja yksimielisyydestä.

Antti Hannula

Kirjallisuutta:
Hylander, Fride: Ruotsalaisesta ambulanssisairaala kuului osana Suomelle annettuun veljelliseen apuun. Huoltoupseeri 2/1981.
Lefevre, Halfdan: Tanska lähetti ambulanssin. Porvoo 1941.
Nilsson, Orvar: Rikssvenska frivilliga. Teoksessa Finland i krig 1939-1940. Första delen. Helsingfors 2001.
Svenska frivilliga i Finland 1939-1944. Förbundet Svenska Finlandsfrivilliga. 1989.
Tirronen, Eino: Huollon toiminta. Talvisodan historia 4. Porvoo 1979.

Loputtomina rivistöinä täyttivät kotinsa jättämään joutuneet karjalaiset sekä viimeiseen saakka taistelleet joukot tiet vetäydyttäessä maaliskuussa 1940 uuden rajan taakse. Tanskalainen ambulanssiauto ohittaa rekikaravaania.

Ensimmäiset haavoittuneet ovat saapuneet ruotsalaisen ambulanssin perustamaan Savonlinnan sotasairaalaan vuoden 1940 alussa.

Kristus syntyy - kiittäkää
Riemullista Joulunaikaa ja
Jumalan siunaamaa Vuotta 2008

Haminan ortodoksinen srk	Hämeenlinnan ortodoksinen srk	Iisalmen ortodoksinen srk
Ilomantsin ortodoksinen srk	Joensuun ortodoksinen srk	Kajaanin ortodoksinen srk
Kotkan ortodoksinen srk	Lapin ortodoksinen srk	Lieksan ortodoksinen srk
Nurmeksen ortodoksinen srk	Oulun ortodoksinen srk	Rautalammmin ortodoksinen srk

Taipaleen ortodoksinen srk	Turun ortodoksinen srk	Vaasan ortodoksinen srk	Varkauden ortoksinen srk

Pioneerimuseolle uudet tilat

Maamme vanhin aselajimuseo, Pioneerimuseo, on pysyvästi muuttanut Korialta Miehikkälään. Kunnan omistamasta Pitäjäntalosta järjestyi museolle peruskunnostetut ja ajanmukaiset toimitilat. Ulkonäyttelytila saatiin aidatulta piha-alueelta ja lisää sisänäyttelytilaa viereisen tontin liiketalosta. Yli 10 vuotta kestänyt ”varastokausi” sai viimein päätöksensä, kun museo koko laajuudessaan avattiin yleisölle heinäkuun alussa.

”Kymenlaaksossa sijaitsevan Miehikkälän valinta Pioneerimuseon sijaintipaikaksi on osittain seurausta parhaillaan toteuttamisvaiheessa olevasta hankkeesta perustaa paikkakunnalle valtakunnallinen Salpakeskus”, Pioneerimuseon siirtohankkeen projektipäällikkö, everstiluutnantti **Jaakko Martikainen** kertoo. ”Verkostoituminen alueella sijaitsevin muiden sotahistoriallisten- ja kotiseutumuseoiden kanssa tehostaa myös Pioneerimuseon asiakaspalvelua, markkinointia ja henkilöstöhallintoa.”

Pioneerimuseo on maamme vanhin aselajimuseo, toimintansa se aloitti jo 1945. Pioneeriaselajin sotahistorialliseksi erikoismuseoksi se nimitettiin Puolustusministeriön päätöksellä 1987. Pioneeriaselajin Liiton hallinnoima museo toimi ensimmäiset viisikymmentä vuotta Elimäellä, Korian varuskunnan yhteydessä. Pioneerien jättäessä varuskunnan 1994, jouduttiin museo sulkemaan yli 10 vuodeksi. Uuden sijaintipaikan löydyttyä Miehikkälästä vuonna 2003, voitiin museon uudelleen avaamisen suunnittelutyö käynnistää.

”Tulevaa museotoimintaa ennakoiden, avattiin entisessä pankkikiinteistössä perusnäyttelytoiminta vuonna 2006. Se oli sisätilanäyttely, jossa tarkasteltiin pioneeriaselajin kehitystä ensimmäisestä maailmansodasta lähtien, jatkosodan loppuun, aselajikehittäjän kenraaliluutnantti Unio Sarlinin näkökulmasta nähtynä”, Jaakko Martikainen kertoo. ”Perusnäyttelyn ennakkovaihe antoi hyvän lähtökohdan lopullisen perusnäyttelyn suunnittelulle. Museotilojen peruskorjaustöiden viimein valmistuttua voitiin perusnäyttely purkaa ja siirtää se osana Pitäjäntalolle suunniteltuun kokonaisuuteen.”

Suunnittelu ja toteutus

Pioneeriaselaji käsittää kaksi toimialaa: pioneeriala ja suojeluala. Pioneerialaan kuuluvat: suluttaminen, miinoittaminen ja liikkeen edistäminen. Suluttaminen käsittää miinoittamisen, kohteiden (kuten sillat ja tiet) hävittämisen kulkuyhteyksien sulkemisen. Liikkeen edistämiseen sisältyvät miinoitteiden raivaus, vesistöjen ylitys, siltojen ja teiden rakentaminen, korjaaminen ja kunnossapito. Suojelutoimiala pyrkii suojaamaan omia joukkoja ydinaseen, biologisen- ja kemiallisenaseen sekä polttonesteiden haitoilta. Tämä kaksijakoisuus näkyy myös museotoiminnan suunnittelussa.

Pioneerimuseon esineistö käsittää 18 kokoelmaa, joissa on yhteensä lähes 3 700 nimikettä. Esineet ovat omia ja Sotamuseon deponoimia. Vanhimmat esineistä ovat 1900-luvun alkuvuosilta.

Sisänäyttelytilaa museolla on kahdessa kiinteistössä, Pitäjäntalolla ja viereisessä liikerakennuksessa noin 400 m2 sekä ulkonäyttelytilaa 2500 m2. Miehikkälän kunta kunnosti rakennukset ja ulkonäyttelypihan. Joensuulainen Arkkitehtitoimisto Torikka & Karttunen laati näyttelytilojen visuaalisen suunnitelman ja museotutkija Armi Oinonen tuotti näyttelyn käsikirjoituksen ja vastasi esineiden esillepanosta. Projektipäällikkö Martikainen vastasi näyttelyrakenteiden rakentamisesta.

Vaihtuvat näyttelyt

Pioneerimuseo ylläpitää useamman vuoden kestävää perusnäyttelyä sekä järjestää lyhytkestoisia, muutaman viikon tai kuukauden kestäviä vaihtuvia näyttelyjä. Perusnäyttelyssä kerrotan esineistön ja kuvin avulla aselajihistorian keskeisistä asioista, kehityksen päälinjoista sekä lajin huippu ja käännekohdista. Vaihtuvissa näyttelyissä puolestaan syvennetään ja tarkastellaan jotakin perusnäyttelyn teemaa tai esitetään aselajiin kuuluvaa, mutta perusnäyttelyn ulkopuolelle jäävää aineistoa.

Markkinointi tärkeässä asemassa

”Pioneerimuseo pyrkii muokkaamaan museolliset palvelunsa mahdollisimman laadukkaiksi sekä itse näyttely mielenkiintoiseksi ja halutuksi”, Jaakko Martikainen suunnittelee. ”Erityisen tärkeää on käyttää mediaa hallitusti ja tehokkaasti. Kotisivujen tulee olla informatiiviset ja niiden päivitykset ajan tasalla. Myös kiinteä toiminta yhteistyökumppaneiden kanssa on tärkeää.”

Kuvat ja teksti Matti Värri

Museo-opas Anna-Elina Hintikka ottaa jo eteisessä vieraat vastaan. Pioneerimuseoon tulijat hän ohjaa kuvassa oikealle, kotiseutumuseoon tulijat vasemmalle.

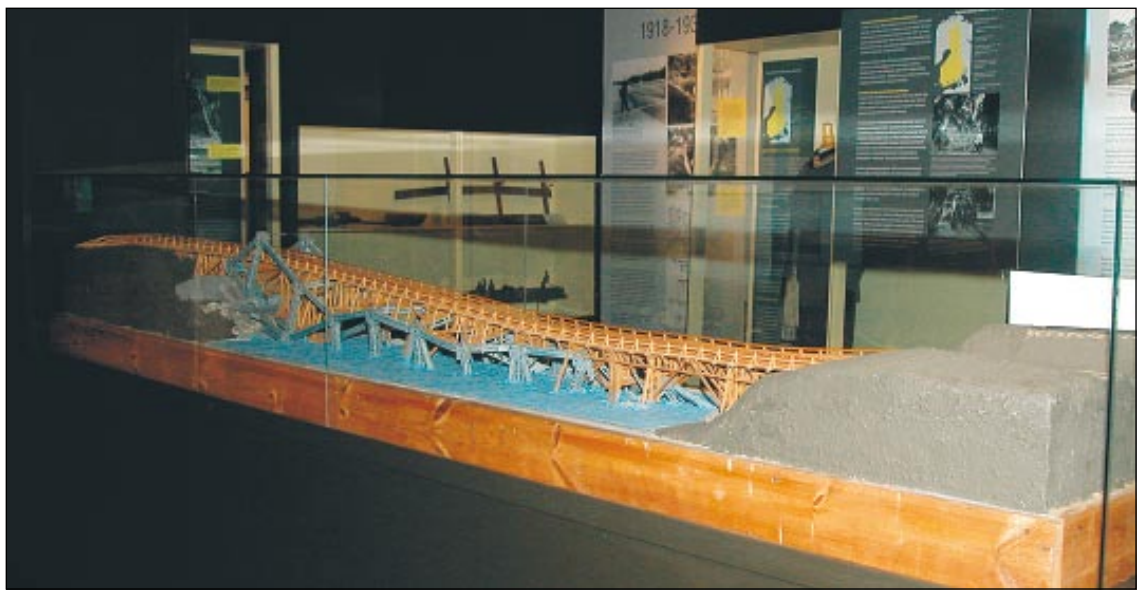

Yksi sisätilan näyttelyn uljaimmista nähtävyyksistä on Kiviniemensillan pienoismalli. Sillan pituus oli 105 m ja kantavuus 7 tonnia, joka hyvin riitti sen aikaisten ajoneuvojen painolle. Silta oli käytössä talvisodan aikana ja jatkosodan alkaessa, mutta purettiin 1942. Samalle paikalle rakennettiin rautatiesilta 1942-43, joka räjäytettiin vetäytymisvaiheessa 1944.

Pioneerimuseo avattiin Pitäjäntalossa, Miehikkälässä 1.7.2007. Projektipäällikkö Jaakko Martikainen lupaa Pioneerimuseoon näyttävät opasteet.

Sotaveteraaneja tervehtien ja siunattua Joulunaikaa ja Uutta Vuotta 2008 toivottaen

Muuramen srk	Mynämäen srk	Mäntsälän srk	Mäntyharjun srk
Naantalin seurakunta	Nakkilan srk	Nastolan seurakunta	Nurmeksen srk
Nurmijärven srk	Orimattilan srk	Oriveden srk	Oulaisten srk
Oulun ev.lut.seurakunnat: Tuomiokirkko srk, Oulujoen srk, Tuiran srk, Karjasillan srk	Oulunsalon srk	Padasjoen srk	Paimion srk
Pelkosenniemen srk	Perniön srk	Perttelin srk	Pertunmaan srk
Peräseinäjoen Kappeliseurakunta	Pietarsaaren Suomalainen srk	Pihtiputaan srk	Pitäjänmäen srk, Helsinki
Pomarkun srk	Pornaisten srk	Porvoon Suomalainen srk	Posion srk
Pudasjärven srk	Punkaharjun srk	Punkalaitumen srk	Puumalan srk
Pyhtään srk	Pyhäjoen srk	Pyhärannan srk	Pyhäselän srk
Pöytyän srk	Raahen srk	Raision seurakunta	Rantsilan srk
Ranuan srk	Rauman srk	Rautjärven srk	Reisjärven srk
Rekolan srk, Vantaa	Rengon srk	Riihimäen srk	Ristijärven srk
Roihuvuoren srk, Helsinki	Rovaniemen srk	Ruokolahden srk	Ruotsinpyhtään srk

Kaukajärvi-
OSUUSKUNTA
ISA Juvankatu 10
PL 7, 33711 Tampere
Puh. isännöintipalvelu 0104242900
huoltopalvelu 0104242950

Hyvää Joulua

Lomakotisäätiön tuetut lomat

Lomakotisäätiön tuettujen lomien haku v. 2008 on alkanut.
V. 2008 ensimmäinen mahdollinen lomaviikko Lautsiassa on viikko 5.
Lomat ovat viiden vuorokauden puolihoitolomia.
Virkistysviikkojen omavastuu on 15,- / vrk ja teemaviikkojen 20,- / vrk.
Lomatukea haetaan aina kirjallisesti.
Hakulomakkeita saa puhelimitse tilaamalla numerosta (03) 647 0821 tai nettisivulta www.lomakotisaatio.fi

Lomakotisäätiö
PVV Lomakotisäätiö
Lautsiankuja 20, 14700 HAUHO, (03) 647 0821
pvv@lomakotisaatio.fi, www.lomakotisaatio.fi

Valitse pankki, jossa pääset käsiksi kaikkiin OP-Pohjola-ryhmän etuihin.

Oulun OP

OP-bonus on yksi etu, jonka voit saada, kun keskität asioinnin Oulun Osuuspankkiin. Et arvaakaan, kuinka mielellämme kertoisimme muistakin sinulle kuuluvista eduista. Tule käymään! Tee ajanvaraus valmiiksi numerosta **010 2535 014.** Lisätietoa bonuksista ja eduista saat osoitteesta **www.op.fi/oulu. Etua elämään. OP-Pohjolasta.**

Säätiöt ovat mahdollistaneet avustustyötämme

Veteraanisukupolvi on tottunut tulemaan toimeen omillaan ja avun pyytäminen koetaan usein jopa kiusallisena. Sosiaalitoimen puoleen uskaltautuvat kääntymään hyvin harvat, joten oman yhdistyksen kautta on usein helpompi lähteä ahdinkoaan purkamaan. Avustustoiminnassa tulee aina kunnioittaa hakijan yksityisyyttä.

Sotavahinkosäätiö, Eileen Starckjohann ja Thelma Starckjohann-Bruun Säätiö, Kaatuneiden Muistosäätiö ja **Sotaveteraanien tuki- ja perinnesäätiö** ovat olleet merkittäviä tukijoita avustettaessa veteraaneja, heidän puolisoitaan ja leskiään arkipäivän vaikeuksissa.

Henkilökohtaisiin avustuksiin on vuonna 2007 käytetty 228 790 euroa ja avustusta on saanut 577 henkilöä lokakuun loppuun mennessä. Keskimääräinen avustus on ollut noin 400 euroa. Lääke- ja hoitokulujen omavastuuosuudet, silmälasien hankinta ja asunnonkorjaukset ovat olleet pääasiallisia avustuskohteita. Jokaiselle säätiölle tehdään tilitys vuoden lopussa, jossa näkyy miten raha on jakautunut, montako saajaa ja mihin kohteisiin varoja on käytetty. Hakijoiden henkilötiedot eivät näy raporteissa. Avoimuus ja luotettavuus ovat yhteistyön lähtökohta. Lahjoittajan on aina tiedettävä, mihin tarkoitukseen varat on käytetty.

Avustukset ovat olleet kertaluontoisia ja ne ovat aina perustuneet hakemukseen, jossa on ollut liitteenä kuitit aiheutuneista kuluista sekä hakijan tulotiedot. Samalle hakijalle ei ole voitu myöntää avustusta samana vuonna useampaan kertaan ja hyvin perustelluin syin peräkkäisinä vuosina. Tulorajat ovat olleet 1 050 euroa bruttona kuukaudessa.

Veteraaneista yli puolet saa ylimääräistä rintamalisää, joka tarkoittaa käytännössä sitä, että eläke jää alle 1 000 euroa kuukaudessa. Samoin lesket sinnittelevät usein 400- 700 euron eläkkeellä Niinpä yllättävät sairaus- tai lääkekulut tai silmälasien uusiminen aiheuttavat ymmärrettävästi taloudellisen ahdingon.

Vaikka avustukset ovatkin henkilökohtaisella tasolla pieniä, niin ne ovat kuitenkin kädenojennus ja on lämmittänyt saajien mieltä.

Martti, 85 vuotias veteraani, antoi luvan sille, että hänen saamastaan tuesta voidaan kertoa. Martti asuu yksin omakotitalossaan. Seurana hänellä on tallissa ja pihapiirissä vapaana käyskentelevä Minttu hevonen. Minttu on hyvin hoidettu ja on isännän ilo ja silmäterä. Martinkin kohdalla korostuu yhteistyö, jossa löytyy useampia auttajia erilaisiin tarpeisiin. Martin veli (itsekin yli 70 vuotta) on ollut yksi puuhamiehistä kohennettaessa Martin elinoloja. Puutavaraa tuli Vapo Oy Hankasalmen sahalta Hankasalmen Sotaveteraanit ry:n puheenjohtaja **Martti Pyykkösen** organisoimien siivoustalkoiden palkkiona jyväskyläläiselle **Juhani Martinin** vetämälle Talkooteamille, joka ohjasi sitä edelleen tähän kohteeseen. Vanhustyön Keskusliiton korjausneuvoja **Erkki Vesander** on ollut koko ajan mukana ja Sotavahinkosäätiön avustuksella maksettiin osa muista aiheutuneista kuluista.

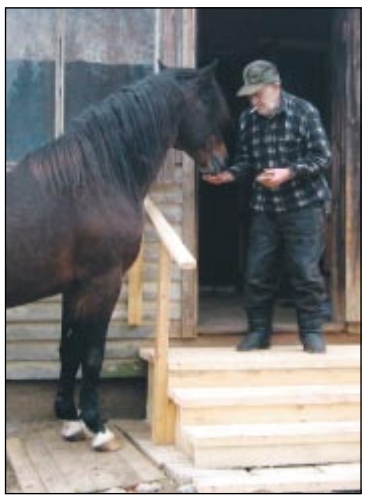
Martti ja Minttu

Tikkakosken Reserviupseerit ry on varapuheenjohtajansa **Pekka Oravan** suulla luvannut ensi talvena pitää saunapolun avoinna lumesta ja auttaa vedenkannossa ja olla muutenkin apuna jos Martti sitä tarvitsee.

Martti haluaa elellä omassa kodissaan rauhassa metsän keskellä. Veljeä ei ole jätetty.

Anni Grundström

Sauna ennen...

ja nyt

Kuntoutus on etuus, joka pitää vuosittain hakea

Kuntoutus on lakisääteinen etuus veteraaneille. Kuntoutuksen toteutus ja kuntoutukseen pääsy vaihtelee kunnittain. Suomen Sotaveteraaniliitto muistuttaa, että jokainen kuntoutukseen oikeutettu veteraani hakisi kuntoutukseen. Seuraamme kuntoutuksen toteutumista ja määrärahojen riittävyyttä kunnissa yhdessä piiri- ja yhdistysorganisaatioidemme kanssa.

Vuoden 2008 kuntoutusmääräraha on 40,3 miljoonaa. Se jakautuu kunnille siellä asuvien veteraanien määrän mukaisesti.

Kuntoutushakemus tehdään oman kuntaan

-Kuntoutushakemukseen on liitettävä lääkärinlausunto, myös aviopuolison hakemukseen. Mikäli hakijalla on kiinteä hoitosuhde oman kunnan terveyskeskukseen, ei käyntiä lääkärinvastaanotolla välttämättä tarvita.

-Rintamaveteraanin aviopuoliso voi osallistua laitoskuntoutukseen samanaikaisesti rintamaveteraanin kanssa samassa kuntoutus- ja hoitolaitoksessa 10 vuorokautta. Rintamaveteraanin puolisolla ei kuitenkaan ole subjektiivista oikeutta päästä kuntoutukseen puolisonsa kanssa, vaan yhteisen kuntoutusjakson tulee olla kuntoutuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukainen. Samanaikaisen kuntoutusjakson tavoitteena on mm. tukea hoitavan aviopuolison jaksamista. Aviopuolisolla ei ole oikeutta avo- tai päiväkuntoutukseen.

Kuntoutusmuodot

-Laitoskuntoutus
-Avokuntoutus
-Päiväkuntoutus
-Kotikuntoutus

Päivä- tai muu avokuntoutus on ensisijainen kuntoutusmuoto silloin, kun avokuntoutus mahdollistaa tavoitellun hoitotuloksen. Esimerkiksi toimintakykyluokkaa I ja II kuuluvan veteraanin avokuntoutus voidaan toteuttaa 3x 10 tai 2x15 hoitokerran sarjoina, jolloin kuntoutustoimenpiteet jakaantuvat pitkälle aikavälille ja sillä voidaan saavuttaa toimintakykyä parantava hoitotulos.

Kuntoutusjakson välin ei ilman erityistä perustetta tulisi olla vuotta pitempi.

Anni Grundström

Suurentavat lukulaitteet, suurennuslevyt ym.
Luuppitalo.com
Puh/vastaaja 08-2371 1017
Korte Enterprises, info@luuppitalo.com
Juurikoskenkatu 6 A 7, 84100 Ylivieska

Hyvää Joulua
ja
Onnellista Uutta Vuotta 2008!

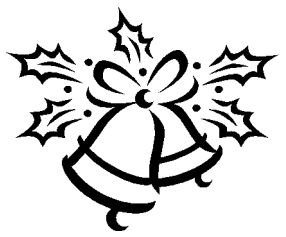

Oulunkylän kuntoutussairaala
Käskynhaltijantie 5, 00640 Helsinki
Puh. (09) 752 712

Runkosänkyjä veteraaneille

-Haluamme kiittää omalta osaltamme sotaveteraaneja siitä, että voimme juhlia nyt joulukuun kuudentena päivänä maamme itsenäisyyden 90-vuotispäivää. Ilman talvi- ja jatkosodassa mukana olleita veteraaneja meidän kaikkien aamut olisivat mahdollisesti hyvinkin toisenlaisia, muistuttaa Unico Finland Oy:n hallituksen puheenjohtaja Petri Saarinen

Unico Finland Oy:n hallituksen puheenjohtaja Petri Saarinen (oik.) sekä toiminnanjohtaja Markku Seppä ja sosiaalisihteeri Anni Grundström Suomen Sotaveteraaniliitosta.

Unico Finland on suomalainen perheyhtiö, jolla on patjanvalmistuksesta perinteitä 1950-luvulta lähtien ja tehdas sijaitsee Kauhavalla. Yritys lahjoittaa sata käsintehtyä runkosänkyä 50-vuotisjuhlasyksyään viettävän Suomen Sotaveteraaniliiton jäsenille. Lahjoituksen arvo on 50 000 euroa.

Unico Finlandin sotaveteraaneille valmistamat ja lahjoittamat 100 sänkyä ovat kooltaan 80x200cm ja niissä on hyvät pussijouset sekä profiloitua vaahtomuovia oleva petauspatja. Sängyt jaetaan Sotaveteraaniliiton kautta Sotaveteraanipiirien ja yhdistysorganisaatioitten tekemien ehdotusten mukaisesti. Asian käsittelyssä sovelletaan liiton yleisiä avustuksien myöntöperiaatteita ja lahjoitukset kohdistetaan pienituloisille, kotona asuville veteraaneille. Tarkempia tietoja asiasta saa oman alueen Sotaveteraanipiiristä.

Sängyt toimitetaan kotiin saajille tammi-helmikuussa 2008.

Anni Grundström

DETUR
Lyhin tie aurinkoon...
PITKÄT MATKAT
TUNISIA
SOUSSE
6 VIIKKOA, LÄHTÖ 4.1.2008
alkaen 759€
Kaiser-hotelli DD+, aamiainen

TALVIKOHTEITAMME:
THAIMAA:Phuket
EGYPTI: Hurghada& Sharm el Sheikh
TUNISIA: Sousse& Monastir&Hammamet
TURKKI: Antalya, Belek Kemer ja Alanya

LÄHILÄHTÖJÄ

LÄHTÖ		1VKO	2VKOA
8.1.	Sharm El Sheikh	549	649(7)
8.1.	Phuket	1149(8)	1549(2)
10.1.	Hurghada	479	549(4)
15.1.	Sharm El Sheikh	549	559(2)
15.1.	Phuket	1099(8)	1499(1)
17.1.	Hurghada	479	549
22.1.	Sharm El Sheikh	549	649(2)
22.1.	Phuket	1099(8)	1199
24.1.	Hurghada	479	549(5)
29.1.	Sharm El Sheikh	569	649(8)
29.1.	Phuket	1249(1)	1199
31.1.	Hurghada	479	589
5.2.	Sharm El Sheikh	569	649(8)
5.2.	Phuket	1099(8)	1199
7.2.	Hurghada	489	589

Lennot Helsingistä, alkaen/henkilö, voi olla myös määrittelemätön majoitus. hinta- ja paikkatilanne 30.11.

MATKATOIMISTO
DETUR Finland Oy
P. 0207 850 850
Lönnrotinkatu 13, Hki
avoinna ma-pe 9-17
Puhelinmyynti:
ma-pe 8:30-18
www.detur.fi
Myynti myös paikallisista matkatoimistoista

Kaikki tietävät, että bioenergia on tulevaisuuden ala. Mutta moniko tietää sen yli 60 vuoden kokemuksella?

Vapo on Itämeren alueen johtava bioenergian tuottaja – ja yksi merkittävimpiä teknologian kehittäjiä bioenergian eri muodoissa.

www.vapo.fi

VAPO

Sotaveteraaneja tervehtien ja siunattua Joulunaikaa ja Uutta Vuotta 2008 toivottaen

Saarijärven srk, Kannonkosken, Kivijärven ja Pylkönmäen Kappeliseurakunnat	Sallan srk	Sammatin srk	Sievin srk
Siikasalon srk	Siilinjärven srk	Sipoon seurakuntayhtymä, Sibbo kyrkliga samfällighet	Someron ja Somerniemen seurakunnat
Sulkavan srk	Sumiaisten Kappeliseurakunta	Suomussalmen srk	Sysmän srk
Säkylän srk	Sääksmäen srk	Taipalsaaren srk	Taivalkosken srk
Tammelan srk	Tampereen ev.lut.seurakunnat	Tapiolan srk, Espoo	Tarvasjoen srk
Tervolan srk	Tohmajärven srk	Toholammin Evankelisluterilainen srk	Tornion seurakunta
Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä	Tuusniemen srk	Tuusulan srk	Tyrnävän srk
Töölön srk, Helsinki	Urjalan srk	*Hiljenny joulun sanoman äärelle* Jouluaamun jumalanpalvelus Vaasan kirkosta joulupäivänä 25.12. klo 7.30 YLE 1 VAASAN SUOMALAINEN SEURAKUNTA	Valkealan srk
Vammalan srk	Vantaankosken srk, Vantaa	Varkauden srk	Vesilahden srk
Vilppulan srk	Vimpelin srk	Virolahden srk	Virtain srk
Ylihärmän srk	Yli - Iin srk	Ylämaan srk	Äänekosken srk

WITRAKTOR CAT®

SINI®
Sinituote Oy
Erkylän kartano 50
05820 Hyvinkää
019-76000
www.sini.fi

SOTAVETERAANEJA KIITTÄEN

Hanskitrans Ky
Alavus

Pakkalan Liikenne
Alavus

Söderlångvik Gård
Dragsfjärd

Espoon Lattiapinnoite Oy
Espoo

Hyvää Joulua

Asianajotoimisto Bergholm Oy
Espoo
Puh. 09-522 966

Ansien Trading Oy
Espoo

Sun Chemical Oy
Espoo

P.O.Pyhäjärvi Oy
Espoo
Rakentaa ja saneeraa

Tarvassaneeraus
Espoo

Bitrac Oy
Espoo
www.bitrac.fi

Ollasgård Håkan Nyström
Espoo

Rakennuspalvelu Juntunen Ky
Hankasalmi

Ulefosnv Oy Niemisen Valimo
Harjavalta

Kuljetus Simo Iitti Ky
Hartola

RETERMIA

TAIVASKAAN EI OLE RAJANA!
SUOMEN ILMAILULIITTO

V & V Suominen Oy
Helsinki

Helsingin Dataclub Oy
Toivottaa Hyvää Joulua Sotaveteraaneille

SRK-Rakennus Oy
Helsinki

Lektar-Yhtymä
Helsinki

SECO

Modio Oy
Helsinki

KOLSTER
Iso Roobertinkatu 23, 00120 Helsinki
puh. 09-618 821

Kiinteistöalan Kustannus Oy REP Ltd
Helsinki

SEAKING

Räjäytyskonsultit Oy
Helsinki

Metsämiesten säätiö
Helsinki

Korn/Ferry International Oy
Helsinki

Uudenmaan Pohjatutkimus Oy
Helsinki

Oy Konwell Ab
Helsinki

LAAKERI-SYSTEMS OY
Aleksis Kiven katu 48, 00510 Helsinki
puh. 09 2727 800, fax. 09 2727 8015

Töölön Pianokeskus Oy
Helsinki

Sankarihaudat mu

Kaatuneitten muistopäivänä 20. toukokuuta toteutettiin Lempäälän sankarihaudalla vaikuttava tilaisuus. Jokaisen 185 sankarihautalaatan takana seisoi lähimain samanikäinen nuori mies. Tällä konkreettisella toimella osoitettiin miten paljon yhden kunnan alueelta oli kaatuneina ja miten nuoria kaatuneet sotilaat olivat.

Kunniakäyntiin Isojoen sankarihaudalla osallistuivat Mauri Viitalähde ja Armi Viitalähde. Tilaisuudessa puhui kirkkoherra Vesa Rasta, joka muistutti menetyksistä, uhrauksista, suomalaisen sotilaan peräänantamattomuudesta sekä veteraanisukupolven asennoitumisesta.

Kanadassa Torontossa (vas.) Kauko Jokela ja Veikko Nuppola laskivat seppeleen muistokivelle. *Kuva: Kerttu Häkkinen*

Kanadassa Thunder Bayssa Suomi-kodin pihamaalla vuonna 1995 pystytetylle muistokivelle havuseppeleen laskivat Paavo Suokko ja Viktor Pussinen.

Kosken Hl. Sotaveteraanit laskivat seppeleen muistomerkille. Laskijoina olivat (vas.) Antero Utela, Olavi Vainio ja Alpo Rokkila.

uistuttavat uhrista

Kokkolan kirkolla seppeleen laskivat Mikael Granvik ja Rainer Sandström

Siikaisten Sotaveteraanien seppeleen laskivat puheenjohtaja Sulo Viitanen ja varapuheenjohtaja Risto Viitanen. Kunniavartiossa olivat kannattajajäsenet (vas.) Vilho Viitanen ja Kalevi Joensuu.

Idän ja lännen välissä suomalaiset ovat kokeneet kovan historian. Elämä pohjoisessa on vaatinut uhrinsa vainolaisten, hallan ja nälän sekä sotien kautta. Kirkkotarhoissamme on lukuisia muistomerkkejä historiamme raskailta ajoilta. Laajamittaisimmat muistomerkkimme ovat sotiemme 1939-45 sankarihaudat. Viiden vuoden aikana rintamillamme kaatui tai katosi noin 92 000 kansalaista, jotka pääsääntöisesti olivat kotiseutujemme nuoria miehiä. Heidän uhrinsa isänmaan puolesta merkitsi sotaleskeyttä joka 17. naiselle ja sotaorpoutta joka 25. lapselle. Tämän lisäksi sotainvalideja oli joka 16. aikuinen mies. Pienen kansan kokonaisuudessa uhri isänmaan pelastamiseksi oli mittava, mutta ei turha. Kunnioitamme syvästi vuosien 1939-45 sankarivainajia, isänmaan vammautuneita puolustajia sekä raskaan kotirintamavastuun kantaneita.

Sivistyneenä kansakuntana suomalaiset edellyttivät, että sankarivainajat tulee tilanteen niin salliessa saattaa kukin oman kirkkomaan sankarihautaan. Jokainen omalla nimellään ja henkilötiedoillaan. Useimmissa seurakunnissa yhteistyössä kunnan sekä veteraanijärjestöjen kanssa on laadittu veteraanimatrikkelit sotaan lähteneistä, sankarivainajista ja rintamalta palanneista. Oman läänini, Oulun läänin osalta kaikki viidenkymmenen kunnan matrikkelit valmistuivat maaliskuuhun 2006, yhteensä 75 kirjaa. Niihin on tallennettu myös paikkakuntiin liittyvää sotahistoriaa sekä rintamalta palanneiden henkilöiden myöhempää henkilöhistoriaa. Ne jäävät pysyvästi kirjastoihimme, kotiseutuarkistoihin sekä koteihin muistuttamaan veteraaneista ja sotiemme historiasta.

Kirkkomaidemme sankarihaudat ovat kirjojakin elävämmät muistomerkit sankarivainajistamme. Niiden laatat ja ristit kertovat sankarivainajiemme iän ja useimmiten kaatumispaikan. Me nykypolvet elämme ikääntyvien veteraanien kanssa ja unohdamme, että yli kuusi vuosikymmentä sitten hautaan saatetut sankarivainajat olivat vasta elinkaarensa aikuisuuteen yltäneitä, vielä lapsenkasvoisia nuoria. Heidät kutsuttiin rintamalle vaiheessa, jossa perhe oli juuri perustettu, lapset olivat pieniä, usein vielä syntymättömiä. Monella oli orastava rakkaussuhde alkuvaiheessa, koulu kesken tai aloitus ensimmäisessä työpaikassa. Kutsun saapuessa he lähtivät arjen keskeltä, jättivät kaiken kotirintaman huomaan ja palasivat haudattaviksi sankarivainajina. He jättivät koteihin ja omaisten keskuuteen tyhjiön, joka ei täyty niin kauan kuin heidän aikalaisiaan elää. Sen jälkeenkään uhrien muisto ei saa unohtua, eikä kiitollisuus hiipua.

Sankarihaudat muistuttavat suomalaisia uhrista. Tämän muistutuksen tulisi olla elävä nyt ja tulevaisuudessa. Seurakunnat hoitavat sankarihaudat asianmukaisesti. Ajan kuluessa näyttää kuitenkin siltä, että sankarihautojen muistomerkeillä ja yksittäisillä haudoilla omaisten ja ystävien käynnit harventuvat. Se on luonnollista läheisten ikääntyessä ja siirtyessä ajan rajan tuolle puolen. Vapauden uhrien muistamisen tulisi kuitenkin olla velvoite lastentarhoille, päiväkodeille, rippikoululaisille, ylioppilaille ja muille ryhmille. Elämänsä merkittävinä hetkinä niiden tulisi kiitollisuudella muistaa sankarivainajiamme, kansallisen vapauden ja nykyisen hyvän elämän edestä kaatuneita. Vaikka emme heitä enää nimeltä tuntisikaan, he ovat hädän hetkellä taistelleet meidän vapauden puolesta itsensä unohtaen ja tulevaisuutensa uhraten. Sankarihautojen on kaikkina aikoina muistutettava suomalaisia uhrista, joka on annettu taisteltaessa vapaa isänmaa meille ja meitä seuraaville tuleville sukupolville.

Eino Siuruainen

Kajaanin Sotaveteraanit ry:n edustajat kunniakäynnillä Kajaanin kirkkopuistossa. Edessä sotaveteraanit Martti Nuotio ja Mauri Katavisto, joka luki tervehdyksen sekä yhdistyksen sihteeri Paavo Karjalainen. Kunniavartiossa olivat Partiolippukunta Kajaanin Korvenpoikien Antti-Jussi Pulli ja Onni Lukkari. Kuva: Marjatta Karjalainen

Jubileumsårets skörd

Finlands Krigsveteranförbunds 50-årsjubileumsår präglades av en närhetssträvan till den enskilde veteranen, att göra det till en gemensam oförglömlig upplevelse för hela veteranfältet. Ansatserna därtill förmärktes i själva verket redan fore årsskiftet, då posten bar jubileumsårets väggkalender hem till varje medlem. De egentliga festligheterna inleddes med firandet av krigsveteranveckan i Hyvinge, med landets äldsta krigsveteranförening som värd, och på förbundets födelseort Tammerfors. Förbundet grundades ju under benämningen Frontmännens Bostadsförbund hösten 1957 i Tammerfors vid ett gemensamt möte med krigsveteranföreningarna i Tammerfors, Helsingfors och Hyvinge som deltagare.

En viktig målsättning för jubileumsåret var att göra förbundet och veteranverksamheten mera välkända.

I dag framstår Krigsveteranförbundet som en sammanslutning vars hundratals medlemsföreningar ännu har över 40 000 egentliga veteranmedlemmar och 25 000 stödjande medlemmar. Därtill kommer Kvinnoorganisationens mer än 30 000 medlemmar, som verkar inom föreningarnas damsektioner.

Krigsveteranerna befinner sig redan i sin ålders höst. Ändå har organisationen namn om sig som ett medborgarsamfund som aktivt och energiskt ägnar sig åt sin sociala och traditionella uppgift. Tillväxten av antalet stödjande medlemmar har varit glädjande. Utomstående understödare statsmakten jämte försvarsmakten, kommunerna, församlingarna och talrika organisationer, "folkets givmilda hand" icke att förglömma har skyndat till bistånd. För detta är vi djupt tacksamma. Till våra stora glädjeämnen hör även det nuvarande helgjutna samarbetet med övriga veteranorganisationer: Krigsinvalidernas Brödraförbund, Frontmannaförbundet och Frontkvinnornas Förbund.

På våren efter krigsveteranveckan fortgick jubileumsåret med många begivenheter. Historieboken "Veteraania ei jätetä'" (Veteranen överges ej) utkom och uppmärksammades redan i mars. I april dryftades tillsammans med folk från Traditionsförbundet Eklövet vid ett seminarium i Uleåborg det lokala och regionala traditionsarbetets framtid. Tiotals regionala festligheter under loppet av vårsäsongen samlade veteraner och veteranvänner land och rike runt. De regionala festerna fortsatte också på hösten, de senaste i november i Idensalmi, Oulainen och Villmanstrand. Höstsäsongen inleddes med den livligt och vidsträckt uppmärksammade "Ketju ei katkea-Kedjan brister icke", som inbegrep utställning av krigstida och nutida krigsredskap, arrangerad av förbundet jämte försvarsmakten på Senatstorget i Helsingfors i augusti.

Jubileumsåret kulminerade på förbundets födelsedag 29. september med en andakt idomkyrkan och huvudfesten i Helsingfors universitets solennitetslokaliteter, dit varje krigsveteranförening hade fått inbjudan att låta sig representeras. Uppvaktningarna denna septemberförmiddag vid alla hjältegravar i vårt land var ett gripande och förpliktande budskap från veteranerna till de yngre generationerna. En annan storslagen händelse försiggick i början av november i Åbo: en Självständighetens 90-årskonsert, där veteran- och traditionskörer från hela landet framträdde gemensamt som en tusenhövdad brödrakrets.

Vid många begivenheter ägnade vår självständighets 90-årsjubileum har krigsveteraner deltagit såsom inbjudna hedersmedborgare. Så skedde bland annat på den nationella veterandagen 27 april och naturligtvis på det självständiga Finlands 90-årsdag den 6 december.

Krigsveteranförbundets på håvor rikhaltiga jubileumsår har tillvunnit sig mycken och erkännsam uppmärksamhet. Den eftersträvande målsättningen uppnåddes: anordningarna och upplevelserna kom verkligen veteranen nära inpå. Kännedomen om veteranerna, deras ställning och behov tilltog. Vi har skäl att uttala ett varmt tack till jubileumsårets tusentals funktionärer. Efter festligheterna och julhelgens vilostunder känns dett gott att återgå till vardagen och dess arbete till förmån för veteranbröderna och –systrarna på deras ålders höst.

Aarno Strömmer

Krigsveteranarbetet behöver stöd

Krigsveteranförbundet och dess medlemsföreningar kräver årligen en lyckad finansanskaffning för att klara sina växande stöduppgifter och övriga stadgeenliga förpliktelser.

Förbundets mest centrala inkomstpost utgörs av penningautomatföreningens generella understöd. Dettas betydelse för förbundets hushållning har ökat, emedan förbundet inte i dag i någon betydande mån äger sedan tidigare perioder bibehållen realiserbar egendom.

Nivån på det nämnda understödet till förbundet sjönk under loppet av 2000-talets två första år och har därefter förblivit oförändrad. Förbundets väsentliga åtaganden/uppgifter har skyndsamt anpassats till de minskande resurserna. På så sätt har man kunnat och lyckats fortsätta trots det förminskade understödet.

Effektiverings- och anpassningslinjen är nu tilländalupen.

Vi hoppas och tror att penningautomatföreningen i fortsättningen skall färsta större avseende vid den ökning och de resultat i vår verksamhet, som har skett och nåtts tack vare bidrag från andra håll.

Många stiftelser har, i samband med fullgörandet av sina målsättningar, utsett krigsveteranerna jämte deras makor och änkor till ett av sina bidragsobjekt. Tack vare vårt täckande och pålitligt fungerande nät är vi kapabla att förmedla extrastödet från stiftelser och övriga donatorer précis till de rätta objekten. Denna energiskt och tillförlitligt skötta verksamhet har även de senaste åren tillfört oss nya donatorer.

Förbundets och dess medlemsföreningars inkomst genom försäljning av kort, märken och annat har bibehållits. Att erbjuda medlemskåren och understödarna försäljningsföremål av god kvalitet är av vikt. Många av våra understödare vill också härigenom bistå i arbetet krigsveteranerna till fromma.

Under loppet av de senaste åren har avkastningen från insamlingen Sotiemme Veteraanit- Våra Krigsveteraner befunnit sig i tillväxt. Våra veteranorganisationer har funnit varandra i finansanskaffningen. I och med att anskaffningsmetoderna moderniserats har en betydande förbättring jämfört med tidigare åstadkommits.

Av anskaffningsmetoderna är penninginsamlingen en form, som för att lyckas kräver goda mediakontakter, exakt organiserade verkställighetsmodeller och en stor mängd frivilliga. Övergången till den kommunvisa verksamhetsmodellen nästa år förutsätter en myckenhet arbete, men kommer skickligt förverkligad att tillföra de lokala krafterna mera medel än förr till arbetet för att stöda och bistå våra krigsveteraner.

Markku Seppä

REPUBLIKENS PRESIDENTS HÄLSNING

Jag framför härmed min hjärtliga hälsning till alla läsare av SOTAVETERAANI – KRIGSVETERANEN och tillönskar dem och deras anhöriga en god jul och ett gott nytt år 2008.

Tarja Halonen

Tarja Halonen
Republikens president

DEVISYS™
LIUKUESTEET
Ehkäisevät tehokkaasti liukastumista

Joulutervehdys
Anttolanhovi
Hovintie 224, 52100 ANTTOLA, Puh. 020 7575200

BOSCH
Invented for life
www.bosch.fi

Stiftelserna möjliggör vårt understödsarbete

Veterangenerationen har vant sig vid att komma till rätta själv. Att be om hjälp upplevs ofta som t.o.m. skamligt. Endast några få vågar vända sig till socialbyrån. Därför är det ofta lättare att delge sina bekymmer i den egna föreningen. I all bidragsverksamhet bör man alltid beakta den sökandes integritet.

Krigsskadestiftelsen, Eileen Starckjohann och Thelma Starckjohann-Buurs Stiftelse, De stupades Minnesstiftelse samt Krigsveteranernas stöd- och traditionsstiftelse har på ett betydande sätt med bidrag stött veteraner, deras makor/makar och änkor/änklingar i deras vardagliga svårigheter. Till personliga bidrag har använts 228 790 euro och 577 personer har per den sista oktober erhållit bidrag. I medeltal har bidraget varit 400 euro. Huvudsakligast har bidrag beviljats för medicinkostnader och egenandel av vårdkostnader, för anskaffning av glasögon och även till bostadsreparationer. Redovisning lämnas åt varje stiftelse vid årsskiftet. Ur denna framgår fördelningen av medlen, antalet mottagare och till vilka ändamål medlen använts. Sökandenas namn framgår inte ur rapporterna. Öppenhet och förtroende är grunden för samarbete. Donatorn bör alltid veta till vilket ändamål medlen använts.

Bidragen har varit engångsbidrag, beviljade efter ansökan, till vilken fogats kvittenser samt uppgifter om sökandens inkomster. Åt samma person har det inte varit möjligt att bevilja bidrag flere gånger samma år, men väl motiverat nog flere år i rad. Inkomstgränsen har varit 1 050 euro brutto per månad.

Över hälften av veteranerna får extra fronttillägg, vilket betyder, att pensionen är under 1 000 euro i månaden. På samma sätt kämpar mången änka med en pension om 400 - 700 euro i månaden. I sådana fall kan plötsliga sjukdoms- eller medicinkostnader eller förnyandet av glaögonen åstadkomma ekonomiska bekymmer.

Även om bidragen på det personliga planet är små, är de ändå en handräckning, som värmer mottagarens sinne.

Martti, en 85-årig veteran, lovade att vi får berätta om det stöd han fått. Martti bor ensam i sitt egnahemshus. Som sällskap har han i stallet och på gården hästen Minttu. Den blir väl omskött och är Marttis ögonsten, som bereder honom mycket glädje. Martti har varit föremål för samarbete mellan många medhjälpare, då olika behov har uppstått. Marttis bror, över 70 år, har varit en av dem, som deltagit i förbättrandet av Marttis levnadsförhållanden. Hankasalmi Krigsveteranförenings ordförande Martti Pyykkönen hade organiserat städningstalko. Som erkänsla för arbetet hade talkoteamet, som leddes av jyväskyläbon Juhani Martin, fått trävaror av Vapo Oy:s Hankasalmi såg. Han dirigerade trävarorna vidare åt Martti. Byggnadsrådgivaren Erkki Vesander från Centralförbundet för de gamlas väl var hela tiden med i planeringen och med Krigsskadestiftelsens bidrag betalades en del av de övriga kostnaderna.

Viceordföranden Pekka Orava i Tikkakoski Reservofficersförening har lovat att föreningens medlemmar nästa vinter skall hålla stigen till Marttis bastu snöfri och också hjälpa till med att bära vatten och hjälpa annars också, om Martti behöver hjälp.

Martti vill bo kvar i sitt eget hem mitt i skogen. Vår broder har inte lämnats i sticket!

Anni Grundström

Intressebevakningsfullmakt

Vem sköter mina ärenden, om jag inte själv kan göra det på grund av sjukdom eller annan orsak?

Lagen om intressebevakningsfullmakt trädde i kraft den 1.11.2007. Denna lag är en ny rättslig ordning, med tillhjälp av vilken var och en kan befullmäktiga en annan person att handha hans ärenden, ifall hans egen förmåga på grund av sjukdom eller någon annan orsak skulle bli otillräcklig.

Då en person önskar använda sig av intressebevakningsfullmakt, väljer han själv en person att handha sina ärenden. Om så inte förfars, utser tingsrätten eller magistraten intressebevakaren. Detta förfarande kan tillämpas först i det skede, då personens funktionsförmåga är nedsatt och behovet av intressebevakning blivit aktuellt.

Intressebevakningsfullmakt uppgöres skriftligen i likhet med testamente. I fullmakten gällande intressebevakning fastslår fullmaktsgivaren de ärenden, som fullmakten omfattar. Han/hon kan befullmäktiga en annan person att ta vård om sin egendom och andra ekonomiska ärenden liksom även ärenden, som gäller honom själv, exempelvis hans/hennes hälso- och sjukvård.

Fullmakten undertecknas av två ojäviga vittnen, båda samtidigt närvarande. Härefter bör vittnena intyga fullmakten med sina namnunderskrifter. En nära anhörig kan inte fungera som vittne.

När träder intressebevakningsfullmakten i kraft?

Fullmakten träder i kraft, då fullmaktsgivaren inte längre är förmögen att sköta sina ärenden. Den befullmäktigade bör för magistraten förete den originala fullmakten ävensom läkarintyg eller motsvarande, varav framgår, att personen har blivit oförmögen att sköta de ärenden, som fullmakten gäller. Fullmakten träder i kraft, då magistraten stadfäst densamma.

Då den befullmäktigades uppdrag vidtar, bör han till magistraten inlämna förteckning över sin huvudmans de tillgångar och skulder, vilka fullmakten berättigar honom att sköta.

Intressebevakningsfullmaktens upphörande

Fullmakten upphör, då den annuleras, den befullmäktigade avlider eller den befullmäktigade meddelar sig avstå från uppdraget.

Lagen om intressebevakningsfullmakt (648/2007)

Foldrar om lagen fås hos magistraterna, rättshjälpsbyråerna och hos advokater.

Anni Grundström

Bidrag för bostadsreparationer åt veteraner och krigsinvalider

Man kan erhålla stöd av samhället för omändringsarbeten i veteranernas och krigsinvalidernas bostäder. Beträffande villkoren för att erhålla stöd är det skäl, att per telefon ta kontakt med reparationsrådgivarna i Centralförbundet för de gamlas väl. Reparationsrådgivarna bistår vid uppgörande av ansökningarna.

Veteranerna

Vad gäller reparationsbidrag till veteranbostäder, skall ansökan riktas till kommunen, som får anslag från Statens bostadsfond. Bidraget beviljas på sociala grunder; i bostaden boende matlags inkomster och förmögenhet får inte överstiga fastställda gränser. Bostadsfonden har inte ännu uppgivit gränserna för nästa år. Ansökningstiden torde utgå i april 2008. Datum är inte känt.

Krigsinvaliderna

Stödet åt krigsinvaliderna sökes från Statskontoret. Förutsättningarna att få stöd, är sådan funktionshämmande skada eller sjukdom, som ger orsak till oundvikligt och ändamålsenligt ändringsarbete.

Reparationsrådgivning beträffande veteranernas och krigsinvalidernas bostäder

Centralförbundet för de gamlas väl har 16 distriktsvisa reparationsrådgivare, vilka bistår veteranerna och krigsinvaliderna i planeringen av behövliga ändringsarbeten i deras bostäder. Reparationsrådgivarna uppgör behövliga handlingar, d.v.s. gör skissritningar och kostnadsberäkningar samt igångsätter ansökningsprocessen. Arbete, som reparationsrådgivaren utför, åsamkar inte klienten några kostnader, men reparationsarbetena kostar självfallet.

Reparationsrådgivarna för våra svenskspråkiga veteraner och krigsinvalider (områdesvis):

Egentliga Finland; Antero Hiilesvuo (02) 2319128, 040 5840824
Nyland; Hemming Ekholm (09) 2393805, 0500 604782
Vasa; Stig Björk; 0400 561956

Chef för reparationsrådgivningen är Jukka Laakso, Centralförbundet för de gamlas väl Helsingfors, tel. (09) 35086036, gsm 040-5023807.

Sakkunnig i frågor gällande säkerhetsanordningar är Matti Lamponen, tel. (09)35086034

VIRTSANKARKAILUUN pestävät ja uudelleenkäytettävät alushousut sekä vuodesuojat miehille ja naisille

SLIP SICLA®

lievään virtsankarkailuun
- 100 % puuvillaa
- haaraosa hengittävää erikoiskangasta, jonka pesunkesto yli 100 kertaa
- muita suojia **ei tarvita**

CONTENA

runsaaseen virtsankarkailuun
- erikoiskangas, ei hiosta
- sisäpuolella tasku erilliselle suojalle
- pestävät, max. 60 C

PESTÄVÄT VUODESUOJAT

SUOJALAKANAT
- laminoitu puuvilla, 3 eri kokoa

IMEVÄT VUODESUOJAT
- imukyky n. 1 litra

TIEDUSTELUT JA TILAUKSET: Linctus Oy, puh. 03-6125 355

LINCTUS

Turuntie 4-6, 13130 Hämeenlinna
p. 03-6125 355, fax. 03-6125 353
www.linctus.fi

SOTAVETERAANEJA KIITTÄEN

Sähkö-Jussi Oy
yli 30 v sähköurakointia pääkaupunkiseudulla
SÄHKÖ-ASENNUSLIIKE
Myös sähkötarvikkeet meiltä.
Kyllä Jussi osaa!
Kauppalantie 22, 00320 Helsinki
puh. 588 5455, fax 588 4103

a.palojoki oy

QM-Finland Oy
Helsinki

Vallilan Kopio-Team Oy
Helsinki

finnsteve

Finnopta Oy
Helsinki

Hyvää Joulua Toivottaa !
Merta Oy/Merta Logistic Oy
Helsinki

Kuljetusrinki Oy
Helsinki

Trans Pepper Oy
Helsinki

Ilmastointityöt Ramiair
Helsinki
Puh. 040-544 8345

NV-Palvelu Oy
Helsinki

Stadin Puhallus Oy
Helsinki

Ravintola Kartanon Kievari
Puustellinpolku 4, Malminkartano
Puh. 09-563 3083
Ravintola aikuiseen makuun

ssh®

Hyvinkään Kone ja Rautavälitys Oy
Hyvinkää

Hyvinkään Multajaloste Oy
Hyvinkää

L-Pelti Ky
Hämeenlinna

Kuljetus Timo Hartikainen Ky
Iisalmi

Rakennuspalvelu T.Kujala
Ilmajoki

Nikko Oy
Jakkula

Karjalan Louhinta ja Lujitustyö Oy
Joensuu

Kuljetus Risto Putkinen Oy
Joensuu

Fortum
Joensuu
Kaukolämpö

Konekorjaamo Riikonen Oy
Joensuu

Tilijussila Ky
Joensuu

Refrigo Oy
Jyväskylä

Kuljetusapu K.Taipale
Jyväskylä

www.rakennustoimistopiipponen.fi
Järvenpää

VM-Team Oy
Jääli

Helkama Bica Oy
Kaarina

Tilatek
KANKAANPÄÄ

T:mi Mikan Automaalaus
Karhula

IM-Asennus Ky
Keitele

Veteraanijärjestöjen yhteistyö on voimaa

Sotiemme veteraanien poistuma Etelä-Pohjanmaalla on vuosittain 8-12 % luokkaa. Veteraanien keski-ikä on tällä hetkellä lähes 86-vuotta. Veteraanijärjestöjen haaste jäsenistön auttamiseksi ja virkistämiseksi kasvaa vuosi vuodelta ja ”joukkojen” liikkeelle saaminen on yhä vaikeampaa. Osallistujat tilaisuuksiin vähenevät, linja-autoja ei saada enää retkille täyteen ja järjestäjienkin voimavarat ehtyvät vuosikymmenien työn jälkeen.

Seinäjoella tilanteeseen tartuttiin vuoden 2005 alussa. Sotainvalidien, sotaveteraanien, rintamaveteraanien ja rintamanaisten edustajat istuivat saman pöydän ääreen ja perustettiin Seinäjoen veteraanijärjestöjen yhteistyötoimikunta. Toiminnan tavoitteeksi asetettiin kirjaimellisesti yhteistyön tiivistäminen. Työtä on nyt takana kolme vuotta ja se on kehittynyt melkoisesti. Yhteistyötoimikunnan alle on perustettu mm. erillinen hengellinen toimikunta sekä retkitoimikunta.

Hengellisen toimikunnan suurin työnäyte on ollut yhteisten joulujuhlien järjestäminen. Seinäjoen seurakuntakeskuksen sali on jälleen täyttynyt veteraaniväestä puolisoineen sekä leskineen ja juhlat ovat saaneet seurakunnan edustajienkin puolesta suuret kiitokset – juhlaväki kun luo juhlan tunnelman. Joulujuhlan lisäksi hengellinen toimikunta vastaa mm. kevät- ja syysseurojen järjestämisestä.

Retkitoimikunnan vastuulla on suunnitella ja organisoida erilaisia retkiä ja tapahtumia. Kuluneen kolmen vuoden aikana veteraanijärjestöjen edustajat ovat saaneet nauttia mm. Viron ja Keurusselän kylpyläviikoista, laivamatkoista sekä ns. ”päiväretkistä”, jotka keräävät aina suurimmat osallistujajoukot. Päiväretkinä on ollut mm. teatterimatkoja, risteilyjä paikallisissa vesistöissä sekä maakuntamatkoja, joissa oppaiden avulla on tutustuttu alueemme merkittäviin matkakohteisiin.

Veteraanijärjestöjen yhteistyötoimikunta on muuttanut myös käytäntöä jäsenistömme siunaustilaisuuden suhteen. Aiemmasta poiketen veteraanijärjestöt hankkivat nyt yhteisen seppeleen ja seppelnauhaan liitetään niiden järjestöjen nauhat, joihin veteraani kuului. Seppele lasketaan järjestöjen kesken yhdessä.

Valtakunnallisissa kyselyissä veteraanijärjestöjen tärkeimmäksi tehtäväksi on määritelty jäsenistön kotona selviytymisen tukeminen. Sotainvalidien Veljesliiton alullepanema avustajatoiminta pyörii Seinäjoella sotainvalidien ja –veteraanien kanssa yhdessä. Järjestöt työllistävät tällä hetkellä yhdessä kaksi työntekijää ja jakavat kulut keskenään sen mukaan, kuinka paljon ”omia” jäseniä on asiakkaina.

Kuluneet kolme vuotta ovat osoittaneet, että yhteistyö on voimaa. Kun tilaisuuksia ja tapahtumia hoidetaan yhdessä, niin osallistujia ja järjestäjiä saadaan riittävästi ja toiminta säilyy mielekkäänä. Yhteistyöstä huolimatta kaikki järjestöt jatkavat luonnollisesti omaa itsenäistä toimintaansa. Yhteisten tapahtumien ja retkien kulut on jaettu sopuisasti sen mukaan, kuinka paljon kustakin järjestöstä on osallistujia. Yhteiset lehti-ilmoitukset puolestaan maksetaan järjestöjen osalta vuosi kerrallaan. Vuoden 2007 lehti-ilmoitukset on esim. maksanut sotaveteraanit.

Sotien päättymisestä on kulunut yli 60-vuotta. Vuosikymmenten saatossa veteraanijärjestöt ovat erilaisten syiden vuoksi toimineet kukin taholla yksin. Tulevaisuudessa yhteistyö lienee välttämätöntä, ainakin pienemmissä kaupungeissa ja kunnissa.

– Yhyres pärjätähän kyllä, ainakin Seinäjoella.

Ilmari Isokangas

Veteraaniväen päiväretki Jouppilanvuoren luontopolulle.

Keskisuomalaisten veteraanien hautakiviin merkit

Keski-Suomen Sotaveteraanipiiri otti 2007 toimintasuunnitelmassaan erääksi Itsenäisyyden 90 ja Sotaveteraaniliiton 50-vuotisjuhlavuoden tavoitteekseen saada pois nukkuneiden veteraaniveljiensä hautakiviin hautakivimerkit. Näin haluttiin toteuttaa sotiemme aikaista tunnuslausetta: ”Veljeä ei jätetä”. Samalla jää jälkipolville pysyvästi näkyviin kunniakansalaistemme haudat.

Hautakivimerkki annetaan nykyisin omaisille hautajaisten yhteydessä. Toiminta perustui omaisten suostumukseen, ilman sitä ei merkkiä kiinnitetty. Oikeus merkkiin selvisi henkilön sotilaspassista tai paikallisesta veteraanimatrikkelista.

Merkit ja niiden kiinnitys kustannettiin osin sotaveteraaniyhdistysten varoin, osin tätä tarkoitusta saaduin lahjoitusvaroin ja osin omaisten maksamana. Mikäli omaisilta jouduttiin kustannukset perimään, ne olivat 10 – 20 euron luokkaa.

Toiminta onnistui yli odotusten. Aikaisempina vuosina merkkejä on kiinnitetty 100–150 vuosittain. Tänä vuonna on Sotaveteraaniliiton hautakivimerkkejä toimitettu 1 200 kpl ja toiminta jatkuu ensi kesänä. Lisäksi kiinnitettiin jonkin verran Tammenlehvä- ja Lotta Svärd -hautakivimerkkejä, viimeksi mainittujen tilaukset yhdistykset hoitivat suoraan Lottamuseon myymälästä.

Keskeisenä onnistumisen edellytyksenä oli saada asiaan maakunta- ja paikallislehtien kautta julkisuutta. Saatu julkisuus palveli myös sotaveteraanipiirin ja -yhdistysten myönteistä julkisuuskuvaa. Ongelmaksi muodostui lehtijutuissa olleet vähäiset yhteystiedot. Sotaveteraanipiirin puhelin tukkeutui.

Timo Hakala

Kuljetuspalvelua Pakettiautolla
TAKAKONTTI OY
Puh. 0400 - 404 206

Merkittävä lahjoitus Varsinais-Suomen piirille

Raisiolainen sotaveteraani, talousneuvos Ahti Sainio lahjoitti syntymäpäiväkeräyksensä tuoton – 6 000 euroa – Varsinais-Suomen Sotaveteraanipiirille käytettäväksi yksittäisten veteraanien avustamiseen. Piirin puheenjohtaja Eeri Hyrkkö vastaanotti työvaliokunnan kokouksessa kiitollisena lahjoituksen ja luovutti Sainiolle piirin standaarin. Kuva Osmo Suominen

WWW.MEKA.EU
MEKA

YRJÖ PIRILÄ OY

SCANCLIMBER®

Uusi Insinööriliitto
www.uil.fi

MARIOFF
HI-FOG®
water mist fire protection
Vesisumusammutusjärjestelmiä
www.marioff.com

Pohjois-Pohjanmaan veteraaniväen neuvottelupäivä

Veteraanikuntoutuksen haasteet ja ikääntyvien liikenteessä liikkuvien kysymykset olivat keskeisinä asioina Pohjois-Pohjanmaan piirin neuvottelupäivillä Oulussa.

Oulun Eden oli Pohjois-Pohjanmaan Sotaveteraanipiirin ja piirin Naistoimikunnan neuvottelupäivien tapahtumapaikkana 7. marraskuuta.

Avauspuheessaan puheenjohtaja **Aarno Strömmer** arvioi Suomen Sotaveteraaniliiton juhlavuoden toteutumista ja katsoi, että asetetut tavoitteet on saavutettu onnistuneesti. Juhlavuoden vietolle pyrittiin saamaan alueellinen ulottuvuus ja tuomaan tapahtumat mahdollisimman lähelle veteraaneja. Myös liiton tunnettuus on juhlavuoden aikana kohentunut. Naapurijärjestöiltä saadun palautteen mukaan veteraanien koko järjestökenttä on saanut hyötyä tästä.

Naisjärjestön tervehdyksen esittänyt puheenjohtaja **Vuokko Hurme** toivoi ikääntyvien veteraanisisarten avuksi lisää nuorempia tukisisaria mukaan toimintaan. Päätehtävänä ei ole enää varojen kerääminen, jota sitäkin sisaret toki yhä tekevät. Tärkeintä hänestä on nyt toiminnasta huolehtimien ja ystäväpalvelu. Hurme ehdotti, että sotaveteraaniyhdistysten ja piirijärjestöjen hallitusten jäseniksi valittaisiin entistä enemmän naisia. Puoliso- ja leskijäsenyyden toteutuminen on hänestä tärkeä saavutus sääntöuudistuksessa.

Sotaveteraanityössä ansioituneille jaettiin joukko huomionosoituksia. Suomen Sotaveteraaniliiton kultaisen ansioristin saivat rintaansa **Helmi Tervo**, **Hilkka Kujala, Anna-Liisa Collan**, **Maija-Liisa Lehto, Vilho Kepponen** ja **Martti Korkea-Aho**. Ansioristin saivat **Tapani Alikoski, Maija Korpela** ja **Aarne Päätalo**. Ansiomitalin saivat **Jouko Hellsten** Oulusta, **Pekka Koivisto** Oulusta ja **Olavi Rasi** Vihannista. Kultaisen ansiomerkin sai **Mikko Kerimaa** sekä hopeisen ansiomerkin **Seppo Matilainen**, joka myös palkittiin sormustaululla. Sormustauluilla palkittiin lisäksi **Elsa Pyörälä** Oulusta.

Senioriautoilijat liikenteessä

Seniori-ikäisten liikennekäyttäytymiseen ja ajankohtaisiin tieliikenteen kysymyksiin perehdytti Liikkuvan poliisin komisario **Jarmo Rintanen** veteraaniväkeä. Vahinkotilastojen perusteella hän saattoi todeta, että ikääntyneet autoilijat eivät ole onnettomuuksien aiheuttamisessa mikään riski. Mutta onnettomuuden sattuessa seuraukset ovat selvästi vakavampia senioreille kuin nuoremmalle väelle.

Rintasen mielestä rajoitettujen ajo-oikeuksien myöntäminen senioreille olisi suotavaa. Tällöin normaalista ajokortista jo luopumaan joutunut seniori voisi omassa tutuissa ympäristössään ajaa autoa. Hän pääsisi hoitamaan esimerkiksi omia asioitaan kauppaliikkeissä tai muissa etäänpänäkin olevissa palvelupisteisä. Kevytrakenteista ns. mopoautoa Rintanen arvioi hyväksi ja turvalliseksi kulkuneuvoksi vain lähinnä taajama-ajossa ja hiljaisen nopeuden tiestöllä. Nopean maantieliikenteen seassa näin hitaalla ajoneuvolla liikkumiseen saattaa hänestä liittyä riskejä.

Veteraanikuntoutuksen kysymyksiin perehdyttiin sosiaalisihteeri **Anni Grundströmin** opastuksella. Paljon kysymyksiä esitettiin muun muassa kuntoutusmäärärahojen käytöstä sekä puolisoihin ja leskiin sovellettavista säännöistä.

Paikallisyhdistyksen ajankohtaisista näkymistä kuultiin **Yrjö Jurmun** raportti Kuusamosta. Ongelmana on pitkät etäisyydet, taajaman ulkopuolella asuu yli 60 prosenttia jäsenistä. Veteraanityö jatkuu Kuusamossa entiseen tapaan, uusiin tehtäviin voimavaroja ei enää ole. Reserviläisjärjestöiltä on Jurmun mukaan saatu kiitettävästi apua.

Piirin alueen keräystoiminnasta raportoinut **Antti Pesälä** Pudasjärveltä kertoi, että yhteistyöstä Sotainvalidien Veljesliiton kanssa on tullut suuri voimavara. Vuodelle 2007 asetettu 100 000 euron keräystavoite tullaan myös saavuttamaan. Keräysmuodoista varusmieskeräykset ovat tuottaneet parhaiten, koulujen päivätyökeräysten osuuden Pesälä totesi pettymykseksi. Ensi vuonna on uutuutena kampanja suoraveloitussopimuksista kuukausilahjoittajille.

Piiripäivää jatkettiin vielä illanvietolla, jossa laulattajana vieraili **Pertti Haipola**. Myöhemmin illalla oli vielä tarjolla mahdollisuus käydä kuntosalissa ja allasosastolla sekä harrastaa parkettiliikuntaa ravintolasalissa.

Pekka Koivisto

JALAT MAASSA
Warma-8
liukuesteet nastoilla
Warma-1
liukuesteet korkoon
Warma
piikkikumi kävelykeppiin
Myynti: suutarit, apuvälinekauppiaat
RUOTOISTENMÄKI OY
Lemuntie 4 D, FIN-00510 Helsinki
Tel. (09) 753 1845, fax (09) 719 030

Suomen-pojat Varsinais-Suomen piirin vieraina

Suomen Sotaveteraanikuorojen suurkonserttiin liittyi 20 Suomen pojan vierailu Turussa 2.-4.11. Tilaisuuden ohjelma rakentui suomalais-virolaisesta seminaarista, käynnistä Varsinais-Suomen Viro-keskuksessa ja Aboa Vetus – museossa sekä tietysti konsertin seuraamisesta.

Tapahtuman isäntinä toimivat Varsinais-Suomen Sotaveteraanipiirin lisäksi Turun kaupunki, TS-Yhtymä ja Saaristomeren Meripuolustusalue.

Vierailu alkoi juhlavasti Turun kaupungin valtuustosalissa, jossa kaupunginsihteeri **Eva-Lisa Makkonen** toivotti vieraat tervetulleiksi ja kertoi talon historiasta sekä Turusta tänään. Muistolahjojen luovutusten jälkeen nautittiin Turun kaupungin tarjoama lounas. Tämän jälkeen pidetyn seminaarin aluksi Varsinais-Suomen Sotaveteraanipiirin puheenjohtaja **Eeri Hyrkkö** toivotti vieraat tervetulleiksi Turkuun ja kertoi piiristä sekä sen toiminnasta.

Puheenjohtaja Uno Järvela luovutti kiitoksena Turun kaupungille yhdistyksen viirin.

Vieraat Aboa Vetus – museon Pyhän Annan kappelissa oppaana toimineen Laura Boxbergin johdolla.

Itse seminaarissa kuultiin kaksi puheenvuoroa – Suomen-poikien perinneyhdistyksen hallituksen jäsen **Henn Põlluaas** esitelmöi aiheenaan ”Viron Vaihtoehdot”. Mielenkiintoinen esitelmä Viron kohtaloista toisessa maailmansodassa ja sen jälkeisessä ajassa herätti vilkkaan keskustelun. Toisen esitelmän piti Suomen-poikien puheenjohtaja **Uno Järvela** kertoen yhdistyksen toiminnasta eilen, tänään ja huomenna. Seminaari päättyi kahvitarjoiluun, jonka jälkeen oli aika siirtyä sotilasmajoitukseen Saaristomeren Meripuolustusalueelle. Vierailun ensimmäisen päivän päätti TS-Yhtymän ravintola Suomalaisella Pohjalla tarjoama päivällinen. Tilaisuutta isännöi toimitusjohtaja **Keijo Ketonen**.

Vierailun toisena päivänä 13 henkilöä seurueesta siirtyi Turun Messu- ja Kongressikeskukseen konsertin harjoituksiin. Loppujoukko suuntasi kulkunsa kohti historiallista Turkua ja Varsinais-Suomen Viro-keskusta. Täällä nautittujen kahvien lomassa Varsinais-Suomen Viro-keskuksen edustaja **Harri Raitis** ja toimistonhoitaja **Rica Meronen** esittelivät keskuksen toimintaa. Vieraista **Sven Ise** muisteli pitkään yhteistoiminnan alkuaikoja.

Viro-keskuksesta siirryttiin Aboa Vetus – museoon, jossa oppaana toimineen **Laura Boxbergin** johdolla tutustuttiin esihistorialliseen Turkuun. Toinen vierailupäivä huipentui Sotaveteraanikuorojen suurkonsertin seuraamiseen.

Kolmannen vierailupäivän aamuna Saaristomeren Meripuolustusalueella nautitun aamiaisen jälkeen vieraat suuntasivat kulkunsa kohti Hangon Rintamamuseota ja Helsinkiä. Ennen lähtöä puheenjohtaja Uno Järvelä lausui suuret kiitokset kaikesta ystävällisyydestä ja huomaavaisuudesta, mitä he olivat vierailunsa aikana saaneet kokea. Ohjelmasta vastanneena allekirjoittaneelle jäi mieleen yksi toive – toivottavasti saan vielä uudelleen tavata nämä kovia kokeneet veteraanit – aikanaan Suomen Itsenäisyyden ja Viron kunnian puolesta taistelleet kunniakansalaiset.

Teksti ja kuvat
Osmo Suominen

Puheenjohtaja Eeri Hyrkkö avasi seminaarin.

”Joulu, joulu tullut on …”

Kiitämme kiltatyömme tukijoita ja toivotamme
Rauhallista Joulua ja Menestyksellistä Uutta Vuotta

Miinanraivaajakilta ry.
Miinanraivaajakillan tuki- ja perinneyhdistys ry.

Oy Puhois Ab

valintatalo

”sillä jos sinä tunnustat
suullasi Jeesuksen Herraksi
ja uskot sydämmessäsi,
että Jumala on hänet
kuolleista herättänyt,
niin sinä pelastut”

Room. 10:9

Padasjoella veteraanijuhlat

Sodan ajan joukkojen puolittaminen puhuttaa

Itsenäinen Suomi täyttää tänä vuonna 90 vuotta. ”Vuosikymmenet ovat sisältäneet kohtalonhetkiä, jolloin kansakunnan itsenäisyyden ja kansanvaltaisen yhteiskuntajärjestyksen säilyminen ovat olleet veitsenterällä. Vakavimmin ne olivat uhattuina sodan vaikeina vuosina, muistutti pitäjän oma poika everstiluutnantti evp. **Hannu Tukia** 21.10. pitämässään puheessa Padasjoen Sotaveteraanien 40-vuotisjuhlassa. Samalla naisjaosto täytti 30 vuotta.

Tukia esitti käydyn kolmen sodan karmeat ja tarkentuneet luvut noin 200-päiselle juhlayleisölle. ”Pelkät taistelutappiomme kaatuneina, kadonneina ja haavoittuneina olivat peräti 274 784 henkilöä. Heistä erään täydennetyn laskelman mukaan heti menehtyneitä oli 90 797. Oman pitäjämme uhri oli 224 kaatunutta.

Tarkalla korvalla tätä kuunteli Kullasvuoren koulukeskuksen juhlasalissa eläkkeellä oleva metsäteknikko **Urpo Korhonen**. Hän nousi kolmen dokumentaarisen sotakirjansa myötä tahtomattaan yhdeksi jatkosodan legendaariseksi kaukopartiomieheksi. Korhonen on ahkeroinut myös rauhanajan töissä. Hän oli Oslon talviolympialaisissa 1952 voittamassa Suomelle kultamitalia 4x10 kilometrin viestissä.

Korhonen tietää tarkoin, että talvisodan ihme, jatkosodan sankarilliset taistelut sekä oma Lapin-sotamme olivat mahdollisia vain yli puolen miljoonan miehen sodanajan joukkojen ansiosta. Vielä tämän vuoden aikana sodanajan joukkojen vahvuus on kuitenkin tarkoitus pudottaa 350 000 sotilaaseen.

2010-luvulla miesmäärä on arvioiden mukaan enää 250 000, mikäli tulevassa turvallisuuspoliittisessa selonteossa niin linjataan. Viekö se uskottavuuden omalta puolustukselta?

Tilaa kohta vain nuorille

Samalla on sodan ajan joukkojen kärki tarkoitus rajata alle 35-vuotiaisiin reserviläisiin. Nuorennusleikkausta perustellaan sodankäynnin uusilla vaatimuksilla. Yli 35-vuotiaille löytyy puolustusministeriön kansliapäällikön **Kari Rimpin** julkisuuteen hiljattain antaman tiedon mukaan töitä paikallisjoukoista, johtotehtävistä ja logistiikasta. Joukkojen raju supistaminen on herättänyt jo keskustelua ja epäluuloa siitä riittääkö ankarasti karsittu miesten määrä sotilaallisen uhan ollessa päällä.

”Ei riitä alkuunkaan. Onhan se jo nähty kuinka suuren armeijan tarvitsemme meitä monin kerroin voimakkaampaa vihollista vastaan. Myös taistelujoukkojen kärjen nuorentaminen viidellä vuodella saa minut miettimään. Kyllä yli nelikymppisiä voi jatkossakin rintamalla olla, ainakin asemissa. Ei heistä tietysti miksikään kaukopartiomiehiksi enää ole. Viime sodissa nämä noin 40-vuotiaat muodostivat oman ”joulupukkipataljoonan”. Se tosin kotiutettiin ajoissa ennen isoa rytinää, Korhonen muistelee.

Löysi Tukia juhlapuheessaan käydyistä sodista myönteistäkin. ”Isänmaan yhteinen asia hitsasi eri kansankerrokset yhteen. Esiin tulivat arvot, jotka yhdistivät kansakunnan ja joihin sodan jälkeinen jälleenrakennus saattoi nojata. Suomesta on vuosikymmenien aikana rakennettu kovalla työllä nykyaikainen hyvinvointiyhteiskunta. Veteraanisukupolvet ovat kantaneet suurimman vastuun tästä rakennusurakasta, kiitteli Tukia puheessaan.

Padasjoen Sotaveteraaniyhdistyksen perustajajäsen varatuomari Pekka Mäkijärvi sai Sotaveteraaniliiton kultaisen ansioristin. Ristin kiinnitti Naisjaoston puheenjohtaja Eira Häkkä.

Tilaisuuden herkin hetki oli, kun sytytettiin kynttilä edesmenneiden veteraaniveljien muistoksi. Tässä yhteydessä mainittiin erityisesti piirin puheenjohtajana 40 vuotta toimineen ylimetsänhoitaja **Mauno Uusitalon** järkyttävä poismeno.

Suuntana kohti perinneyhdistystä

Päivän aikana juhliva yhdistys sai ottaa vastaan kymmeniä onnitteluja, kukkia, muistoesineitä ja rahakirjeitä. Padasjoella on aloitettu kirjoitetun pitäjänhistorian päivittäminen ja ajan tasalle saattaminen. Tavoitteena on keskittyä 1900-lukuun. Kunnanjohtaja **Heikki Jaakkola** lupaili, että sotavuosien tapahtumille ja kuvaukselle annetaan niille kuuluva kunniakas ja tärkeä osa.

Se oli hyvä merkkipäivälahja. Rintamilla taistelleiden veteraanien lisäksi on syytä tuoda esille kotirintaman toiminta ja merkitys, Jaakkola ennakoi.

Padasjoen Sotaveteraanien riveissä ei ole varsinaisia veteraanijäseniä enää kuin 49. Heistäkin rintamatunnus on vain 40:llä. Naisten puolella vastaavat luvut ovat 44 ja 10. Kannatajajäsenten määrä on kuitenkin kauniissa kasvussa. Muutenkin toiminta monipuolistuu. Yhdistys kasvaakin vahvasti perinnejärjestön suuntaan.

Juuri tälle tielle yhdistystä kannustivat muiden muassa Lahden sotaveteraanipiirin puheenjohtaja **Eero Lehtonen**, Padasjoen Sotaveteraanien yhdistyksen puheenjohtaja **Erkki Lehtimäki** ja Padasjoen seurakunnan kirkkoherra **Heikki Pelkonen** puheenvuoroissaan.

Pientä hämmennystä on aiheuttanut tieto siitä, että valtion kuntoutukseen osoittamia määrärahoja jäi vuonna 2005 Padasjoen sotaveteraanien osalta käyttämättä 4 703 euroa. Sihteeri **Risto Andelin** pitää avainasemassa määrärahojen käytössä terveyskeskusta, jonka lähetteillä kuntoutukseen lähdetään.

Kunnon mitalisade veteraanijuhlassa

Padasjoen veteraanijuhlassa jaettiin yhteensä 23 ansioristiä, -merkkiä ja -mitalia. Kultaisen ansioristin saivat **Pekka Mäkijärvi** ja **Erkki Lehtimäki** sekä ansiomitalit **Heikki Koskinen** ja everstiluutnantti **Juha Niemi** Hämeen rykmentistä.

Juhlien lupsakkainta antia oli kirkonkylän ala-asteen oppilaiden käsitykset isovanhemmistaan eli papoistaan ja mammoistaan. Tässä muutamia poimintoja:

Kun kasvan isoksi saan ajaa pappani pappamallin mopoa.
Papallani on hyvä auto ja harmaa tukka.
Pappa on hyvä nauramaan.
Pappa on hyvä letunpaistaja.
Papalla on jännä laatikko.
Sieltä saa luvan perään hakea namuja.

Teksti ja kuva
Jaakko Ritamies

Metsäkeskusten Joulutervehdys Sotaveteraaneille

metsäkeskus Pirkanmaa	metsäkeskus Lappi	metsäkeskus Keski-Suomi
metsäkeskus Kainuu	metsäkeskus Pohjois-Pohjanmaa	metsäkeskus Häme-Uusimaa

Talvisota vei kolme veljestä – muistokilpi Laitilan Pehtsaloon

Varjon veljesten muistokilven vierellä kokelas Mikko Varjo ja jatkosodan veteraani Uuno Varjo, pojanpoika ja isoisä. Kuva Arja-Liisa Heilä.

Laitilan kaupungin eteläkärjessä, Vehmaan rajalla olevassa Pehtsalon kylässä paljastettiin 28. heinäkuuta harvinainen muistokilpi. Kylässä kasvaneet ja talvisodassa kaatuneet **Kaino, Olavi** ja **Martti Varjo** saivat vuosia sitten hävinneen kotimökkinsä tontille lujaan graniittiin kiinnitetyn kirkkaan teräskilven, johon kaiverrettu teksti kertoo perheen harvinaisen suuresta uhrista isänmaalle. Muistokilven ja –kiven hankki Laitilan Sotaveteraaniyhdistys tuki- ja perinnejaostoineen. Teräslaatan teksteineen on valmistanut ja lahjoittanut laitilalainen Laserkeskus Oy. Muistokilpi sijaitsee yksityisellä tontilla.

Laitilan sankarihaudassa lepää 258 viime sodissa kuollutta. Se oli suuri määrä 10.000 asukkaan väestöstä. Varjon perhe antoi pitäjän suhteellisesti raskaimman uhrin.

Jukka Vehmas

Ventti muisti komentajaansa

21 Prikaatin Perinneyhdistys suoritti kunniakäynnin komentajansa, silloisen everstin, myöhemmin kenraaliluutnantti Thorvald Erik Ekmanin haudalle hänen syntymänsä muistopäivänä 26.10.2007. Kuvassa 21. Pr:n 1 P:n 2. Komppanian sodanaikainen päällikkö, nykyisin Uudessakaupungissa asuva 93-vuotias reservin majuri Erkki Luntamo ja 21. Pr:n Perinneyhdistyksen puheenjohtaja, everstiluutnantti evp. Raimo Riikonen hiljentyneinä kunnioitetun komentajan haudalla.

Teksti ja kuva
Osmo Suominen

Kotkan Sotaveteraanit 40 vuotta

Kotkan Sotaveteraanit aloitti juhlapäivän 18. marraskuuta laskemalla seppeleet yhdistyksen perustajajäsenen Mannerheim ristin ritari **Jooseppi Moilasen** ja ensimmäisen puheenjohtajan **Matti Eteläahon** haudoille Parikan hautausmaalla. Kotkan kirkossa toimitetusta juhlajumalanpalveluksesta lähetettiin puheenjohtaja **Pentti Herrasen** johtama seppelpartio Kotkan Sankarimuistomerkille, jossa kunniavartiossa olivat Kymenlaakson Sinibaretit.

Kotkan lyseon kuoropoikien seniorien esittämä *Sillanpään Marssilaulu* aloitti päiväjuhlan seurakuntakeskuksessa. Suomen Sotaveteraaniliiton ja Kymenlaakson piirin tervehdyksen toi **Olavi Eronen**, jonka jatkosodan aikainen taistelulähetti **Pentti Kujala** on juhlivan yhdistyksen kunniapuheenjohtaja.

Juhlassa esiteltiin uunituore historiateos **Kotkan Sotaveteraanit 1967-2007**, joka on laajaan lähdeaineistoon perustuva dokumentti yhdistyksen toiminnasta. Uutta veteraanitietoa on Kotkan yhdistyksen jäsenistöstä tehty sosioekonominen ja ammatillinen selvitys.

Kotkan Sotaveteraanit yhdistystä onnitteli puolustusministeri Jyri Häkämies.

Myöskään Naisjaoston Varpuset-kuoro ei ole aikaisemmin saanut tilaa veteraanihistorioissa. Historiahankkeen tukijoitten ansioista teos voidaan jakaa maksutta kaikille jäsenille.

Juhlapuheen piti kotkalainen puolustusministeri **Jyri Häkämies**. - Me nuoremmat sukupolvet olemme nöyrän kiitoksen velkaa veteraaneille. On huolehdittava, että veteraanit saavat asianmukaisen hoidon ja palvelut. On hienoa todeta, miten hyvin Kotkan kaupunki on kuntoutusasiat järjestänyt. Myös veteraaniperinteen siirtäminen yhä nuoremmille on tähdellistä, totesi Häkämies.

Puolustusvoimien tervehdyksen toi kotkalainen upseerikokelas **Tuukka-Joonas Klaus**, jonka isovanhemmat ovat sotaveteraaneja. Nuoren varusmiehen itse laatima tuore ja naseva puhe vakuutti läsnäolijat, että isänmaamme asiat ovat tulevaisuudessakin osaavissa käsissä.

Juhla päättyi kuoron esittämään Porilaisten marssiin ja yhteisesti laulettuun Maammelauluun.

Soita **010 446 446** tai matkatoimistoosi.
www.aurinkomatkat.fi
aurinko matkat

VAAJATALOT
FINNDOMO
Finndomo Säynätsalo Oy
40900 Säynätsalo
puh. 0207 550 400
www.vaajatalot.fi

Tuomme palveluja kotiinne
Vanhushoiva ry
Merimiehenkatu 39 A 1
80100 Joensuu
Tiedustelut
Puh. (013) 318 022
Sähköposti: info@vanhushoiva.fi
Palvelumme kuuluvat kotitaloustyöstä myönnettävän verovähennysoikeuden piiriin

KOTIKÄYNTI
UUSI TAPA TEETTÄÄ PROTEESIT

Erikoishammasteknikko
Ossi Vallemaa
OSSI VALLEMAA ON ALOITTANUT KOTIKÄYNTIPALVELUN. TEEN PROTEESIEN SOVITUKSET TEIDÄN LUONANNE.
56 58 560
KESKUSTAN ERIKOISHAMMASTEKNIKOT

JaPi - Matkat

Aunus ja Maaselkä 26.-29.5., 21.-24.8.,	4 pv	395
Laatokan kierros 14.-17.7.	4 pv	395
Viipurin saaret 7.-9.7., 11.-13.8.	3 pv	359
Karjalan Kannas 9.-11.5.,2.-4.6., 11.-13.7., 8.-10.8.	3 pv	299
Taipaleenjoelta Talin torjuntaan 9.-11.5., 16.-18.6.	3 pv	295
JR8, Tuntemattoman sotilaan jalanjäljillä 3.-6.7., 25.-28.8.	4 pv	385
Uhtua – Kiestinki – Kostamus 25.-29.6., 21.-25.7.	5 pv	439

Hintaan sis. kuljetus, majoitus, viisumi, puolihoito ja sotahistorianoppaan palvelut.
JaPi-matkat on erikoistunut sotahistorian matkoihin.
www.japi-matkat.fi
e-mail: myynti@japi-matkat.fi
puh/fax: 05 35593 65

Kotimainen takuutuote
Toimitukset kotiin

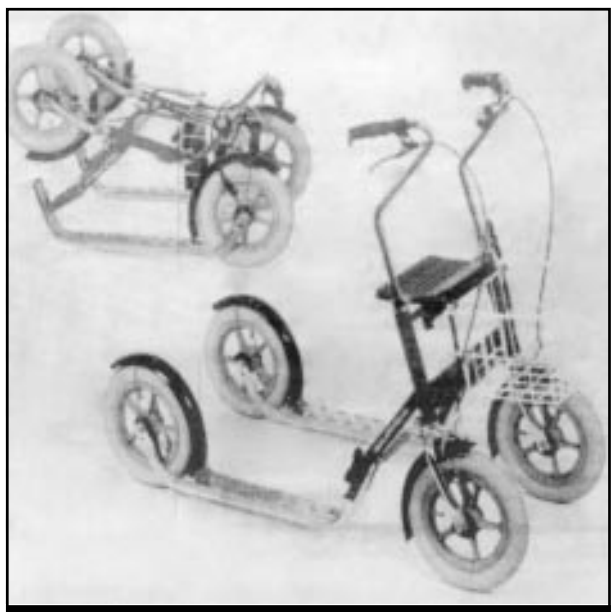

SOTAVETERAANIT! KYSYKÄÄ EDULLISTA RAHOITUSTA!

T:mi Kari.Matti Mäkinen
Sivupellontie 14, 61600 Jalasjärvi
0500-567 104, 06-456 1256
info@potkupyora.com
www.potkupyora.com

Lauttasaaren yhteiskoulu veteraaniasialla

Lauttasaaren yhteiskoulun oppilaat päättivät keväällä, että vuoden päivätyökeräykseen valitaan kotimainen kohde. Koulun oppilaskunnan hallitus valitsi kohteeksi syksyllä sotiemme veteraanit. Päivätyökeräyksessä haluttiin luoda myös henkilökohtainen ja paikallinen tunnelma, joten koululle päätettiin pyytää vieraiksi paikallisia veteraaneja. Syyskuun 19. päivänä suurin osa Lauttasaaren yhteiskoulun nuorista oli päivätyökeräyksessä. Aamulla koulun oppilaskunta puheenjohtaja **Lauri Kähkösen** johdolla, sekä oppilaskunnan toinen ohjaava opettaja **Heini Pirilä** olivat passissa hyvissä ajoin vastaanottamassa päivän kunniavieraita; sotaveteraanit **Salme** ja **Martti Sulonen, Timo Mikonmäki, Irja Härkönen, Sirkka Kauppila, Kalevi Kilpi** ja **Mauno Juhola** oli kutsuttu koululle kertomaan koululle jääville luokille elämästä sodan aikana.

Sodan karut kokemukset

Salme Sulonen valotti sodan taustoja ja faktoja itse sodasta, myös koulunkäyntiin liittyviä. Tämän jälkeen veteraanit vastailivat oppilaiden kysymyksiin, jotka käsittelivät mm. sotaan lähtöä ja rintamalla oloa, yhteyksiä kotiin, sodan vaikutusta koulunkäyntiin, elämää sodan jälkeen sekä veteraanien aseman muuttumista vuosien varrella. Moni abiturientti salissa meni mietteliääksi kuullessaan, että veteraaneista moni oli ollut juuri heidän ikäisiään sotaan joutuessaan, viittä vaille ylioppilaita. Lakkikin oli haettu ensimmäisellä lomalla rintamalta. Totiseksi vetivät myös kuvaukset rintamaoloista, pommituksista, varustetasoista ja muonituksesta. Kaiken kaikkiaan veteraanihaastattelut välittivät hyvin sotavuosien kätkemät monenlaiset ihmiskohtalot ja kokemukset: huolen omasta ja läheisten turvallisuudesta, sotilaitten hyvän yhteishengen, ihmisten tahdon auttaa toisiaan sodan aikana, ja yleisinhimillisen optimismin paremmasta tulevaisuudesta.

Sotaelokuvat, faktaa vai fiktiota

Tilaisuuden lopussa oli aikaa kysellä. Puhe kääntyi ensimmäiseksi Rukajärven tie -elokuvaan ja sen todenmukaisuuteen. Salme Sulonen vakuutti, että kolonnan kimppuun käyminen oli todella samanlainen, venäläiset olivat laittaneet suomea puhuvia miehiä suomalaisissa asepuvuissa tulemaan ensin kolonnan luo harhautusmielessä. Timo Mikonmäki totesi kuitenkin, että virheitäkin elokuvasta löytyi: ”Upseeritason miehillä ei ollut oikeasti upseerimerkkejä, koska hehän olisivat joutuneet heti maalitauluksi! Eikä sissiksi olisi päässyt silmälasipäinen mies. Myöskään pelkurille tai karkurille ei olisi missään nimessä jätetty ainoaa konepistoolia, se oli arvokas tuliase!” Salista kuului hyväksyvää naurahtelua. Haastattelutilaisuus koululla oli hyvin lämminhenkinen ja kiinnostava. Sotaveteraanit tekivät maamme lähihistoriasta omilla kokemuksillaan ja muistoillaan elävän, yksilöitä koskettaneen tapahtuman. He olivat suunnilleen samaa ikäluokkaa kuin lukiolaisemme nyt, ja ehkä juuri sen vuoksi heidän puheensa upposi niin otolliseen maaperään. Kyse ei olekaan vanhuksista, jotka ovat olleet sodassa, vaan nuorista, jotka olivat nuorina sodassa!

Tavoitteet saavutettiin

Haastattelun lisäksi veteraanit ruokailivat koululla ja nauttivat kakkukahvit. Heillä oli seuranaan koko ajan heidät vastaanottaneet lukiolaiset ja juttu luisti vaivattomasti puolin ja toisin. Päivästä jäi kaikille todella hyvä mieli, ja hyvin monet opiskelijat kertoivat jälkikäteen tuntevansa suurta kiitollisuutta sotiemme veteraaneja kohtaan. Koulun oppilaskunnan ohjaava opettajat **Marja Parvinen** ja **Heini Pirilä** olivat lisäksi erittäin tyytyväisiä siihen, että koulun nuoret näkivät veteraanit niin nuorina, joita he olivat aikoinaan olleet. Tämä oli yksi päivän päätavoitteista, ja se toteutui. Toinen tavoite oli saavuttaa ennätystuotto keräyksessä, ja sekin tavoitettiin, lähes 5 000 euroa.

Heini Pirilä
Lauttasaaren yhteiskoulu, opettaja

FENNO MEDICAL OY
Terveydenhuollon palveluksessa

Viron puolustusvoimien vuosipäivän vastaanotto

Kuvassa (vas) tutkija Kristjan Luts, Viron puolustusministeri Jaak Aaviksoo sekä näyttelyn pystyttäjät Ene Vainola ja Siim Öismaa.

Viron puolustusvoimien vuosipäivää vietettiin Helsingissä tiistaina 13. marraskuuta. Suurlähetystössä järjestetylle vastaanotolle oli kutsuttu Suomen maanpuolustuksen sekä viranomais- että kansalaisjärjestötahoja ja maahamme akkreditoitua sotilasasiamieskuntaa. Tilaisuutta isännöivät Viron suurlähettiläs **Merle Pajula** sekä sotilasasiamies everstiluutnantti **Anto Kergand**.

Erityistä tämänvuotisella vastaanotolla oli se, että Suomessa työvierailulla samanaikaisesti ollut Viron puolustusministeri **Jaak Aaviksoo** avasi Laidoner-museon tutkijan **Kristjan Lutsin** koostaman Viron vapaussodasta (1918–1920) kertovan valokuvanäyttelyn. Helsingissä näyttely on Viron suurlähetystössä vuoden loppuun ja siirtyy vuodenvaihteen jälkeen Turkuun ja edelleen muualle maahamme.

Meidän suomalaisten kannalta merkittävää oli se, että yksi valokuvanäyttelyn osa oli omistettu suomalaisvapaaehtoisille. Virossa taisteli yli 3700 suomalaista paitsi kahdessa kansallisessa osastossa myös virolaisissa yksiköissä. Pohjoisella (Narvan) rintamalla taisteli ruotsalaissyntyisen majuri **Martin Ekströmin** komentama pataljoona eli ”Ensimmäinen suomalainen vapaajoukko”. Eteläisellä (Tarton) rintamalla taisteluihin osallistui virolaissyntyisen everstiluutnantti **Hans Kalmin** komentama ”Pohjan Poikien” rykmentti. Molemmat mainitut sotapäälliköt ylennettiin myöhemmin Viron armeijan everstin arvoihin. Koko vapaaehtoisjoukko, yhteisenä päällikkönään kenraalimajuri **Martin Wetzer,** oli Viron armeijan ylijohdon alainen. Joukon ylläpidon, aseistuksen ja muun varustuksen kustansi Viron valtio.

Jatkumona Viron vapaussodan suomalaisvapaaehtoisille voidaan pitää niitä 3500 virolais-vapaaehtoista, jotka taistelivat lähinnä jatkosodassa ”Suomen vapauden ja Viron kunnian puolesta”. Nämä veteraanit tunnetaan tänään Suomen-poikina.

Teksti: Nyyrikki Kurkivuori
Kuva: Toomas Dettenborn

Karjalan tasavallan veteraanidelegaatio vieraili Oulun läänissä

Delegaatio Oulun sankarihaudalla.

Viisijäsenistä delegaatiota johti Karjalan tasavallan varapääministeri **Valery Tolsky**. Vierailusta sovittiin keväällä 2007, kun Oulun läänin rintamaveteraaniasiain neuvottelukunta vieraili Karjalan tasavallassa. Kyseessä oli siis vastavierailu. Sen pääisäntänä toimi maaherra **Eino Siuruainen**.

Vieraat saapuivat Petroskoista Kostamuksen asemalle maanantaiaamuna 29. lokakuuta. Lääninhallituksen edustajat **Ulla Niemelä** ja **Pentti Åman** olivat heitä vastassa. Ensimmäinen vierailukohde oli Kuhmon Kalevala-kuntoutuskoti, josta kertoi laitoksen johtaja **Matti Kähkönen**. Matka jatkui Sotkamoon, jossa kunnan veteraaniasioita esitteli kunnanjohtaja **Jari Tolonen**.

Oulussa delegaatio majoittui lääninhallituksen vierastiloihin. Illallistilaisuuteen osallistui myös Oulun kaupunginjohtaja **Matti Pennanen**. Tiistaiaamun keskustelutilaisuudessa olivat läsnä muun muassa neuvottelukunnan työvaliokunnan puheenjohtaja **Marja-Leena Kärkkäinen** sekä jäsenet **Martti Niemelä**, **Aarno Strömmer**, **Onni Toljamo** ja **Helvi Hyrynkangas**. Tilaisuuden aluksi delegaatiolle ja maaherra Siuruaiselle luovutettiin Mannerheim-muistomitalit. Alustusten jälkeen käyty keskustelu oli vilkasta. Esille nousi muun muassa nuorten saaminen mukaan veteraaniperinteen vaalimiseen. Sovittiin, että jokavuotisia vierailuja jatketaan. Neuvottelun jälkeen tehdyn kiertoajelun aikana käytiin Oulun sankarihaudoilla, jonne laskettiin sekä karjalainen että suomalainen seppele.

Iltapäivän aikana siirryttiin Oulun läänin eteläosaan, Ylivieskan Raudaskylään, jossa vierailtiin kylän kahdella sotavankien hautausmaalla. Molemmat hautausmaat on hiljattain kunnostettu. Myös täällä sekä suomalaiset että karjalaiset veteraanit laskivat seppeleet. Karjalan tasavallan sotaveteraaniliiton puheenjohtaja **Nikolai Apushkin** kiitti Raudaskylän kyläyhdistystä ja sen puheenjohtajaa **Reino Marjakangasta** merkittävästä työstä. Matka jatkui illalla vielä Oulaisiin, Taukokankaan kuntoutuskeskukseen, jonka toimintaa esitteli johtaja **Juha Laikari**.

Keskiviikkona 31. lokakuuta oli vielä vierailukohteena Suomussalmi Oulun läänin itäosassa. Sen kunnallishallintoa esitteli kunnanjohtaja **Timo Säkkinen.** Syntyneeseen vilkkaaseen keskusteluun osallistuivat myös **Seppo Tähkäpää** Kainuun Sotaveteraanipiiristä ja **Pekka Eskonpekka** Rintamaveteraanien Kainuun piiristä. Ennen rajalle siirtymistä delegaatio vieraili Raatteen Portilla ja Raatteen tien venäläisten sotilaiden muistoksi valetun Äiti Venäjä -muistopatsaan äärellä.

Ulla Niemelä
Viestintäpäällikkö, Oulun lääninhallitus

VISKO
Casing Solutions

Insinöörioppilastalo Oy
Tampere
Isännöitsijä Matti J. Mäkelä
0400-637 402

Fazer

Monipuolista, asiantuntevaa ja yksilöllistä hoitoa ja kuntoutusta kodikkaassa ympäristössä keskellä kaunista Torniota. Palvelutarjontamme sotainvalideille ja veteraaneille:
Asumispalvelut:
Si-laitoshuolto, palveluasunnot
Kuntoutus:
Laitos-, päivä- ja avokuntoutus
Muut palvelut:
Päiväsairaala, päiväkeskus, lounaspalvelu, neuvontapalvelu
Tornion Sairas- ja Kuntoutuskoti
Pitkäkatu 7 95400 TORNIO
Puh. (016) 2264 400
Fax. (016) 482 449
E-mail: sairaskoti@torniosairaskoti.fi
www.torniosairaskoti.fi

Lomanautintoja Runnin Kylpylässä Iisalmessa
Marskin loma
149 € / hlö / 2 vrk
Sis. majoitus 2hh:ssa Kylpylä- tai Kartanohotellissa, puolihoitoateriat, vapaat kylpyläkäynnit, vapaa-ajan ohjaus ma-pe, sisäänpääsy orkesteritansseihin ke, pe ja la-iltoina (ei koske tähtitansseja), **hemmotteleva porekylpy tai savilämpöhoito sekä valinnan mukaan yksi seuraavista hoidoista:**
*** jalkahoito * kokohieronta**
*** Eau Thermale SpaTM - lähdevesihoito kasvoille**
Tarjous voimassa 31.1.2008 saakka (ei joulu ja uusi vuosi)
Muistathan, että lahjakortti Runnin Kylpylään on aina haluttu lahja pukin konttiin!
Tule juhlistamaan uutta vuotta kanssamme! Kysy lisää.
www.runni.fi
Runni Kylpylä • Kartanohotelli
Runnintie 407 A 74595 RUNNI
P. 017-768 751 • Myynti 017-7687 524
Myyntipalvelu@runni.fi, www.runni.fi

Maija Autere

Jakso 3/6

Ensimmäinen kiertue Kannaksella

Lempaalassa viivyttiin useita päiviä, sieltä käsin esiinnyttiin ympäristössä, usein neljä, viisikin kertaa päivässä. Esiintymistaloja ei ollut, sotilaat tuotiin johonkin tienmutkaan kuorma-autoilla. Hyväksi esiintymislavaksi osoittautui vanha maitolava. Joukoissa oli omiakin vahvoja voimia kuten harmonikkamestari **Aki Lievonen**, iloinen ja veitikkamainen, joka yhdistyi kiertueeseen niin kauan kuin hänen joukkueensa lähistöllä liikuttiin.

Kierrellessä oli vaikea tietää missä oikeastaan oltiin. Tienviitat oli poistettu, niiden sijaan oli naulattu omituisia salanimiä kuten naula, noja tai Jörö.

Eversti Martolan lohkolta kiertue siirtyi kahdeksanteentoista divisioonaan eversti Pajarin alueelle. Siellä vietiin esityksen jälkeen tytöt katsomaan tykistön toimintaa. Yö oli pimeä, kaukana edessä näkyi piiritetty Leningrad, jota pommitettiin ja valonheittimet risteilivät taivaalla kaupungin yllä. Omien puolelta ei saanut minkäänlaista valoa näkyä, tupakan sytyttäminenkin oli kielletty.

Maija seisoi tykin vieressä, kun se äkkiä ja varoittamatta laukaistiin. Jyrähdys oli kova. Maija pelästyi niin että oli pyörtyä, ympärillä olevat naureskelivat Maijan pelästykselle, eihän tämä mitään...

Kahdettatoista divisioonaa johti eversti Vihma Monien esitysten välillä hän esitteli kiertueryhmälle seutua kuin turisteille. Tuli tilaisuus ihailla Terijoen kaunista arkkitehtuuriakin. Kiertuetta pidettiin hyvin ja esitysten aikana oli hauskaa. Juontaja Airio esitteli itsensä ”häiriönä”, kertoi vitsejä ja laski leikkiä. Liisa lauloi Bellamita, istahti jonkun pojan polvelle ja lauloi tälle korvaan. Takanaistuvat nykivät toisiaan ja hörähtelivät ilkikurisesti punastelevaa kaveriaan.

Kiertue kääntyi Lembolovon suuntaan, eversti Sihvon joukkoihin. Maitolavoja ei ollut eivätkä tulilinjassa olevat sotilaat voineet lähteä paikoiltaan. Oli mentävä heidän luoksensa. Pää kumarassa kiemurteli koko kiertuejoukko juoksuhautaa pitkin etulinjaan. Sotilaat istuivat kivien ja kantojen päällä odottamassa. Linjan toiselta puolelta lähetti vihollinen kovaäänisten avulla paksua propagandaa, välillä rämistäen musiikkia. ”Suomenmies, lakkaa sotimasta”, huudettiin kovaäänisestä. Se vaikeni kuitenkin heti, kun esitys alkoi, ilmeisesti sielläkin puolella kuunneltiin, sillä kun Maija tulisesti oli lopettanut Montin Csardaksen, huudettiin kovaääniseen naapurin arvostelut ”HUVA HUVA!”

Aunuksen teatterin pukuhuoneessa (vas.) Seppo Sariola, Eino Tarkiainen, Sonja Salminen, Kasse Salminen, Sulo Autere, Inari Koponen ja Riitta Järvinen. Kuvaaja: Jouko Korpivaara.

Taloja ei toki aina ollutkaan, vaan telttoja, ja niihin aamulla lähtivät tytöt tervehtimään ja juttelemaan. Maija oli ottanut suomalaiseen osastoonsa kauniin sovituksen kansanlaulusta *Kullanmurunen* ja sai siitä lempinimen. ”No, siinähän se kullanmurunen tulee”, kuului teltasta, kun Maija kurkisti sisään, ..”ja Bellamihan on ihan perässä.” Pakeissa kiehui vettä, teetä keitettiin ja tarjottiin. Paikkakunnista ei oltu oikein selvillä puuttuvien tiekylttien takia, mutta kiertue saapui suureen sotaleiriin. Isoon telttaan sijoitettiin kaikki yhdessä nukkumaan.

Aapo Similä nukkui lapikkaat jaloissaan, yöllä kävi kipinävahti lämmittämässä teltan keskellä olevaa kamiinaa. Vippe vierähti petiltään ja hellävaroen, tyttöä herättämättä nosti sotilas hänet takaisin.

Kun seuraavana päivänä oli esitykset suoritettu, kiertue palasi isoon telttaansa. Kaikki kavahtivat, ovella seisoi venäläinen sotilas, pipo päässään, siinä punainen tähti. Hetken epäilys...olivatko venäläiset tulleet ja valloittaneet paikan?

Nauravat suomalaiset ilmestyivät kuitenkin heti teltan ovelle - olivat päättäneet tehdä jekkua siviileille lähettämällä sotavangin yksin ovelle.

Vanki oli kirgiisi, pienikokoinen, vinosilmäinen. Pian selvisi, että häntä ei oltu lähetetty vankileirille, vaan pidetty yksikössä auttamassa lottia. Kirgiisi kantoi vedet ja teki muutakin lotille raskasta työtä.

Tässä on teille kipinävahti ensi yöksi. Mukava poika tämä James on. Hänet ristittiin Jamesiksi, kun tekee palvelustöitä Vangiksi joutuessaan hän ei edes tiennyt, missä oli tai mitä maata vastaan oli sotimassa. Ei ollut koskaan nähnyt kelloakaan, joten komppania lahjoitti taskukellon. Kyllä se sen kohta näyttää.”

Kirgiisi seisoi ja hymyili leveästi vitivalkoisilla hampaillaan, osoitteli itseään ja hoki: ”James, James.” Pian hän vetikin esiin saamansa taskukellon ja näytteli sitä ylpeänä kiertueen jokaiselle jäsenelle.

”Hän on kova laulamaan, laulaa oman maansa lauluja, haetaan se tänne telttaan illalla, niin saatte kuulla”.

Illalla keräännyttiin kamiinan ympärille. Tunnelma tiivistyi teltassa, kun kirgiisi alkoi laulaa. Puoliympyrässä istuivat suomalaiset sotilaat ja kiertueen jäsenet kamiinan ympärillä.

Lauluksi sitä ei voinut sanoa, ei ainakaan sanan tavanomaisessa merkityksessä. Laulu oli joikua, omituista ja ensi yllätyksenä niin huvittavaa, että Vippe tirskahti, mutta pian kaikki vakavoituivat ja kuuntelivat hiljaa. Vangin kasvot ja silmät olivat niin surulliset ja kaipausta täynnä hänen laulaessaan kotimaansa laulua, että sääli vähitellen valtasi ympäröivien taiteilijoiden mielen. Sääli ihmistä kohtaan, joka oli viety sotimaan tuntemattomaan maahan kauas kotiseudustaan, tietämättä edes missä oli. Ainakin suomalaiset kohtelivat häntä hyvin!

Yöksi sijoitettiin James ovensuuhun, teltan kylmimpään paikkaan. Hän heittäytyi siihen makuulle, mutta kävi useaan kertaan yössä tarkistamassa kamiinan. Kiertueen jäsenet nukkuivat koiranunta, Aapo mahtavissa lapikkaissaan ja jokainen omalla petillään.

Kiertue jatkoi itään päin, viidennentoista divisioonan alueelle. Satoi lunta ja se vaikeutti esiintymistilaisuuksia, jotka tehtiin ulkona. Keskustaan sytytettiin pieniä nuotioita, joilla saattoi lämmitellä käsiään. Liisa tanssi lumessa niin, että lumi pöllysi.

Laatokan järven rannalle rakennettiin suuri rakovalkea ja sen valossa ja lämmössä soitettiin ynnä laulettiin. Aapo lauloi suosituimman laulunsa, ”Hiluhilu-hilu. kun tuli vilu siellä kynttilän valkialla...”

Tunnelma oli tiivis ja vähän haikea. Kiertue oli lopuillaan. Raudussa tarjottiin päivällinen kiitospuheiden kera ja matka kääntyi kotiinpäin. Junassa piti Aapo Similä tytöille puheen: ”Kiitos, tytöt, onnistuneesta kiertueesta, joka vietiin kunnialla läpi. Meillä oli yli neljäkymmentä esitystä ja joka esityksessä hyvä menestys.”

Tytöt muistelivat kiertueen tapahtumia: ”Kyllä kaikki pojat olivat kivoja ja reiluja! Niin paljon miehiä ja vain yhden kerran tavattiin sellainen, joka ei ollut kiva, se vääpeli, joka oli juovuksissa ja rupesi roikkumaan meidän perässä.”

” No, eihän sekään ollut mitään, kun juostiin sinne tupaan ja piilouduttiin sen vänrikki Alppisaran selän taakse.” ”Alppisara veti pistoolin esiin ja karjaisi ULOS. Ihana tyyppi se Alppisara!”

Yhteisesti päätettiin, että kiertue oli ollut jännittävä ja kiva. Taskut olivat täynnä lip-

pusia ja lappusia, joille kaikille oli luvattu kirjoittaa.

Aunuksen teatteri

Ensimmäisenä rintamateatterina perustettiin Aunuksen teatteri marraskuussa 1941. Autereen tyttäret ehtivät tuskin kotiutua Kannaksen kiertueeltaan, kun sekä Sulo Auteretta että Liisa Auteretta tiedusteltiin Aunuksen teatteriin näyttelijöiksi. Molemmat lupautuivat, Liisa jätti koulun. Teatterin johtajaksi tuli vanha hyvä ystävä, Kalle Viherpuu, joka vuonna 1925 oli aloittanut näyttelijänuransa Iisalmella Sulon ollessa siellä johtajana. Marraskuun puolessa välissä saattoivat mamma ja Maija junalle teatterilaiset, heitä oli **Marjatta Porkka**, **Riitta Järvinen**, **Irja Perho**, **Kasse Salminen**, **Ahti Yrjölä**, **Otto Penttilä** ja **Per-Olof Siren**.

Vänrikki **Lehtelä** viuluineen, alikersantti **Näkki** selloineen ja pianisti, kersantti **Alppiaho** liittyivät lähtijöihin teatteriorkesterina.

Aunuksen kaupungin lähellä oleva Nurmoila ja sen kerhotalo valittiin teatterin toimipaikaksi, mutta perille tultua kävi ilmi, että talolla ei ollut kulisseja, ei puvustoa eikä tarpeistoa, kuitenkin oli tarkoitus valmistaa näytelmä ”Peräkylän profeetta” jo jouluksi. Armeijan aliupseereille oli annettu tehtäväksi hoitaa teatterin puvut ja tarpeisto, mutta pian kävi selväksi, että he eivät ymmärtäneet teatterista mitään. Viihdytystoimistosta soitti taiteilija **Salonen** mamma Autereelle ja kutsui hänet neuvotteluun.

Aunuksen teatterin johtaja Kalle Viherpuu ja Maija Autereen isä Sulo Autere.

Neuvottelujen tuloksena kiinnitettiin mamma Autere hoitamaan kaiken tarpeellisen. Koko Autereen perhe oli nyt valtion viihdytystoimiston palveluksessa. Mamma palasi neuvottelusta ja sanoi voitonriemuisesti Maijalle: ”No, nyt ei tarvitse enää niitä kersantteja kiusata. Minä olen nyt sitten Aunuksen teatterin hovihankkija. Minä kärsin kyllä senkin, että nousen kesken uniani KOMENNUKSELLE. Se on näes sellaista tämä VALTION VIRKA nykyään!”

Helsingissä alkoi kuumeinen toiminta. Kuokkaselta haettiin peruukkeja, mastiksia ja partoja ja teatterisminkkiä: Turun teatteri möi omia tavaroitaan ja lainasi niitä Koiton teatteri möi osan omiaan. Pakattiin suuria laatikoita, jotka lähtivät Aunukseen. Laatikoissa oli aina pari askia tupakkaa, jotka mamma oli jonottanut ja lähetti papalle.

Aunuksen teatteri lähti käyntiin. Aleksanteri Syväriläisen luostari vapautui motista jouluksi. Luostarin ruokasaliin järjesti teatteri joulujuhlan, reellä ajettiin luostarille.

Teatterinäytäntöä sinne ei voinut järjestää, vaan esitettiin sirpaleohjelmaa. Tunnelma oli synkkä, miehet istuivat penkeillä salissa, näyttelijät omillaan salin sivustalla, salissa ei ollut kuusta eikä kynttilöitä Sulo Autereen tehtävänä oli lausua runo. Hän oli valinnut Koskenniemen runon ”*Syysilta metsässä*”. Siinä on säe, joka kosketti syvästi penkeillä istuvia miehiä, silmät kostuivat ja moni pyyhkäisi niitä kuin salaa Sulon lausuessa:

”Niin tuli sota maahan.
Kaikki ties
min vaatii kunnia ja kotilies.
Sa sodan leikkiin lähdit
mukaan.
Sua urhokkaampaa tuntenut
ei kukaan.
Ja pahimmin sa vihollista löit,
kun kipeimmin sa kotiin ikävöit.”

Nurmoilan kylä pakkasaamuna 1942.

Turun NEVA TOURS OY
* Bussi ja junamatkat
* Viisumit Venäjälle
* Hotellipaketit
* Tilausajot
Aninkaistenkatu 12 , 20100 TURKU
Puh. (02) 2504 655
+358 400 332 001,fax (02) 2504 775
www.turunnevatours.fi
nevatours@co.inet.fi

KULJETUKSET HOITAA
Siamac Oy
Julia Lines
www.julialines.fi

Toivotamme Sotaveteraaneille
Rauhallista Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta 2008
OUTO KUMPU
www.outokumpu.com

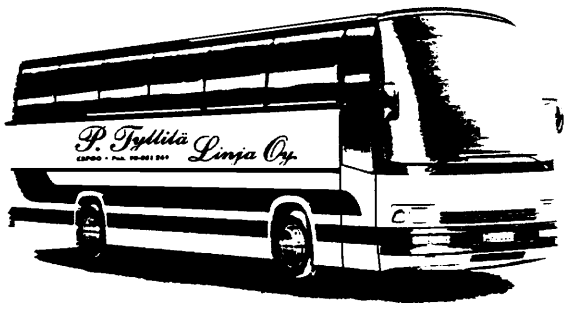

KUN HALUAT HYVÄÄ TILAUSAJOPALVELUA
SOITA
P. Tyllilä Linja Oy.
Hyljekuja 6, 02270 ESPOO
(09) 888 1269 tai 888 1312

MEMORIA
Täyden palvelun Memoria-hautaustoimistot
Nouda veloituksetta
”Näin minä haluan” -vihkonen
johon voit kirjata ylös omia
toiveitasi hautajaisjärjestelyistä.
Lisätietoa:
www.memoria.fi

Kirjat

Rakkauskirjeitä rintamalta

Sinikka Paavilainen: Samaa unta, Kihlaparin kirjeitä sodan keskeltä, Minerva Kustannus Oy, ISBN 978-952-492-082-7, Jyväskylä 2007

"Ahdistava levottomuus uhkaa joskus ottaa vallan. En anna mieleni masentua. En tahdo sortua. Tahdon elää voimakkaita onnellisia päiviä kanssasi ja viedä päätökseen elämäntehtäväni. Tahdon ylistää elämän, luonnon, ihmisen ja taiteen kauneutta."

Näin kirjoitti pianisti ja Sibelius-Akatemian opiskelija Tauno Huotinen kihlatulleen Kaarina Sarkolalle 19.8.1943, vain kuukausi ennen kaatumistaan. Kirja kertoo kirjeiden välityksellä kahden rakastavaisen tarinan; toisen kirjeet tulevat etulinjasta, toisen kotirintaman Helsingistä.

Kirja antaa uskottavan kuvan sodan arjesta, koska kirjeet on todella kirjoitettu korsussa tai teltassa tai muualla rintaman tuntumassa ja ne kertovat juuri sen hetken tunnelmista. Sodan kovien kokemusten vastapainoksi Tauno luki kirjoja, ihaili luonnon kauneutta, mietti elämän tarkoitusta ja kaikesta tästä hän halusi kertoa kirjeissään morsiamelleen. Kirjeiden pääpaino on toki toisen huomioimisessa, kaipuussa ja yhteisen elämän odotuksessa.

Varsinaisista taisteluista Tauno ei juuri kerro, ei varmasti halunnut eikä se sodan oloissa ollut sallittuakaan.

Tunteistaan ja elämästään Helsingissä kertoo yhtä intensiivisesti Kaarina ja kirjeillään hän varmasti helpotti sulhasensa "elämää juoksuhaudoissa".

Kirjassa on tekijän Sinikka Paavilaisen kokoamia tietoiskuja erilaisista sota-ajan tapahtumista. Kerrotuksi tulevat talkoot ja keräykset ja monenlaiset ihmisten jokapäiväistä elämää rajoittaneet määräykset taustana se, että kaikesta oli pulaa.

Tietoiskuissa kerrotaan myös, että rintamalla tehtiin asemasodan aikana muutakin kuin puhdetöitä. Sotilaiden puuduttavaa arkea pyrittiin virkistämään kannustamalla opiskelemaan, urheilemaan, metsästämään, marjastamaan jne. Erilaiset viihdekiertueet toivat osaltaan helpotusta, mutta kyllä lomat ja niiden odotus oli se, joka toi sisältöä rintamasotilaan elämään. Ylempi johto olikin huolissaan miesten taistelukunnon säilymisestä näissä olosuhteissa - eikä syyttä, niin kuin kesän 1944 alku osoitti.

Tauno Huotisen ja Kaarina Sarkolan kirjeenvaihto lienee laajimpia säilyneitä kirjekonaisuuksia, kirjeitä on useita satoja. Hyvä, että on säilynyt ja hyvä, että kirjeet on koottu ja julkaistu. Kirjan kirjeet vahvistavat sen, että sodassakin saattoi säilyttää inhimillisyytensä.

Esko Vuorisjärvi

Dementiahoitokoti Aatos
Kirkkotie 347 C, 82600 Tohmajärvi
puh. 013 - 225 577

www.gasum.fi
Gasum
Luonnostaan parempia energiaratkaisuja

Sodassa koettua suursarjan 1. osa ilmestyi

Weilin Göösiltä ilmestyi elokuussa neliosaisen *Sodassa koettua* – suurteossarjan ensimmäisen osa *Haavoitettu lapsuus.* Osan päätoimittaja, Helsingin yliopiston sosiologian dosentti Sari Näre vastaa myös 2. osasta, jonka teemana on *Uhrattu nuoruus*. Kahden ensimmäisen osan muita toimittajia ovat Suomen historian professori Juha Siltala ja tohtorikoulutettava Jenni Kirves.

Sarjan 3. ja 4. osien *Arkea sodan varjossa* ja *Yhdessä eteenpäin* päätoimittamisesta vastaa dosentti, valtiotieteen tohtori Martti Turtola, muina toimittajina filosofian tohtori Tiina Kinnunen, yleisesikuntamajuri Juha Mälkki ja professori Aki Huhtinen.

Teossarjan kaksi ensimmäistä osaa kartoittavat lasten ja nuorten omaa kokemushistoriaa kuvaten heidän usein koskettavia ja satuttavia tunnemuistoja. Suomessa ei päätoimittajan mukaan ole tehty kattavaa kokonaiskartoitusta sota-ajan lasten ja nuorten kokemuksista. Tarkoituksena on tuoda näitä kokemuksia yhteiskunnalliseen tietoisuuteen ja edistää yhteisöllisesti parantavaa muistelutyötä, Sari Näre tiivistää.

Kotirintaman arkea ja juhlaa kuvaavissa 3. ja 4. osissa valotetaan sitä kuinka tavallinen ihminen selvisi viisi vuotta koko kansaa koskettaneesta voimanponnistuksesta. Toiseen maailmansotaan osallistuneista valtioista Suomi joutui pisimmän ajan mobilisoimaan kaikki voimavarat säilyttääkseen olemassaolonsa. Kotirintaman ponnistelut loivat edellytykset sotilaallisten rintamien kestämiselle niin talvi- kuin jatkosodassakin, huomauttaa Martti Turtola.

Sarjan 2. osa ilmestyy alkuvuodesta 2008, 3. osa syksyllä 2008 ja 4. osa keväällä 2009.

Runsas autenttinen kuvitus on hankittu puolustusvoimien, kuvatoimistojen ja yksityisten henkilöiden arkistoista.

Sarjan hinta on 376 €, käteisellä myös 8 x 47 € /kk + 8 € käsittelymaksu. Myynti tapahtuu Weilin+Göösin valtuuttamien edustajien ja puhelinmyyntitoimistojen kautta. Lisätietoja kustantajan asiakaspalvelusta puh. (09) 4377 600.

Markku Rämö

Joroisten veteraanit – vapautemme vartijat

Teos käsittää lähes 400 sivua. Sen alkuosaan on koottu puheenvuoroja, historiatiivistelmä ja veteraanien henkilökohtaisia muistelmia. Varsinainen matrikkeliosa sisältää henkilötiedot 831 joroislaisesta veteraanista, jotka osallistuivat vuosina 1939-1945 käytyihin sotiin. Sotatoimien ohella on esitelty perhetiedot, kunniamerkit, haavoittumiset jne. matrikkelikuvia on 687 henkilöstä. Teoksen on toimittanut Antti Kangaskesti ja kustantanut Joroisten Sotaveteraanit ry.

Kirjaa on saatavissa Joroisten Sotaveteraanit ry:n sihteeriltä:

Antti Kangaskesti, Koskentie 12 79600 Joroinen, puh. 040-5298875 , sähköposti antti.kangaskesti@pp.inet.fi

Kirjan hinta on 30 euroa +postituskulut.

Lapin sotaorvot: ISÄ ÄLÄ JÄTÄ – Lapin sotaorvot kertovat, toim. Marjatta Heiniemi, Sirpa Vanhahanni, Marjatta ja Mikko Virrankoski, ISBN 978-952-92-2463-0, Saarijärvi 2007.

Suomen käymistä sodista on julkaistu verrattain runsaasti kirjoja. Ne ovat yleensä käsitelleet taistelutapahtumia, operaatioita puuttumatta kaikkiin seurannaisilmiöihin. Muuan kipeä piste on ollut henkilötappiot. Menetimme eversti Pekka Kurenmaan mukaan tutkimuksen mukaan Talvisodassa 25 904, Jatkosodassa 63 895 ja Lapin sodassa 2 181 eli yhteensä 91 980 henkeä. Tässä luvussa ei ole ilmapommitusten uhreja, partisaanien teloittamia siviilihenkilöitä, vuosina 1946-1982 kuolleita sankarihautaan haudattuja, ulkomaalaisten tappioita eikä suomalaisten teloittamia omia sotilaita. Lopullinen uhrien lukumäärä nousee 96 000 menetettyyn henkilöön.

Keskuuteemme jäi 100 000 kaatuneitten isiä ja äitejä, 30 000 sotaleskeä ja noin 50 000 sotaorpoa. Torjuntavoittojen myötä tuli kotiseudulle suruviestejä Suomussalmelta, Sallasta, Joutsijärveltä, Kuhmosta, Uhtualta, Kiestingistä, Vuosalmelta, Tali-Ihantalan taisteluista, kaikkialta, missä pohjoisen miehet taistelivat. Kun kaikki oli ohi, oli Lapissa 1 393 sotaleskeä ja 2 633 sotaorpoa, kaatuneita oli 4 370.

Millä tavoin suruviesti vastaanotettiin? Ensi reaktio oli tietysti suunnaton suru. Sitä seurasi huoli siitä, miten selvitään jatkossa. Tämä selviytymistarina on kirjan kantava voima. Ihmisellä on loppujen lopuksi valtava kapasiteetti kovan paikan tullen. Ei auta itku markkinoilla, sanotaan. Näin se tietysti on. Yhteiskunta tuki voimiensa mukaan. Aina se ei ollut runsasta nykypäivän näkökulmasta katsottuna. Aika oli ankea koko Suomen kansalle. 420 000 suomalaista joutui jättämään kotikontunsa, sotakorvaukset oli maksettava, haavoittuneet hoidettava jne. Nurkumatta sotalesket ja sotaorvot työskentelivät paremman elämän puolesta. Vaikeuksia oli paljon. Lukiessani kyseistä kirjaa pysähdyin useita kertoja voittamattomilta tuntuvien vaikeuksien eteen. He selvisivät, mutta sieluun jäi alue, joka oli ja on arka. Lapin sotaorvot eivät yleensä kuuluneet varakkaisiin piireihin. Tämä tilanne jo normaaliaikanakin oli vaikea, entä nyt, kun perheen "pää" oli poissa. Pakostakin pysähdyin muistelemaan oman sukuni sodassa kaatuneita. Havaitsin jälkihoidossa jotain samankaltaista. Suku ja ystävät auttoivat voimiensa mukaan. 63 Lapin sotaorpoa on kirjoittanut muistelmansa tähän kirjaan. Surusta on kärsimysten kautta tullut menestys, sanoisi joku pappismies ja uskon, että hän olisi oikeassa.

Eversti Mikko Virrankoski, itsekin sotaorpo vaimoineen, Marjatta Heiniemi sotaorpo ja tutkija sekä Sirpa Vanhahanni ovat saaneet ansiokkaan muistelmateoksen aikaan, josta heille kiitos. Kirja on myynnissä Rovaniemen kaupungin infopiste Osviitassa. Sitä voi myös tilata Eeva Yliniemeltä, puh. 040 735 1356 ja Kaija Lainakselta, puh. 040 828 0473. Hinta on 25 € + postikulut.

Tapio Skog

Tuntemattomat emännät ja maan hiljaiset

Maahenki Oy:n tänä vuonna ilmestynyt *Tuntematon emäntä* kertoo kotirintaman merkityksestä ruoan tuottajana 1939–1945 sotien aikana maanlaajuisesta näkökulmasta. Samaa aihetta paikallisesta näkökulmasta käsittelee Suomen Naisten Maanpuolustusjärjestö ry:n Tervolan osaston julkaisema *Maan hiljaiset – kertomuksia kotirintamalta*.

Onerva Hintikka ja Kirsti Häppölä: Tuntematon emäntä, 204 sivua, kustantaja Maahenki Oy. Gummerus Kirjapaino Oy 2007, ovh.39 € ISBN 978-952-5328-89-9

Talvisodan alkaessa maataloutemme luovutti miehensä rintamalle viideksi satokaudeksi. Enimmillään tilojen miestyövoimasta 75 % oli asepalveluksessa. Emäntien tehtäväksi tuli oman selviämisen ohella huolehtia olemassaolostaan kamppailevan maan ruokkimisesta. *Tuntematon emäntä* -teokseen tekijät ovat koonneet naisten muistelmista pitoisan ja elävän dokumentin sisuntäyteisestä ja uuvuttavasta uurastuksesta.

Muistelmien ohella kirja on yleiskiinnostavuudeltaan runsas tietolähde kotirintaman moninaisista työpanoksista. Talvisotaan kutsuttiin maata puolustamaan 400 000 miestä. Jatkosodassa syyskesällä 1941 oli 660 000 miestä. Arviolta kolme neljästä oli lähtöisin maataloudesta ja maaseudulta. Isännän paikan ottivat emäntä, tytär tai vanhaisäntä. Piiat tekivät renkien työtä ja lypsyltä palaavat karjatytöt olivat hevosmiehinä. Parhaat hevoset oli viety armeijan tarpeisiin. Pässit saivat korvata hevosia keveissä vetotöissä.

Lähes 125 000 alaikäistä alle 17-vuotiasta työskenteli vakinaisesti maatiloilla. Työvoimavajaukseksi 1942 arvioitiin100 000 työntekijää. Suurtalkoot ry:n suosituksesta asiaa korjattiin talkoorenkailla, johon osallistui lukuisten ammattien harjoittajia. Pienet tytöt kantoivat pärekattoaineksia joita 10-vuotiaat pojat naulaisivat. Talvisodan aikana kaikki 18–60-vuotiaat olivat työvelvollisia, jatkosodan aikana velvollisuus laajennettiin 15–65-vuotiaisiin. Myös 40 000 sotavankia ohjattiin työntekijöiksi maatiloille.

”Tulirintaman ohella tärkein puolustusrintamamme”

Tilastolukuja on sisällytetty sujuvasti tekstiin, joiden avulla kokonaisuuksia on helppo hahmottaa. Yli yhden hehtaarin tiloja 1941 oli 247 000, alle hehtaarin tiloja lisäksi 100 000. Sotien jälkeen hehtaarin ylittävien alle 10 hehtaarin tilojen lukumäärä kasvoi 300 000:een. Nyt maatiloja on enää 80 000. Yli puolet maan 6 000 traktorista pysähtyi sotavuosina polttoaine- ja varaosapulaan. Valtio tuki 2 500 traktorin muuttamista pilkevoimalla kulkeviksi.

Maatalousväen kevätjuhlassa 1943 presidentti Risto Ryti kiitti vanhuksia, naisia ja nuorisoa toteamalla maatalouden tuotantokamppailun olevan tulirintaman ohella tärkein puolustusrintamamme.

Teoksen tietolähteinä on käytetty mm. kansanhuoltoministeriön, kansallisarkiston ja museoviraston kansantieteen käsikirjoitusarkistoa sekä lukuisten asiantuntijoiden aiheesta julkaisemaa kirjallisuutta.

Sotaveteraani-lehden tilaajat saavat kirjan kustantajalta edelleen 23 euron kesätarjoushintaan puh. (09) 751 2020 tai sähköpostitse maahenki@msl.fi. Mainitse tilauksen yhteydessä olevasi Sotaveteraani-lehden tilaaja. Käyntiosoite Helsingissä: Eerikinkatu 28.

Maan hiljaiset Tervolasta puhuvat

Maan hiljaiset - Kertomuksia kotirintamalta. Julkaisija: Suomen Naisten Maanpuolustusjärjestö ry, Tervolan osasto, 110 sivua Tornion Kirjapaino ky, ISBN 952-91.2511-9, hinta 15 €

Suomen Naisten Maanpuolustusjärjestön Tervolan osasto on vuodesta 2004 koonnut kertomuksia, kansanperinnettä ja Ruotsiin 1960 -70-luvulla muuttaneiden kokemuksia. Aineistonsa maanpuolustusnaiset ovat julkaisseet kolmeksi kirjaksi, joista ensimmäisenä 2004 ilmestynyt *Maan hiljaiset* kertoo kotirintamakokemuksista. Seuraavana vuonna ilmestyi tervolalaisesta kansanperinteestä kertova *Kuulin kurjen kullertavan*. Ruotsiin muuttaneita käsittelevä *Svea mamman maassa* julkaistiin 2006.

Maan hiljaiset -kirjaan kymmenen naista ja yksi mies ovat kirjoittaneet omista kotirintamakokemuksistaan. Lisäksi Elsa Alatolonen, Kaisa Koivusipilä ja Mirjami Lehto ovat haastatelleet 35 naista ja yhtä miestä. Kertomukseksi haastattelut on toimittanut Mirjami Lehto. Kirjan alkuun on sisällytetty kuvaus viime sotiemme ajasta Tervolan näkökulmasta.

Jokaisella on oma kertomuksensa, koskettavia kuvauksia erilaisista sattumuksista, pelosta puolisoidensa ja poikiensa puolesta ja niukkuudesta.

Tervolan maanpuolustusnaiset toteavat halunneensa tallentaa kotirintamakokemukset kunnioittaakseen niitä naisia, jotka vastasivat kaikesta kotirintamalla sodan ankarissa olosuhteissa.

”He tarttuivat niin miesten kuin naisten töihin, ahersivat päivästä toiseen voimiensa äärirajoille. He valmistivat jyvistä kahvinkorviketta ja puolukan sekä vadelman lehdistä teetä. He tekivät perunoista perunajauhoja ja teurastusjätteistä saippuaa..”

Maan hiljaiset –kirja on saatavissa Suomen Naisten maanpuolustusjärjestöltä Ritva Starckilta puh. 040 734 7368 tai postitse Itäpuolentie 1760, 95300 Tervola. Samalla voi kysellä myöhemmin ilmestyneitä kirjoja.

Markku Rämö

Kimmo Sorko – Juha-Pekka Parantainen – Sakari Isosomppi
Vornan taistelutaival
Jalkaväkirykmentti 50 1941–1944

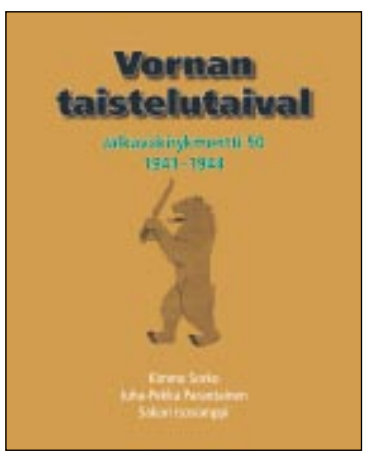

Eversti/kenraalimajuri Kaarlo Heiskasen 11.Divisioonan kuulunut Jalkaväkirykmentti 50 taisteli jatkosodassa Laatokan Karjalasta Itä-Karjalan läpi Petroskoihin, asemasotavuodet Syvärillä, Tali-Ihantalan suurtaistelussa sekä Lapissa.

Sisä-Suomen suojeluskuntapiirin perustama JR 50 oli hyökkäysvaiheessa jokseenkin keskisuomalainen joukko-osasto, mutta vanhempien miesten kotiuttaminen muine uudelleenjärjestelyineen muutti rykmentin pääasiassa keskisuomalais-keskipohjanmaalaiseksi joukoksi. Sodan lopulla miehiä oli monelta suunnalta.

Alkuvaihetta lukuun ottamatta rykmenttiä komensi kaksinkertainen Mannerheim-ristin ritari majuri/eversti Martti Johannes Aho. Muita JR 50:n ritareita olivat sotamies Emil Pasanen sekä alikersantti/vänrikki Väinö Sokka.

Teokseen on kerätty suuri määrä valokuvia, joista reilusti yli puolet on ennen julkaisemattomia. Sota-ajan kuvien lisäksi rykmentin taistelumaastot ikuistettiin 2006 ja 2007, joten teoksesta voi nähdä miltä katkerien yhteenottojen seudut tänään näyttävät.

Tekstin lisäksi monet rykmenttiruudut, piirrokset, kartat ja liitteet kertovat JR 50:n lähes 3,5-vuotisesta taistelutaipaleesta. Liitteeseen 1 on kerätty kaikkien 1 072 kaatuneen JR 50:n sotilaan nimet ja henkilötiedot. Rykmentissä palveli sen olemassaoloaikana noin 6 500 miestä. Joka kuudes taistelija kaatui. Ahon rykmentin taistelutaival 1941–1944 oli jatko- ja Lapin sodan raskaimpia.

Kirjassa on 832 sivua, 827 valokuvaa ja 74 karttaa

Kirjaa voi tilata:
Keski-Suomen
Sotaveteraanipiiri ry
Yliopistonkatu 26
40100 JYVÄSKYLÄ
puhelin 050 568 0396
tai
Kimmo Sorko
Taitoniekantie 9 D 607
40740 JYVÄSKYLÄ
Puhelin 040 815 1703
Kirjan hinta on 49 euroa + toimituskulut 10 euroa

IPG tools

Pohjois-Karjalan Osuuspankit

Klikkaa
koko autoilun maailma
osoitteesta
www.laakkonen.fi

Kirjat

Jalkaväkirykmentti 7:n perinnetoimikunta: SUURI TORJUNTAVOITTO — Siiranmäen, Äyräpään ja Vuosalmen taistelut kesällä 1944. DVD-video 104 minuuttia.

El Alameinin taistelu v. 1942, Stalingradin taistelu 1942-43, ja Normandian maihinnousu kesäkuussa 1944 ennakoivat myös taistelutoiminnan vilkastumista omilla rintamillamme. NL suunnitteli ankaran iskun antamista suomalaisille. He siirsivät lisäjoukkoja Karjalan, Aunuksen ja Maaselän kannaksille. Karjalan kannakselle keskitettiin marsalkka Leonid Govorovin johdolla 21 ja 23. Armeijat kenraalieversti D.N. Gusevin ja kenraaliluutnantti A.I. Tserepanovin johdossa. Miesvoimaa oli 270 000 ja voimasuhteet olivat jalkaväen osalta 1:6 ja tykistön 1:20. Tätä voimaa tuki lisäksi ilmavoimat 1 000 lentokoneen voimin ja panssareita oli 800. Näitä vastaan Karjalan kannaksella Suomi oli asettanut 75 000 miestä joskin miesvahvuus nostettiin 10 000. Suomalaisilla oli etulinjassa kolme divisioonaa ja prikaati. Näiden takana oli kaksi divisioonaa ja 1 prikaati. Neuvostojoukkoja oli 18 divisioonaa ja 3 linnoitusaluetta. Ylivoima oli kiistaton.

2. divisioonaan kuuluva JR7 oli puolustuksessa Ohdan lohkolla keskikannaksella, kun se sai 10.6.1944 kokea suurhyökkäyksen ja ylivoiman tehon. JR7 pidettiin armeijamme parhaimpiin joukkoihin kuuluvana pääosin toisaalta varusmies – toisaalta jo Talvisodan Taipaleen veteraaneja sisältävänä rykmenttinä. Rykmentin maine oli saavutettu sodan alussa maineikkaan eversti Armas Kempin johdolla, jota nyt johti everstiluutnantti Adolf Ehrnrooth.

Kesäkuun 10. alkanut suurhyökkäys aiheutti myös JR7:n viivytyksen siirtymisen. V-T asemassa Siiranmäessä oli pyrkimys panna vihollisen hyökkäykselle jarrut ja niin 12.6.1944 alkoi monivaiheinen taistelu Siiranmäestä. Siihen osallistuivat JR7:n lisäksi JR6 sekä länsipuolella JR49, HeimoP3, ErP12 jne. painopisteen ollessa JR7:n alueella. Jyrkkä torjunta, vastahyökkäykset. leimasivat taistelua. 23.A:n divisioonat 381 ja 281 eivät päässeet läpi. Tappiot olivat puolin ja toisin suuria. Puna-armeija vaihtoi 281.D:n etulinjasta pois ja toi tilalle 177.D:n. Tilanne ympärillä vaikeutui ja niin JR7 irrotettiin 17.6.1944 ja se siirtyi pohjoiseen Äyräpäähän. Siiranmäen taistelussa kunnostautui moni, mutta erityisesti panssarivaunuja tuhonnut Eero Seppänen on mainittava. Hänet nimitettiin Mannerheim ristin ritariksi.

Siiranmäen taistelua seurasi kaksoistaistelu Äyräpäässä ja Vuosalmella. Se alkoi 4.7.1944 ja vastassa olivat jo aikaisemmista taisteluista tutut 281 ja 381.divisioonat. Myöhemmin mukaan tulivat 10 ja 142.D:t. Suomalaisten puolustus rakentui 2.D:n, JR7:n ja JR49:n rungolle. Mukana olivat myös HeimoP3, IV/19. Pr ja PSD:n osia. Venäläiset, jotka saivat lisäjoukkoja eivät päässeet läpi. Tykistömme tuki kiitettävästi taisteluja eikä unohdeta ilmavoimien sekä saksalaisen Ilmatorjuntaosasto Kuhlmeyn verratonta tukea. Heinäkuun puoliväliin mennessä torjuntavoitto oli kiistaton tosiasia.

Video, jota ovat tehneet tunnetut sotahistorioitsijat eversti Matti Koskimaa ja everstiluutnantti Erkki Käkelä ja jossa taisteluihin osallistuneet sotaveteraanit kertovat kokemuksiaan taisteluista, on havainnollinen läpileikkaus tästä kaikesta. Osin se on tehty paikan päällä, mikä antaa luotettavuutta videolle.

Näin kerrotaan taisteluista, jotka Nietjärven, Ilomantsin, Talin-Ihantalan ja Viipurinlahden torjuntataistelujen rinnalla takasivat itsenäisyytemme. Kiitos JR7:n perinnetoimikunnalle videosta. Sitä on saatavissa Jalkaväkimuseossa Mikkelissä, Panssarimuseossa Parolassa ja Tykistömuseossa Hämeenlinnassa hintaan 25 euroa.

Tapio Skog

Kenraalien kirjeet kuvaavat tilanteita ja henkilöitä

Päivi Tapola: Kenraalien kirjeet. Kustannusosakeyhtiö Tammi 2007. 302 tekstisivua + 24 kuvaliitesivua. Hinta 34,60 €.

Kirjailija Päivi Tapolalta ilmestyi teos viidestä poikkeuksellisen lahjakkaasta miehestä heidän kirjoittamiensa kirjeiden kautta. Nämä miehet olivat Aksel Fredrik Airo, Aksel Erik Heinrichs, Karl Lennart Oesch, Kustaa A. Tapola ja Harald Öhquist.

Kukaan heistä ei ensin suunnitellut sotilasuraa, mutta kaikki he päätyivät sille Suomen itsenäisyyden takia. Kun itsenäisyys oli saavutettu, lääkärin, kirjailijan, juristin ja tutkijan kutsumukset vaihtuivat isänmaan palvelemiseksi puolustusvoimia rakentamaan. - Syvällisesti ymmärrettynä voidaan ajatella heidän kaikkien kutsumuksensa olevan saman inhimillisyyden toteuttamista eri tavoin, kirjailija luonnehtii.

Kirjan julkistamistilaisuudessa 23. lokakuuta hän kertoi pyrkineensä julkaisemaan kirjeiden paljoudesta ne, jotka hänen mielestään ovat mielenkiintoisimmat ja jotka parhaiten kuvaavat asioita, tilanteita ja henkilöitä. Miehet kirjoittivat toisilleen, kannattelivat, lohduttivat ja tukivat toisiaan nuoruudesta vanhuuteen. Merkittävimpänä yllätyksenä kirjassa hänelle tuli Öhqvistin ja Mannerheimin välinen vaikea suhde. – En koskaan häntä tavatessani huomannut hänessä minkäänlaista katkeruutta, vasta kirjeitä lukiessani, hän vastasi esitettyyn kysymykseen.

Aihepiirin kiinnostavuuden ohella Päivi Tapola kertoo lähtökohtansa teoksen kirjoittamiseen olleen myös henkilökohtaiset. - Kenraalit, joista kerron, olivat lapsuuteni ”mukavia setiä”. Tapasin heitä isovanhempieni kodissa Pohjoisrannan Kiholinnassa, Heinolan Ristintaipaleella ja muissa heidän kodeissaan. Heistä myös jokainen oli asunut eri aikoina Kiholinnassa, joka oli myös minun syntymäkotini”. Hän korostaa, ettei yritäkään esiintyä sotahistorioitsijana tai alan asiantuntijana, vaan haluaa tuoda esiin seikkoja, jotka herättivät hänen oman kiinnostuksensa ja joiden uskoo kiinnostavan yleisemminkin.

Kirjansa henkilöiden elämäkerrallisten tietojen hän sanoo perustuvan jälkeläisten haastattelujen ohella seuraaviin teoksiin: Martti Turtolan *Erik Heinrichs – Mannerheimin ja Paasikiven kenraali* (1988) ja *Aksel Fredrik Airo – Taipumaton kenraali* (1997), Helge Seppälän *Karl Lennart Oesch – Suomen pelastaja* (1998) sekä oma teoksensa *Ajan paino – Jalkaväenkenraali K. A. Tapolan elämä*. Harald Öhquististä kirjailija kertoo saaneensa käyttöönsä hänen poikiensa Henrikin ja Kristofferin muistelmat isästään.

Kenraalien kirjeiden kautta lukijalle avautuu paljon sellaista, mitä sotahistoriallisissa kirjoissa ei tule esiin.

Markku Rämö

Hertz
www.hertz.fi
Sotaväen sopimustoimittaja.
tel. 0200 11 22 33
hertz@hertz.fi

SOTAVETERAANEJA KIITTÄEN

Ohjaset Oy
Kemi

LAKEUDEN KESKUSPUHDISTAMO OY
Kurikkatie 14, 90440 Kempele
Puh. 08-882 8300

Suomen Vibrakone Oy
Kerava

Luotettavaa rakennuspalvelua Uudellamaalla vuodesta 1972
erikoisalana teollisuus-, liike- ja julkinen rakentaminen
rakennustoimisto nousiainen oy
Sementtitehtaankatu 2, 04260 KERAVA puh. (09) 2747 260 Fax (09) 2747 2690

Makve-Systems Oy
Kerava

Trukkipörssi Oy
Kerava

MH-Trukkipalvelut Oy
Kerava

ProfeCons Oy
Kerava

Maansiirto ja Raivaus K.Räsänen Oy
Kerimäki

Metsäpalvelu Tuomo Turunen
Keskijärvi

Linja-autoliikenne Helander ja K:nit Oy
Kestilä
Puh. (08) 812 2325, 0400-890 753 ja 040-5861 567

Kesälahden Maansiirto Oy
Kesälahti

Asianajotoimisto Markku Tiainen Oy
Keuruu, Jyväskylä, Uusikaupunki

Oy Dahlberg & Co Ab
Kirkkonummi

Puhoksen Veturipalvelu Oy
Kitee

Rakennusliike Löf & Hakala Ky
Kittilä

Kone & Laiteasennus Pekka Olkkonen
Klaukkala

VAAHTO AP-TELA OY
AHERTAJANTIE 18 67900 KOKKOLA
PUH. 0201880650 FAX 0201880660
SÄHKÖP. ETUNIMI.SUKUNIMI@VAAHTOGROUP.FI
SÄHKÖP. WWW.VAAHTOGROUP.FI

Metallisorvaamo M.Hakala Oy
Kouvola

Fatex Oy Ab
Kruunupyy

Kuopion Kuumasinkitys Oy
Kuopio

Rakennus Arre Oy
Kuopio

Taxi Kaj Öhman
Kvevlax
Puh. 0500-312 293

Terätoimitus Salonen Oy
Lahti

Security Works H&B
Lahti

CORENSO UNITED OY LTD

Kasit Oy
Laihia

Linnamäki Steel Oy
Lammi

Automaalaamo Jukka & Hytti Oy
Lappeenranta

Tampereen Konepalvelu Oy
Lempäälä

Rannan Teollisuuskone Oy
Leppävesi

Kuljetusliike Veljekset Matilainen Ky
Liperi

Parkettiexpertti Mauri Kuivakangas Oy
Lohja

Kirjat

Huhtiniemi-huhu upotettiin

Pasi Jaakkonen: Huhtiniemi. 400 kadonneen miehen mysteeri. Minerva. 267 s., kuvitettu.

Vuosikymmeniä velloneessa Huhtiniemi-keskustelussa päädyttiin ainakin puolipisteeseen **Pasi Jaakkosen** hyvässä raportissa *Huhtiniemi*. **Heikki Ylikangas** on tosin väittänyt, että jopa satoja omia miehiä teloitettiin jatkosodassa. Kuitenkin hänkin on teilannut Huhtiniemi-teorian.

Väitteen ”Lappeenrannan salaisesta kenttäoikeudesta” kehitteli 1946 syntynyt ”Syväkurkku”, joka oli asunut samassa talossa kuin edesmennyt pankinjohtaja **Toivo Tapanainen** ja kuullut tämän muisteloita. Voi tavallaan ihailla sitä, miten kansakoulun käynyt putkimies sai lankaan pari akateemikkoa sekä liudan tutkijoita ja toimittajia, muista puhumatta.

Kuiskuttelun ohella ”syväkurkku” riipusteli löytämiinsä Tapanaisen papereihin omia satujaan käyttäen lähteenä tunnettuja historiateoksia. Sitten hän tallensi luomansa ”dokumentin” kopion Lappeenrannan museoon. Sen pohjalla on tehty jopa väitöskirja ja satu on kulkeutunut Lappeenrannan historiateokseen.

Oli paikallaan kumota huhut Kulttuurirahaston maksamilla kaivauksilla, vaikka olisi rahoille ollut parempaakin käyttöä. Lähdekritiikkiä on joka tapauksessa syytä korostaa.

Huhtiniemi-huhun nitistämisen jälkeenkin on toki mahdollista, ettei ihan kaikkia omien teloituksia tunneta. Rajanvetokin on vaikeaa. Niinpä Ylikankaan listalla on vihollisen puolelle loikkausta yrittänyt sekä pidätystilanteissa kuolleita. Yhtään todistajaa ei ole välttämättä jäänyt joistakin etulinjan tapahtumista, on ampujana ollut esimies tai alainen. Tietenkin rintamalla myös tapeltiin joskus verisesti omassa porukassa siinä kuin edelleenkin kotiseudulla.

Kokonaisuus on silti selvä. Totalitaarisiin valtioihin verrattuna Suomessa käytettiin vähän kuolemanrangaistusta. Tuomioiden merkityksestä armeijan motivaatioon voi keskustella, kuten niin monesta asiasta vaikeiden vuosien paineissa. Olisi kuitenkin eläydyttävä tuon ajan tilanteeseen -- sortumatta helppoon jälkiviisauteen.

Jyrki Vesikansa

Vakoilun ja vastavakoilun vaiettu todellisuus

Minä vakooja – Vakoilun ja vastavakoilun vaiettu todellisuus. Valitut Palat 2007.Toimitus ja toimittajat: Mia Paakkanen, Kauko J. Rumpunen, Hannakatri Hollmén. 384 sivua Hinta 49,80 €.

”Mitä yhteistä on Supon Tiitisellä ja KGB:n päälliköllä? – Molemmilla on on yhtä monta vakoojaa Suomessa”. Tämä arvoitus kiersi aikansa politiikkaa seuraavien vitsailuissa **Seppo Tiitisen** suojelupoliisin päällikkyyden aikana.

Valittujen Palojen syksyn uutuuskirja *Minä Vakooja* kertoo Suomessa tapahtuneesta vakoilusta 1920 – 1956. Suomi oli jo noina vuosina merkittävänä välittäjänä idän ja lännen välillä: porttina venäläisille länteen ja länsivalloille itään. Neuvostoliiton ohella amerikkalaiset, englantilaiset, saksalaiset, norjalaiset ja ruotsalaiset hankkivat tietoja tiedustelemalla ja vakoilemalla Suomessa – suomalaisten avulla. Laiton itärajan ylittävä liikenne oli vilkasta Venäjän vallankumouksesta lähtien ja rautaesirippu rakoili vielä 1940 – 1950 -luvuilla.

Salaisten agenttien elämä ei ole sellaista ihailtua sädekehän omaista sankaruutta kuin tunnetuissa elokuvissa hehkutellaan. Sankaruuden ja petturuuden välinen rajapinta kirjassa luonnehditaan veteen piirretyksi viivaksi. Sen seuraaminen viettää vahvasti vakoilun vähemmän mairittelevaan todellisuuteen, hengenvaaraan ja salakavalaan julmaan joukkuepeliin.

Vakoilijaksi syystä ja syyttä

Voiko vakoilun verkkoihin joutua kuka vain, syystä tai syyttään. *Minä vakooja* osoittaa tämän todeksi monista erilaisista kohtaloista kertoen. Vakoilijoiksi on päätynyt ja maanpetturuudesta on tuomittu korkea-arvoisia virkamiehiä, kulttuurihenkilöitä, liikemiehiä, upseereita ja työläisnaisia.

Kirja kertoo kymmenien suomalaisten vakoilijoiden tai maanpettureiden tarinat ja kohtalot totuudenmukaisesti ja samalla mukaansatempaavasti. James Bond-elokuvat katsoneille todellisuuspohjainen aikamatka vuosikymmenten suomalaisten vakoilijoiden vaiheisiin tarjoaa autenttisuudessaan varmasti aivan uudenlaisen kokemuksen värinän. Ja samalla hyödyllisen täydennyskoulutuksen vaiettuun asiaan maamme historiassa.

Keitä olivat esimerkiksi **Lydia Stahl** ja **Yrjö von Grönhagen**? Mitä tekemistä kuvanveistäjä **Wäinö Aaltosella** oli ammattivakooja Stahlin Pariisin-kylmäkammarissa? Lounastiko Suomesta paennut 33-vuotias sotilasvirkamies lokakuussa 1944 Italiassa SS-kenraali **Karl Wolfin** esikunnassa Mussolinin kanssa? Mitä ruotsalainen merimies **Karl Hallén** teki Terijoella syksyllä 1941?

Teoksen ovat kirjoittaneet neljätoista alan suomalaista asiantuntijaa. Osin ennen julkaisematon dokumenttikuvitus on kaivettu esiin mm. Kansallisarkistosta, suojelupoliisin arkistosta ja Suomen Vakoilumuseosta. Vaikuttavasti tehty **Timo Tiivolan** kuvasommittelu ja muu graafinen suunnittelu mukaansa vetävän tekstin kera suo mielestäni elävän kokemuksen vähintään siinä missä hyvä agenttielokuva. Tietoisuus siitä että se kuvaa todellisuutta eikä fantasiaa, antaa sille oman syvyysulottuvuutensa. Ei millään pahalla, Mr. Bond.

Markku Rämö

Med Tack för gott samarbete.
En Välsignad Julhögtid och Ett Gott Nytt År 2008

Borgå Svenska Domkyrkoförsamling	Ekenäs församling	Hangö Svenska församling
Kimito församling	Liljendals församling	Mariehamn församling
Munsala församling	Närpes kyrkliga samfällighet	Pernå församling
Terjärv församling	Vanda Svenska församling	Vasa Svenska församling
Vörå församling	Åbo Svenska församling	

SOTAVETERAANEJA KIITTÄEN

Tomas Oy Ab
Loviisa

Rakennusliike Raktek Kukkia Oy
Luopioinen
Puh. 040-540 9305

Transmar Ab
Maarianhamina

Ablemans Oy
Masku

Etelä-Savon Laskenta ja Konsultointi Ky
Mikkeli

Sähköasennus Mikko Suojanen
Muurame

J.Kaitainen Ky
Muurikkala

Wallius Hitsauskoneet Oy
Muurla

Pihkis Oy
Mänttä
www.pihkis.com

Hotinen Ky
Mäntyharju

LTT-Tekniikka Oy
Naantali

Hyvää Joulua Toivottaa !
Dosetec Exact Oy

Naficon Liitin Oy
Nauvo

Appcom Oy
Nokia

Tilintarkastustoimisto Jokiranta Jorma HTM
Nummela

Laatumetalli Oy
Nummela

Se-Ro-Ka Oy
Nummela

T:mi LJA Mäkelä
Nuoramoinen

LJA TILIPALVELU
Keskustie 6 01900 Nurmijärvi
Puh. 09-878 7020

BW Hotelli Apollo
Asemakatu 31-33, 90100 Oulu
Puh. (08) 522 11
www.hotelapollo.fi

Kiimingin SORA OY
Konetie 30, 90630 OULU
Puh. 08-530 7068,
08-530 6678
Fax 08-530 6679

Maarakennus Jaara Oy
Moreenitie 2, 90630 Oulu
Puh. 020 7910 500

Insinööritoimisto Erkki Heinonen Oy
Oulu

Työkalutori Oy
Oulu

Ruskon Metalli ja Kuljetus Oy
Oulu

Palokan Kuljetus ja Kiinteistö Oy
Palokka

ESSO
Pielavesi
Puh. 017-861 213

ML-Control Oy
Pori

Rakennuspalvelu P.Henriksson Oy
Porvoo

Rakennuspalvelu Risto J.Hämäläinen
Porvoo

Sandströmin Nosto ja Kuljetus Oy
Porvoo

Porvoon Vaihtokaluste Oy
Porvoo

Oy Hilding Andersson Ab
Borgå

Kaupunkien joulutervehdys Sotaveteraaneille

Alajärven kaupunki

Alavuden kaupunki

Haapajärven kaupunki

Haapaveden kaupunki

Haminan kaupunki

Hangon kaupunki, Hangö stad
www.hanko.fi

Helsingin kaupunki

HÄMEENLINNAN KAUPUNKI
Hyvä arki asuu Hämeenlinnassa

Imatran kaupunki

Tee Se Joutsenossa
Joutsenon kaupunki toivottaa lukijoille hyvää joulua ja uutta vuotta.

Järvenpään kaupunki
www.jarvenpaa.fi

KAJAANIN KAUPUNKI
puh. (08) 61 551
www.kajaani.fi
Luovuuden, osaamisen ja vaivattoman arjen kaupunki.

Kalajoen kaupunki
www.kalajoki.fi

Kankaanpään kaupunki

Kannuksen kaupunki

Kauhavan kaupunki

kerava
pieni suuri kaupunki

Kiteen kaupunki

Kouvolan kaupunki

Kuhmon kaupunki

KUUSAMO
KUUSAMON KAUPUNKI

Laitilan kaupunki

Lapuan kaupunki

Loviisan kaupunki
Lovisa stad
www.loviisa.fi

Mikkelin kaupunki

TAIDEKAUPUNKI MÄNTÄ
www.mantta.fi

Naantalin kaupunki

Orimattilan kaupunki

Oriveden kaupunki

Outokummun kaupunki

Kaupunkien joulutervehdys Sotaveteraaneille

Paimion kaupunki

Parkanon kaupunki

Pudasjärven kaupunki

Pyhäjärven kaupunki

Raahen kaupunki

o afn Raum
KAUPUNKIELÄMÄÄ VUODESTA 1442

Riihimäen kaupunki

SALO

Tammisaaren kaupunki

Uudenkaarlepyyn kaupunki

VALKEAKOSKI

Viitasaaren kaupunki

Virtain kaupunki

Ylivieskan kaupunki

ÄHTÄRIN KAUPUNKI
Ostolantie 17
63700 ÄHTÄRI
www.ahtari.fi kirjaamo@ahtari.fi

Äänekosken kaupunki

VERITAS
VAHINKOVAKUUTUS

KILPAILUKUTSU

Suomen Sotaveteraaniliiton hiihtomestaruuskilpailut pidetään 26. – 27.2.2008 Luonetjärven varuskunnassa Tikkakoskella. Opastus tieltä nro 4. Kilpailujen järjestäjänä on Ilmasotakoulu ja Keski-Suomen Sotaveteraanipiiri. Huomio uusi sarjajako.

miehet:	naiset:
syntymävuosi	
1916 vanhemmat	1920 ja vanhemmat
1917-1918	1921-1923
1919-1920	1924-1926
1921-1922	1927-1929
1923	1930 ja nuoremmat
1924	
1925	
1926-1927	
1928 ja nuoremmat	

Kannattajajäsenet sarjat, miehet / naiset
1947 – 1942
1941 – 1937
1936 – 1932

Matka: Kilpailumatka on kaikissa sarjoissa kolme (3) kilometriä, hiihtotyyli perinteinen. Huomio! Jos jossakin sarjassa on alle kolme osanottajaa, niin sarjoja voidaan yhdistää.
Joukkuekilpailu: Tuloksiin huomioidaan kuuden (6) parhaan hiihtäjän sijoitus, joissa tulee olla vähintään yhden miehen tai yhden naisen sijoitus mukana. Muutoin joukkuekilpailun tulokset lasketaan liiton sääntöjen mukaisesti.
Osanottomaksu: 10 €/kilpailija (ei sis ruokailuja) maksetaan ilmoittautumisen yhteydessä.
Ilmoittautuminen: Piirien kautta yhteisilmoituksena, mieluiten sähköpostitse, 152.2008 mennessä. keski-suomen.svp@sotaveteraaniliitto.fi, Yliopistonkatu 26 40100 Jyväskylä
Ruokailulippuja myydään kilpailukansliassa.
Tiedustelut: Timo Hakala 050 5680 396

TERVETULOA Tikkakoskelle
Ilmasotakoulu
Keski-Suomen Sotaveteraanipiiri ry

Sotaveteraanien shakkiturnaus

Suomen Sotaveteraaniliiton 16.shakkimestaruuskilpailu pelattiin 15.-19.10 erinomaisissa puitteissa Parolan panssarikoulun tiloissa. Järjestelyistä vastasi Kanta-Hämeen sotaveteraanipiiri evl. Pertti von Hertzen johdolla. Pelivälineet toimitti Hämeenlinnan Shakkikerho ja muista kilpailun järjestelyistä vastasi Leo Kanerva Akaan Viialasta ja kansainvälinen shakkituomari Jukka Partanen Valkeakoskelta.

7-kierroksiseen ns. pitkän turnaukseen otti osaa 14 pelaajaa. Jukka Partasen pelatessa täytepelaajana. Yksi ennakkoilmoittautuneista veteraaneista oli sairauden vuoksi estynyt osallistumasta ja tasaparien saamiseksi tarvittiin täydennyspelaaja.

Suomen-poika Dimitri ”Dim” Seisler osoitti vahvan pelikuntonsa voittamalla sekä varsinaisen mestaruusturnauksen, että 5+5 min. ajoilla pelatun pikashakkiturnauksen.

7 kertaa turnauksen voittanut turkulainen shakkimestari Tapio Ketonen ja lahtelainen Pekka Eloranta antoivat vahvan vastuksen Dimille. Tämä kolmikko jakoi myös molempien turnausten upeat pokaalit ja mitalit.

1. Dimitri Seisler	5,5 / 7
2. Pekka Eloranta	5
3. Tapio Ketonen	4,5
4. Uuno Riski	4,5
5. Jukka Partanen	4,5

Muiden osallistujien pisteet olivat: Pentti Jalo 4, Kauko Alamäki, Leo Kanerva, Esko Rantala, Erkki Tiippana, Aimo Lahti 3, Lauri Räisänen 2,5, Tauno Kiviharju 2 ja Arvi Kivivuori 1,5.

Pikapeliturnauksen parhaat olivat Dimitri Seisler 10/12, Jukka Partanen, Tapio Ketonen ja Pekka Eloranta 9/12 sekä Uuno Riski 8 pistettä.

Teksti ja kuva Jukka Partanen
kansainvälinen shakkituomari
Valkeakoski

Kilpailun mitalimiehet: Kesk. Dimitri Seisler, vasemmalla Tapio Ketonen ja oikealla Pekka Eoranta.

SUOMEN RATSASTAJAINLIITTO RY
FINLANDS RYTTARFÖRBUND RF.
Radiokatu 20, FIN-00093 SLU, puh. 09-229 4510, fax 09-149 6864
Sähköpostiosoite: ratsastus@ratsastus.fi Internetsivut: www.ratsastus.fi

www.storaenso.com
STORAENSO
what paper can do

TeollisuusSuomi
KunnallisSuomi
www.ammattiviestit.fi

Virkistä muistiasi

1. Talvisodan kynnyksellä muodostettiin uusi sotilasyhtymä 106. divisioona, komentajana Aksel Anttila. Missä se toimi sodan aikana?

1. Kannaksella
2. Laatokan Karjalassa
3. Kainuussa

2. Puna-armeijan talvisotaa edeltävässä sotasuunnitelmassa marssireitin no 11 kuvauksessa lasketaan matkaksi Ouluun 272 km. Paljonko divisioonat ehtivät edetä, ennen kuin ne tuhottiin tai karkotettiin?

1. n. 30 km
2. n. 70 km
3. n. 110 km
4. n. 150 km

3. Syyskuun 4. päivä 1944 oli Suomelle merkittävä. Mitä silloin tapahtui?

1. Suomi hyväksyi välirauhan ehdot.
2. Alkoi aselepo Suomen ja Neuvostoliiton välillä.
3. Sotatoimet saksalaisia vastaan alkoivat Lapissa.

4. Talvisotaa edeltäneissä Moskovan neuvotteluissa syksyllä 1939 kävi ilmi, että Stalinilla oli ennakkoarvio, kuinka paljon Suomi saisi miehiä aseisiin.

Paljonko?

1. 100 000 miestä
2. 190 000 miestä
3. 270 000 miestä

5. Sodat olivat Suomelle taloudellisesti raskas taakka. Valtion velka, joka ennen talvisotaa oli 3.5 mrd. mk, kasvoi rajusti. Paljonko se oli vuonna 1944?

1. 7 mrd. mk
2. 35 mrd. mk
3. 67 mrd. mk
4. 71 mrd. mk

6. Joulun aatonaattona 1955 oli Edvin Laineen ohjaaman, Väinö Linnan Tuntematon sotilas -romaaniin perustuvan elokuvan ensi-ilta. Kenen kohdalla oheinen luettelo poikkeaa oikeasta osajaosta?

1. Koskela — Kosti Klemelä
2. Rokka — Reino Tolvanen
3. Lammio — Jussi Jurkka
4. Vanhala — Leo Riuttu
5. Lahtinen — Veikko Sinisalo
6. Mäkilä — Aku Korhonen
7. Lehto — Åke Lindman
8. Vera — Helena Vinkka

Oikeat vastaukset sivulla 63

Sanakilpa

Koukkaus-sanasta, jossa on vain kaksi eri keraketta ja kolme eri vokaalia, on vaikea saada useita kymmeniä hyväksyttyjä sanoja. Niinpä sanoja on saatu vain 28, kun edellisestä sanasta saatiin jopa yli 200 sanaa. Juuri tuo kirjainten runsaus aiheutti allekirjoittaneelle joitain emämunauksia, joista sain ansaitusti toruja. Täytyypä ”skarpata” vastaisuudessa.

Hyväksytyt sanat:

akku, aukko

kako, kakko, kakku, kasko, kasku, koka, kokka, kokkaus, koukku, kousa, kukka, kukko, kukku, kuokka, kuokkaus, kusu

oksa,

sakko, saukko, sokka, suka, sukka, suku, suukko

ukko, usko

Kaikki osallistujat olivat mukana arvonnassa ja seuraaville lähetämme luvatun palkinnon, 25 erilaista joulukorttia käsittävän nipun; **Raili Eerola**, Turku, **Rauni Sankala**, Oulu ja **Unto Seppälä**, Kuusankoski. Onnittelut voittajille!

Seuraava kilpailusana on taas sotatermi: TULILINJA. Lähettäkää vastauksenne maanantaihin 7.1.2008 mennessä kirjeellä tai postikortilla liiton osoitteeseen: Korkeavuorenkatu 41 A 7, 00130 Helsinki, faksilla numeroon (09) 6126 2020 tai sähköpostitse osoitteeseen: toimitus@sotaveteraaniliitto.fi. Vastaukseen kirjoitetaan lähettäjän nimi ja osoite, kirjekuoreen lisäksi ”SANAKILPA” Kaikkien vastanneiden kesken arvotaan kolme vuoden 2008 taskukalenteria (Sotaveteraani 2008).

Uolevi Lassander

Joulukuun ristikko

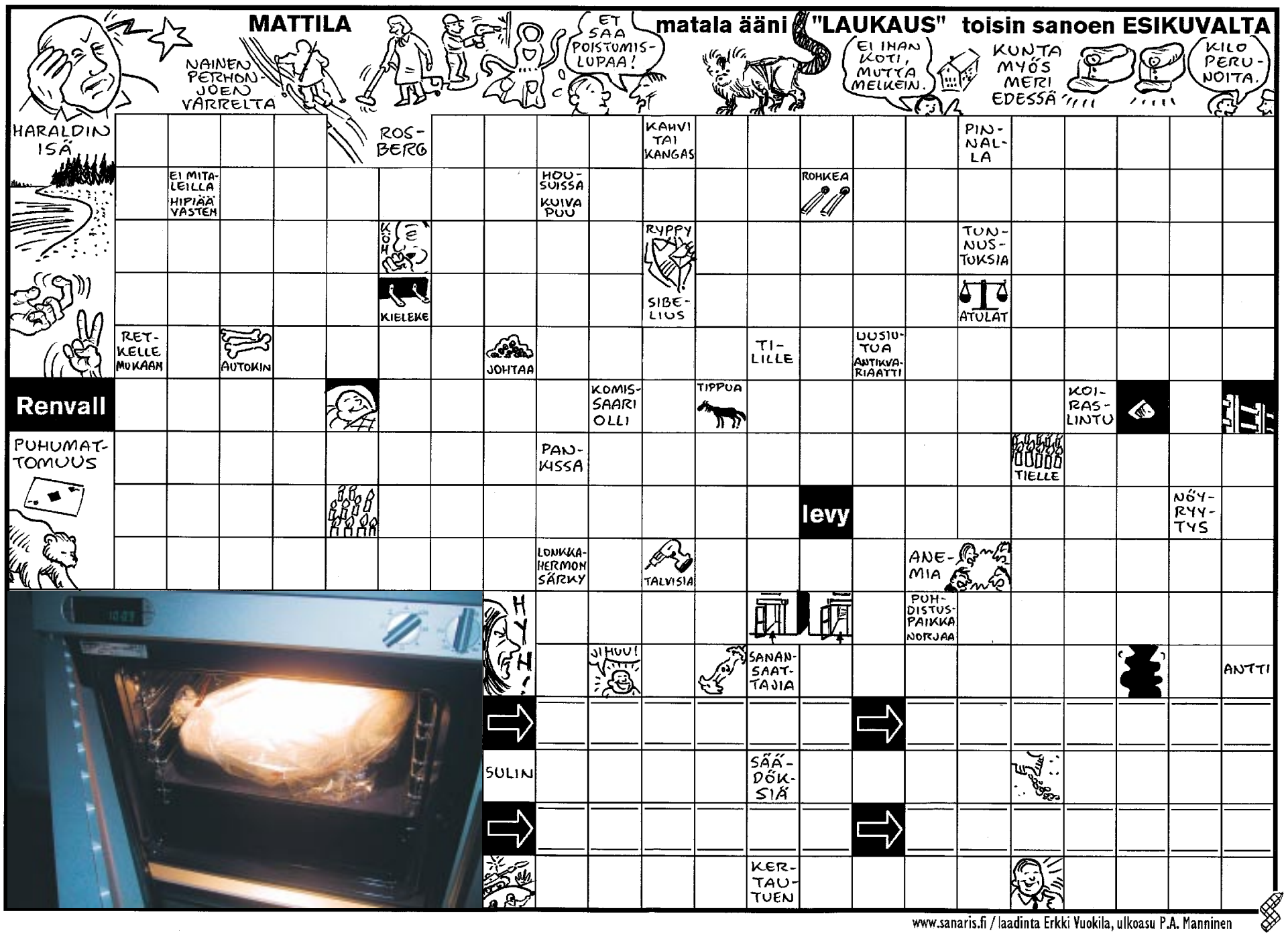

www.sanaris.fi / laadinta Erkki Vuokila, ulkoasu P.A. Manninen

SOTAVETERAANEJA KIITTÄEN

KONTIO HIRSITALOT JA -HUVILA
- Parasta Pohjoisen Puuta!
Talotehdas:
Kontiotuote Oy
PL 64, 93101 PUDASJÄRVI, PUH.
www.kontio.fi

70 vuotta palvelua
Kellosepänliike
Naamanka Ky
Jukolantie 2, 93100 PUDASJÄRVI
Puh. (08) 822 084

profin®

Puuppolan Puu Oy
Puuppola

Metsäkoneyhtymä M&M Kolin Ay
Pyhtää

Sähköurakointi Petteri Sinisalo Ky
Pyhtää

Pyhännän Vesi Oy
Pyhäntä

T:mi Mika Venäläinen
Pyhäselkä

SIMEON
ISO 9002 / 14001

SuurSavohalli
Rantasalmi
www.suursavohalli.net

R-Sarkon Oy
Rauma

Liikenteenharjoittaja Pasi Ranta
Rauma

Roin Tili-ja Veropalvelut Ky
Rovaniemi

Sallan aluelämpö Oy
Salla

Savotek Oy
Savonlinna

MPT Kuljetus Oy
Savonlinna

Seinäjoen Kaatopaikkakoneet Oy
Seinäjoki

KoneNeliö Oy
Siilinjärvi

Ympäristöhuolto Sovi Oy
Sonkajärvi, Vieremä

Taksi Toni Pikkusilta
Sulkava, Lohilahti
Puh. 0400-404 020

Konehuolto P.Orenius Oy
Suolahti

Maxstar Oy
Tampere

Konepaja Laikko Oy
Tampere

Tampereen Sähköpalvelu Oy

Oy Autotank Ab
Tampere

TEVELLA
Viinikankatu 49 A,33800 Tampere
Puh.03 - 380 5300
e-mail:myynti@tevella.fi, www.tevella.fi

A-INSINÖÖRIT

Tampereen KA-Remontointi Oy
Tampere

Remmitalo Virolainen Oy
Tampere

Teuvan Rakennuspalvelu
Teuva

MH BETONI
41660 TOIVAKKA, puh. 014-844 8400, fax 014-844 8420

Marconwest Oy
Turku

Insinööritoimisto Arcus Oy
Turku

SOTAVETERAANEJA KIITTÄEN

Turun Kenttärakentajat Oy
Turku

Trans Aarnio Oy
Turku

Turun Vapaavarasto Oy

Putkityö Mänkärlä Oy
Turku

Turun Rakennusteline Oy
Turku

T:mi Tapsa Service
Tuulos

Seepsula-Yhtiöt
Tuusula

Kuljetusliike Kaukolampi Oy
Tuusula

Suikka Oy
Uusikylä

HKH-Kuljetus
Valkeakoski

PK-Metalli Oy
Vanhalinna
Puh. 0400-783 286

Tehojakelu Oy
Vantaa

Oy K.Juslin Ab
Vantaa

Kiviasennus Damados Oy
Vantaa

Pillari-Osat Oy
Vantaa

Seppo Lehtola Oy
Vantaa

Maalaus Riha
Vantaa

Länsimäen Kiinteistöpalvelu Oy
Vantaa

Janla Oy
Vantaa

Hara Rakennus Palvelut Oy
Puh. 040-544 7707

J-PV Kuljetus
Varkaus

Jätehuolto Arokivi Oy
Varkaus

Kuljetus J&J Oy
Vehmaa

Kuljetusliike Jani Lehtimäki Ky
Vesilahti

Mineraalikuljetus Oy
Vieremä

Maansiirto J.Salminen Oy
Vihti

Skog Racing Service Oy
Vihti

Linjaliikenne Ykspetäjä Oy
Virrat
Puh. 03-4755 348 ja 0400-232 838

Betonityö Nurminen Oy
Ylöjärvi

Rautalaaki Oy
Ylöjärvi

Suomen Säiliöpääty Oy
Ylöjärvi

Kuljetukset Matti Nuuhkarinen Oy
Äänekoski

Keski-Suomen Painotuote Oy
Äänekoski

Kuntien joulutervehdys Sotaveteraaneille

Alavieskan kunta

Artjärven kunta

Asikkalan kunta

Askolan kunta

Enon kunta

Enonkosken kunta

Eurajoen kunta

Hailuodon kunta

Halikon kunta

Hankasalmen kunta

Haukiputaan kunta

Hausjärven kunta

Heinäveden kunta

Hirvensalmen kunta

Hollolan kunta

Iin kunta

Iitin kunta

Ilmajoen kunta

ilomantsi

Inarin kunta

Jalasjärven kunta

Janakkalan kunta

Jokioisten kunta
www.jokioinen.fi

Joroisten kunta

JOUTSA

Jurvan kunta

Jyväskylän Maalaiskunta

Jämijärven kunta

Kalvolan kunta
www.kalvola.fi

KANGASALA Kangasalla - oksalla ylimmällä
Kunnanvirasto, PL 50, 36201 Kangasala. Puh. (03) 377 7111 www.kangasala.fi

Kangasniemen kunta
www.kangasniemi.fi

Kannonkosken kunta

Karttulan kunta

Kuntien joulutervehdys Sotaveteraaneille

Karvian kunta

Keminmaan kunta

Kemiön kunta

Kerimäen kunta

Kestilän kunta

Kihniön kunta

Kiikalan kunta

Kiimingin kunta

Kinnulan kunta

Kirkkonummen kunta
Kyrklätts kommun

Kittilän kunta

Kolarin kunta

Kontiolahden kunta

Kortesjärven kunta

Kuhmoisten kunta

Kurun kunta

Lapinjärven kunta

Lapinlahden kunta

Lehtimäen kunta

Leivonmäen kunta

Lemin kunta

Lempäälän kunta

Leppävirran kunta

Liperin kunta

Lopen kunta

Lumijoen kunta

Luumäen kunta

Mellilän kunta

Merimaskun kunta

Mouhijärven kunta

Muhoksen kunta

Multian kunta

Kuntien joulutervehdys Sotaveteraaneille

Mustasaaren kunta
Korsholm kommun

Mynämäen kunta

Mäntsälän kunta

Mäntyharjun kunta

Nousiaisten kunta

Nummi-Pusulan kunta

NURMIJÄRVI

Oravaisten kunta

Oripään kunta

Padasjoen kunta

Parikkalan kunta

Pertunmaan kunta

Petäjäveden kunta

Pielaveden kunta
www.pielavesi.fi

Piikkiön kunta

Piippolan kunta

Pirkkalan kunta

Polvijärven kunta
www.polvijarvi.fi

Posion kunta

Pukkilan kunta
www.pukkila

Punkaharjun kunta
www.punkaharju.fi

Punkalaitumen kunta

PUUMALA
Saimaan kaunein
www.puumala.fi

Pyhäjoen kunta

Pyhännän kunta

Pylkönmäen kunta

Pöytyän kunta

Rantasalmen kunta

Rantsilan kunta

Rautalammin kunta

Rengon kunta

Ristiinan kunta

Ruoveden kunta

Kuntien joulutervehdys Sotaveteraaneille

Rymättylän kunta

Rääkkylän kunta

Sallan kunta

Sammatin kunta

Sauvon kunta

Savitaipaleen kunta

Savonrannan kunta

Savukosken kunta

Sievin kunta

Siikaisten kunta

Simon kunta

Sipoon kunta, Sibbo kommun

Siuntion kunta

Sodankylän kunta

Soinin kunta

Sotkamon kunta

Sulkavan kunta

Suomenniemen kunta

Suomusjärven kunta

Suomussalmen kunta

Säkylän kunta

Taipalsaaren kunta
www.taipalsaari.fi

Tarvasjoen kunta

Tervolan kunta
www.tervola.fi

Teuva

Toivakan kunta

Tuuloksen kunta

TUUSNIEMI
MUUNTUU MONEKSI.

Tyrnävän kunta

Töysän kunta
- hyvän tuurin kunta

Utajärven kunta

Kuntien joulutervehdys Sotaveteraaneille

Vaalan kunta

Vahdon kunta

Valkealan kunta

Velkuan kunta

Vetelin kunta

Vieremän kunta

Vihannin kunta

Vihdin kunta

Vilppulan kunta

Vimpelin kunta

Vähänkyrön kunta

Vörå-Maxmo kommun
Vöyri-Maksamaan kunta

Yli-Iin kunta

Ylihärmän kunta

Ystävällisesti
YLIKIIMINKI
www.ylikiiminki.fi

Äetsän kunta

Tanssia ja tähtien loistetta

Irroita itsesi arjen satamasta ja lähde kiireettömälle Kultaisen Linjan risteilylle - nauti hyvästä viihteestä, ruoasta sekä seurasta!

Erikoislähdöt Helsingistä Tukholmaan
Kultaisen Linjan Erikoislähdöillä viihdytään tanssittavien suosikkiartistien parissa. Kevään Erikoislähdöillä esiintyvät: **23.1.** Topi Sorsakoski, **5.3.** Janne Tulkki, **2.4.** Katri Helena, **6.5.** Eino Grön. Tuotetunnus FKGYLK. Paikkoja rajoitetusti.

Viking XPRS vie Tallinnaan
Uusi Viking XPRS tuo Helsingin ja Tallinnan väliseen liikenteeseen aivan uudenlaisen mukavuuden, nautittavuuden ja helppouden. Alus aloittaa liikennöinnin keväällä 2008. Koe iloista tunnelmaa, kotimaisia tähtiä ja tanssin hurmaa. Astu laivaan!

Uusi vuosi - uudet risteilyelämykset Turusta!
Aamusta alkaen Amorellan ohjelmaristeilyillä ma-ke -lähdöillä mm. Bingoristeilyt: Riitta Väisänen Jackpot-emäntänä **21.1.**, **10.3.**, **12.5.** ja **9.6.** Mirja Pyykkö Talkshown vieraina **29.1.** Marko Rauhala, **26.2.** Ere Kokkonen, **25.3.** Liisamaija Laaksonen, **29.4.** Antti Heikkilä ja **27.5.** Marion Rung. Kultaisen Linjan Erikoisristeilyt **6.2.** ja **23.4.** Isäntäparina Heikki ja Pia Kahila. Isabellan alkuviikon lähdöillä Suomen suosituimmat tanssiartistit kuten Anne Mattila, Katri Helena, Marita Taavitsainen, Matti & Teppo, Yölintu. Caféssa soi ma-ke -lähdöillä kotimainen tanssimusiikki ja luvassa leikkimielisiä kilpailuja ja yhteislaulua.

Miniristeilyt Turusta alk. vain 20 €/hytti
Hintaan sisältyy 2-4 henkilöä ja koko C/B2P-luokan hytti. Tuotetunnus FRNGLI. Tarjous on voimassa 8.6.2008 asti, paikkoja on rajoitetusti. Varaa ja maksa Viking Buffet -ruokailut etukäteen, niin säästät. Kysy myös edullisia ryhmähintoja.

Kultaisen Linjan risteilyhinnat koskevat 60 v. täyttäneitä matkustajia. Paikkoja rajoitetusti. Pidätämme oikeuden muutoksiin. Palvelumaksu 5 €/varaus.

VIKING LINE Kultainen Linja

Varaukset matkatoimistostasi tai meiltä: www.vikingline.fi/risteilyvaraukset puh. 0600 - 41577 maksu 1,64 €/vastattu puhelu + norm. pvm/mpm.

Kokoonnutaan

Upseerikoulu 53
Kurssimme päättymisestä tulee 14.2.2008 kuluneeksi 66 vuotta! Kokoonnumme tuona päivänä siten, että kello 12.30 suoritamme kunnianosoituksen Suomen marsalkka Carl Gustav Emil Mannerheimin ratsastajapatsaalla. Veljeslounas ravintola Loiste, Kaivokatu 3 A (sama kuin viime vuonnakin).

Antakaa sanan kiertää. Itsenäisyytemme 90. juhlavuonna muistakaamme, kuinka nuori silloin oli itsenäisyytemme.

Erik Berner 02079100
Erkki Sillanpää 040 578 7257

* * *

Upseerikurssi 61,
viimeinen sodanaikainen, kokoontuu 18.1.2008 kello 12 Ostrobotnian kokoustiloissa, todennäköisesti Snellman-kabinetissa, Museokatu 10, Helsingissä. Ohjelmassa on esitelmä, lounas ja tarinointia. Esitelmän pitää ev.luutn. Jarmo Nieminen, Maanpuolustuskorkeakoulun Sotatieteen laitokselta.

Ilmoittautuminen viimeistään 15.1.joko Paul Voss, Rakuunantie 3 A, 00330 Helsinki, (09) 481898 tai Esko Kosunen, Riistavuorenkuja 10 A 12, 00320 Helsinki, (09) 5870397.

Rauhallista Joulua ja hyvää alkavaa vuotta 2008.

Haetaan yhteyttä

Haen henkilöitä, sotaveteraaneja, jotka tietävät jotakin isästäni, jääkärimajuri Väinö Wäinölästä, synt. 5.9.1896.

Hän kaatui tehtäviä suorittaessaan ilmapommituksessa Syvärinniskalla 23.4.1943. Hän palveli JR30:ssä pataljoonan komentajana, osasto Wäinölän komentajana ja 7.D:ssa Vosnesonjan varuskunnan komendanttina 42–43. Hänet on haudattu Hietaniemen sankarihautaan Helsingissä.

Yhteystiedot; Leila Warres, Lapinrinne 2 G 75, 00180 Helsinki, puhelin (09) 694 0995

Kiittäen etukäteen.

* * *

Veljeni res.kornetti Veikko Armas Rönkkö, synt. vuonna 1918 kaatui 1.3.1940 Taipaleenjoen Terenttilässä. Hän oli viemässä joukkuettaan lepoon illansuussa joutuen paluumatkalla vihollisen harhautuneen kranaatin satuttamaksi haavoittuen kuolettavasti. Löytyisikö vielä aseveljeä, joilla olisi jotakin kerrottavaa tuosta päivästä ja veljestäni.

Ystävälliset vastaukset osoitteella Pentti Rönkkö, Kuulatie 1, 84100 Ylivieska.

Puhelin. 0400 580 743.

* * *

JATKOSODAN JR 6 :N aseveljet ja -sisaret Turussa 23.11.2007 kokoontuneet päättivät luetteloida ”rivissä” olevat veljet ja sisaret.

Saadaksemme selvyyden vahvuudesta pyydetään kaikkia ilmoittamaan nimensä, osoitteensa ja puhelinnumeronsa allekirjoittaneille joko puhelimitse tai postitse:

-Pentti Honka, Hippoksentie 33 M, 20520 Turku. Puhelin (02) 2362079

-Olli Vuorio, Löydöstie 4 F 82, 01600 Vantaa. Puhelin (09) 534439 tai 050 5639872 tai olli.vuorio1@luukku.com

Krypton ratkaisu

	O	L	A	V			K	E	K	E		M	O	K	K	A		K	A	L	V	O
	I		N	E	L	J	Ä	S		V	Y	Ö	T		U	S	K	A	L	I	A	S
	R	A	N	T	A		Y	S	K	Ä		R	U	T	T	U		R	I	P	I	T
	E	L	E	E	T		T	U	E	T		E	S	I	I	N		V	A	A	K	A
		U		L	U	U	T		L	Ä	J	Ä		K		T	O	I	S	T	U	A
	E	S	S	I		L	E	P	O		E		P	U	D	O	T	A			T	
	V	A	I	T	I	O	L	O		R	A	H	A	T	I	L	I		U	S	E	A
	Ä	S	S	Ä		K	Y	M	M	E	N	E	N		V	A	N	E	R	I		I
	S	U	U	R	P	E	T	O		H		P	O	R	A			T	O	R	A	T
									I	N	H	O			R		P	E	S	U	L	A
									S		A			A	I	R	U	E	T		I	
									K	I	N	K	K	U		U	U	N	I	S	S	A
									I	N	G	A		L	A	I	T		K	U	T	U
									A	T	E	R	I	A		J	O	U	L	U	U	N
									S	O	T	A		T	A	A	S		I	T	S	E

Virkistä muistiasi -tehtävän oikeat vastaukset

1. Oikea vastaus: Kannaksella muttei taisteluissa. Se oli Vorošilovin suomalaisista ja karjalaisista kokoama joukko, jonka oli määrä toimia osana Kuusisen hallituksen kansanarmeijassa.
2. Oikea vastaus: Noin 70 km. Marssikäskyssä varoitettiin loukkaamasta Ruotsin ja Norjan rajoja.
3. Oikea vastaus: Jatkosota päättyi aselepoon. Rauhanehdot hyväksyttiin 19.9. ja Lapin sota alkoi 29.9.
4. Oikea vastaus: 100 000 miestä. Oikea lukumäärä oli 337 000 miestä.
5. Oikea vastaus: 67 mrd. mk. Kasvu oli lähes 20-kertainen.
6. Oikea vastaus: Mäkilää esitti Vilho Siivola.

Hyvän elämän puolesta!
Dila Diakonialaitos Lahti
Sibeliuksenkatu 6 C, 15110 Lahti
Vaihde (03) 813 211 www.dila.fi

SOTAVETERAANI KRIGSVETERANEN

Julkaisija
Suomen Sotaveteraaniliitto ry–Finlands Krigsveteranförbund rf

Suomen Aikakauslehtien liiton jäsen

Päätoimittaja Markku Seppä

Toimitus
Korkeavuorenkatu 41 A 7
00130 Helsinki
puh. päätoimittaja (09) 6126 2012
sähköposti markku.seppa@sotaveteraaniliitto.fi
tai toimitus@sotaveteraaniliitto.fi
faksi (09) 6126 2020
internet www.sotaveteraaniliitto.fi

Osoitteen muutokset
Sotaveteraaniliiton jäsenet ilmoittavat osoitteen muutoksista omaan yhdistykseensä tai liittoon Riina Lillforsille,
Korkeavuorenkatu 41 A 7
00130 Helsinki
puh. (09) 6126 2015
sähköposti riina.lillfors@sotaveteraaniliitto.fi

Lehden tilaukset ja hinnat
Sotaveteraaniliittoon kuulumattomat voivat tilata Sotaveteraani-lehden liiton toimistosta puh. (09) 6126 2015 /Riina Lillfors. Lehden vuosikerran hinta on 15 euroa.
Irtonumero maksaa 4 euroa.

Toimitusneuvosto
Puheenjohtaja Aarno Strömmer
Kirkkokatu 67 B 23
90120 Oulu
puh. ja faksi (08) 311 5282
sähköposti aarno.strommer@mail.suomi.net
Jäsenet: Antti Henttonen, Olavi Karttunen, Anni Grundström, Matti Lukkari, Eeva Nieminen, Nils-Börje Stormbom, Pertti Nieminen, Markku Seppä, Jyrki Vesikansa, sihteeri Markku Rämö

Toimitus ei voi vastata pyytämättä lähetetystä aineistosta.

Ilmestyminen 2008
1/08: 20. helmikuuta, 2/08: 23. huhtikuuta,
3/08: 18. kesäkuuta, 4/08: 10. syyskuuta,
5/08: 29. lokakuuta, 6/08: 17. joulukuuta.

Ilmoitushinnat
1,35 euroa/pmm. Väri- ja määräpaikkailmoituksista sovitaan erikseen.

Äänikasetit lehdestä
Sotaveteraani-lehden pääsisällön saa myös äänikasetteina, joiden vuosikerran hinta on liiton jäsenille 8,50 euroa ja muille 17 euroa. Äänikasetit voi tilata Sotaveteraaniliiton myyntitoimistosta Korkeavuorenkatu 41 A 7
puh. (09) 6126 2014
sähköposti helena.hornborg@ sotaveteraaniliitto.fi

Ilmoitusmyynti
Media-ammattilainen Adspace Oy
Mikkolantie 20
00640 Helsinki
puh. (09) 877 6136, 040 735 7531
faksi (09) 726 1306
Isto Valkeapää
puh. 040 735 7571

Taitto
Taittotalo PrintOne
PL 23 (Mikkolantie 20)
00661 Helsinki
puh. ja faksi (09) 711 100
sähköposti printone@printone.fi

Painopaikka
Suomen Lehtiyhtymä Oy, Tuusula 2006
ISSN 0782-8543

Kyläkauppa kiittää sotiemme veteraaneja!

Kyläkauppa on elämys

Veljekset Keskinen Oy sijaitsee 500 asukkaan kylässä Etelä-Pohjanmaalla, Töysän kunnan Tuurin kylässä. Suomen suurimpana Kyläkauppana tunnettu perheyritys on myynniltään Suomen toiseksi suurin.

Perinteinen Tavarapuoti

Kyläkaupan Tavarapuodin pääkäytävä on idyllinen Kylätie maitolaitureineen, vanhoine puhelintolppineen ja tienviittoineen. Idyllisen Kylätien varrella on penkkejä ja tuoleja pieniä lepohetkiä varten.

Kyläkaupan Tavarapuodin julkisivu koostuu kolmesta kokonaisuudesta. Tavarapuodin sisään- ja uloskäyntinä toimii punamultainen pohjalaismaalaistalo. Hirret ovat peräisin 1700 -luvulla rakennetusta talosta. Keskellä sijaitseva tiilinen rakennus on Toivo Keskisen alkuperäinen kauppa (toimii nykyisin Kahvilana).

Julkisivun oikeassa reunassa sijaitsee OnnenKivi -ravintola. Paanukattoisen OnnenKiven kivet ovat vuosisadan alussa tuurilaisesta peruskalliosta käsityönä tehdystä kivinavetasta. OnnenKivessä on nähtävissä tuhansia erilaisia isovanhempiemme ja jopa heidän isovanhempiensa aikaisia käyttöesineitä, jotka luovat omalta osaltaan nostalgista tunnelmaa ravintolaan.

Kyläkaupan Ruokapuoti

Lämpöiset ja pehmeät värisävyt luovat 2005 avattuun uuteen linnamaiseen Ruokapuotiin kodikkaan tunnelman. Julkisivun lisäksi myös Ruokapuodin Kauppakatu on nähtävyys korkeine pylväineen ja monine yksityiskohtineen. Ruokapuodin Kauppakadulla sijaitsevat myös hotelli OnnenTähden vastaanotto, OnnenTähden Kahvila ja Grilli.

OnnenKenkä - Tuurin kylän monumentti

Maailman tunnetuimmilla matkailukaupungeilla on omat monumenttinsa. Pariisilla on Eiffel-torninsa, New Yorkilla Vapaudenpatsaansa ja Pisalla kalteva torninsa.

Tuurin matkailukylälle oma monumentti valmistui kesällä 2000. OnnenKylän kullanhohtoisena maamerkkinä kohoaa 7-kerroksisen talon korkuinen OnnenKenkämonumentti, joka on pimeänä aikana upeasti valaistu.

Kyläkauppias Vesa Keskinen sai arvokkaan huomionosoituksen Mannerheim-ristin Ritarien Säätiöltä:

Vesa Keskisestä Suomen nuorin patriootti

Huomionosoituksen yhteydessä 13.7.2007 Keskinen vastaanotti kaksi Mannerheim-pronssipatsasta ja neljä kunniataulua. Tämä huomionosoitus on Vesa Keskisen lisäksi samalla kunnianosoitus hänen isoisälleen, perheelleen ja koko Veljekset Keskinen Oy:n erinomaiselle johdolle ja henkilökunnalle, jotka kaikki ovat olleet myötävaikuttamassa Kyläkauppa Keskinen valtavaan suosioon ja menestystarinaan - myös Isänmaan hyväksi. Paikalla juhlatilaisuudessa olivat luovuttajien puolesta Mannerheim-ristin Ritarien Säätiön valtuuskunnan puheenjohtaja Keijo Pentti Iisalo. Hän on Mannerheim-ristin ritari numero 16 ja samalla ensimmäinen vänrikki, joka nimitettiin ritariksi. Kunniatoimikunnan puheenjohtaja Opetusneuvos Yrjö Leppänen ja Suomen Sotaveteraaniliiton puheenjohtaja professori Aarno Mikael Strömmer.

Kyläkauppa ja sen henkilökunta haluvat kiittää sotiemme veteraaneja työstä, jonka tuloksista me kaikki suomalaiset saamme tänään ja myös tulevaisuudessa nauttia.

Kiitoksena tällä lahjakortilla

Päivän lounas

veteraanille ja seuralaiselle OnnenKivessä.

Päivänlounas sis. keiton, salaatin, lämpimän ruoan, juomat, leivät ja jälkiruokakahvin pipareilla.

Ravintola OnnenKivi on avoinna normaalisti ma-la 10.30-17.30. Tiedustelut 06-5100 7300. Tervetuloa nauttimaan herkullisesta lounaasta perinteitä kunnioittavaan ruokaravintolaamme.

Lahjakortin voi lunastaa vain veteraani.
Lahjakortti voimassa 2.1. - 31.12.2008.

Veteraanin sukunimi
Etunimi
Lähiosoite
Postinumero ja -toimipaikka
Puh
Seuralaisen nimi
Täten todistan tiedot oikeaksi ja vakuutan noutavani lahjan vain kerran. Noudettaessa näytettävä veteraanitunnus/jäsenkortti.
Veteraanin allekirjoitus 721

Tietoja voidaan käyttää henkilötietolain mukaan.

Lahjakortin käyttöohje:
1. Lahjakortti käytettävä yhdellä kerralla.
2. Seuralainen saa lounaan vain veteraanin läsnäollessa.
3. Veteraani ei voi käyttää seuralaisen lounasta seuraavalla kerralla.
4. Vain yksi lahjakortti/veteraani.
5. Lahjakortin tiedot täytettävä huolellisesti.

Suomen Suurin Kyläkauppa Weljekset Keskinen Tuuri

Tämä ilmoitus julkaistaan seuraavissa lehdissä: Sotainvalidi, Veteraani, Sotaveteraani ja Rintamanainen.

Suomen suurin Kyläkauppa Veljekset Keskinen Oy
OnnenTie 7, 63610 Tuuri | puh. 06-5100 7100 | www.tuuri.fi
Avoinna ma-pe 9-21, la 9-18, marras- ja joulukuussa su 12-21.

TUURI
TUURI.FI